

S T U D I U M
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY RADŁÓW

UJEDNOLICONA CZĘŚĆ TEKSTOWA I GRAFICZNA
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RADŁÓW
PRZYJĘTEGO
UCHWAŁĄ NR 162/XXIII/2013 RADY GMINY RADŁÓW Z DNIA 24.07.2013 R.

DO UCHWAŁY NR	ZAŁĄCZNIK NR 1
/2021 RADY GMINY RADŁÓW	/2021 RADY GMINY RADŁÓW
Z DNIA	Z DNIA
LUTEGO 2021 R.	LUTEGO 2021 R.

Radłów, luty 2021 r.

KWIECIEŃ 2013 R.

Zespół projektowy:

Elżbieta Grzelak – główny projektant
członek POIU Nr KT – 027

Łukasz Nocoń – opracowanie graficzne
Aleksandra Wójcik

LUTY 2021 R.

Zespół projektowy:

mgr inż. arch. Małgorzata Krupa – główny projektant
upr. bud. 50/97, SL-0795, członek POIU Nr KT – 323

dr inż. arch. Beta Kałka - projektant
mgr inż. arch. Małgorzata Hendzlik – projektant
mgr inż. Michał Krysiński - projektant

UWAGA

WSZELKIE ZMIANY WPROWADZONE DO DOKUMENTU Z 2013 R. POKAZANO NA SZARYM TLE

Zawartość opracowania:

1.	WPROWADZENIE	
1.1.	Podstawa formalna	7
1.2.	Podstawowe dane o gminie	7
1.3.	Otoczenie, powiązania funkcjonalno – przestrzenne	7
2.	UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	
2.1.	Dotychczasowe zagospodarowanie i przeznaczenie terenów	8
2.2.	Stan ładu przestrzennego	10
2.3.	Stan środowiska	10
2.3.1.	Charakterystyka środowiska przyrodniczego	10
2.3.2.	Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna	11
2.3.3.	Wielkość i jakość zasobów wodnych	12
2.3.4.	Obszary cenne przyrodniczo	13
2.3.5.	Warunki klimatyczne, krajobraz	14
2.4.	Stan dziedzictwa kulturowego	14
2.5.	Warunki i jakość życia mieszkańców	19
2.5.1.	Ludność. Zasoby mieszkaniowe	19
2.5.2.	Infrastruktura społeczna	21
2.5.3.	Potencjał gospodarczy. Stan finansów publicznych	23
2.6.	Zagrożenia środowiska, bezpieczeństwa ludzi i mienia	25
2.7.	Stan prawny gruntów	26
2.8.	Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych	27
2.9.	Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	28
2.9.1.	Komunikacja i transport	28
2.9.2.	Gospodarka wodno – ściekowa	28
2.9.3.	Energetyka	29
2.9.4.	Gospodarka odpadami	29
2.10.	Wnioski do studium	29
2.10.1.	Wnioski mieszkańców, instytucji i organów	29
2.10.2.	Wnioski wynikające z programów operacyjnych wyższego szczebla	30
2.11.	Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych	30
2.12.	Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.	30
2.12.1.	Dane ogólne	30
2.12.2.	Analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, prognozy demograficzne oraz możliwości finansowe.	33
2.12.3.	Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę.	41
2.12.4.	Szacowanie chłonności, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej,	42
2.12.5.	Szacowanie chłonności, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione wyżej.	42
2.12.6.	Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z sumą powierzchni użytkowej zabudowy.	42
2.12.7.	Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej	43
3.	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	
3.1.	Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów	45
3.2.	Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy	45

3.2.1. Tereny zabudowy zagrodowej (M1)	46
3.2.2. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (M2)	46
3.2.3. Tereny zespołów i obiektów usługowych (U)	47
3.2.4. Tereny zabudowy produkcyjno - usługowej (PU)	47
3.2.5. Tereny ośrodków produkcji rolniczej, obsługi rolnictwa oraz przetwórstwa rolniczego (RU)	48
3.2.6. Tereny zabudowy mieszkaniowej w zieleni leśnej (ML)	48
3.2.7. Tereny rolnicze z rozproszoną zabudową zagrodową (R)	49
3.2.8. Tereny zieleni urządzonej (Zp)	49
3.2.9. Cmentarze (ZC)	50
3.2.10. Tereny zwartych kompleksów leśnych (ZL)	50
3.2.11. Tereny lasów, zadrzewień i dolesień (Lz)	50
3.2.12. Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej (Rp)	50
3.2.13. Terenami wyłączonymi z zabudowy są tereny zwartych kompleksów leśnych (ZL), tereny lasów, zadrzewień i dolesień (Lz) oraz tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej (Rp)	51
3.3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody oraz krajobrazu kulturowego	51
3.3.1. Ochrona przyrody i krajobrazu	51
3.3.2. Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych	52
3.3.3. Ochrona zasobów geologicznych	52
3.3.4. Proponowane formy ochrony prawnej	53
3.3.5. Ograniczenia związane z występowaniem uciążliwości i zagrożeń środowiska	54
3.4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków	54
3.4.1. Ochrona zabytków architektury i budownictwa wpisanych do rejestru zabytków	54
3.4.2. Ochrona obiektów objętych gminną ewidencją zabytków	54
3.4.3. Ochrona stanowisk archeologicznych	55
3.4.4. Proponowane strefy ochrony konserwatorskiej	55
3.4.5. Ochrona krajobrazu kulturowego	56
3.5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	56
3.5.1. Komunikacja	56
3.5.2. Infrastruktura techniczna	57
3.6. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	59
3.7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.	59
3.8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	59
3.9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	60
3.10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	60
3.10.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	60
3.10.2. Tereny leśne	61
3.11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią	61
3.12. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji	62
3.12.1. Obszary wymagające przekształceń	62
3.12.2. Obszary wymagające rehabilitacji	62
3.12.3. Obszary wymagające rekultywacji	62
3.13. Obszary problemowe	62
3.14. Podsumowanie analiz ekonomicznych, środowiskowych i społecznych, prognozy demograficznej oraz bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę	63

4.	UZASADNIENIE	
4.1.	Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy	67
4.2.	Uzasadnienie przyjętych rozwiązań i synteza ustaleń projektu studium	
4.3.	Polityka funkcjonalno – przestrzenna	69
4.4.	Interpretacja zapisów ustaleń studium	70
5.	BIBLIOGRAFIA	74

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego – mapa w skali 1 : 10 000
2. Kierunki zagospodarowania przestrzennego – mapa w skali 1 : 10 000

1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawa formalna

Opracowanie wykonano na podstawie uchwały Rady Gminy Radłów nr 36/VI/2011 z dnia 20 kwietnia 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radłów w trybie derogacji tj. sporządzenia nowego dokumentu.

Wprowadzone zmiany w Studium uwzględniają potrzeby rozwojowe gminy, zgodnie z zakresem określonym w art. 10 ust. 1 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Wprowadzone zmiany mają na celu uzupełnienie dotychczas obowiązującego studium jedynie o pojedyncze ustalenia w kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy. Na rysunku studium wyróżniono obszary, dla których zmieniono kierunek rozwoju. Z uwagi na znaczne różnice w zakresie wymagań ustawowych w stosunku do dokumentu uchwalonego w 2013 r. postanowiono o ujednoczeniu tekstu i rysunku studium i doprowadzeniu dokumentu do zgodności z obowiązującymi przepisami.

Opracowanie obejmuje cały obszar gminy w granicach administracyjnych.

Obecnie obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radłów zostało uchwalone uchwałą Nr 105/XVI/2000 Rady Gminy Radłów z dnia 18 kwietnia 2000 roku. Sprawy planowania przestrzennego w jednostkach samorządu terytorialnego regulowała wówczas ustawa z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym.

Od tego czasu zaszło wiele zmian zarówno w prawie regulującym sprawy zagospodarowania przestrzennego jak i w sytuacji gospodarczej i demograficznej gminy. Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.), która zastąpiła ustawę z 1994r., podniosła rangę studium gminnego. Ponieważ z dniem 1 stycznia 2004r. straciły moc miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, uchwalone przed dniem 1 stycznia 1995r., studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stało się jedynym, obligatoryjnym dokumentem w dziedzinie gospodarki przestrzennej w gminie. Kolejne zmiany ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym rozszerzyły i uszczegółowiły zakres studium oraz znacznie rozbudowały procedurę jego sporządzania. Znacznie większy nacisk położono na badanie wpływu ustaleń studium na środowisko przyrodnicze. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.) wprowadziła szczególny tryb postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityk, strategii, planów i programów. Wiąże się to w szczególności z koniecznością sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko do projektu studium.

Nie bez wpływu na decyzję o przystąpieniu do aktualizacji studium pozostają również zmiany jakie zaszły w samej gminie Radłów. Spadła liczba ludności, zmieniła się struktura zatrudnienia, wzrosło zainteresowanie inwestycjami dotychczas nie realizowanymi na terenie gminy, których nie przewidziano w obowiązującym studium.

Sporządzenie dokumentu uwzględniającego wszystkie wymienione powyżej uwarunkowania pozwoli na dostosowanie go do obecnych potrzeb rozwojowych gminy oraz wymogów obowiązującego prawa.

Niniejsze opracowanie stanowi zmianę obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radłów zatwierdzonego Uchwałą Nr 162/XXIII/2013 Rady Gminy Radłów z dnia 24 lipca 2013 r.

Rada Gminy Radłów przystąpiła do sporządzenia zmiany studium Uchwałą NR 37/VI/2019 Rady Gminy Radłów z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Radłów.

Zmiana polega na wprowadzeniu do dokumentu obszarów, w których możliwe jest wydobywanie kopaliny. Planowane do realizacji przedsięwzięcie to eksploatacja odkrywkowa

piasku ze złoża „Anna Olesno”, położonym na terenie pokrytym lasem. Złoże „Anna Olesno”, którego planuje się eksploatację, w granicach udokumentowanych złóż kopalni, zlokalizowane jest na terenie:

- pole A – obszar oznaczony na rysunku studium symbolem 1/19,
- pole B - obszar oznaczony na rysunku studium symbolem 2/19,

jednostka ewidencyjna Radłów, obręb ewidencyjny Biskupice, w gminie Radłów, na terenie Nadleśnictwa Olesno. Powierzchnia terenu objętego zmianą studium to ok. 35 ha. Grunty, dla których następuje zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego, stanowią własność Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe” Nadleśnictwo Olesno i dotychczas użytkowane są jako obszar leśny. Po zakończeniu eksploatacji złoża „Anna Olesno” przewidywany kierunek rekultywacji, to przywrócenie obszaru złoża do produkcji leśnej i ponowne nasadzenia.

Powyższa zmiana studium wymusza również dokonanie zmian o ustalenia mające na celu dostosowanie do aktualnego stanu prawnego i występujących uwarunkowań, a w szczególności:

- aktualizację danych zawartych w studium,
- dostosowanie ustaleń studium do aktualnego stanu prawnego, w szczególności dokonanie niezbędnej aktualizacji w zakresie uwarunkowań, wymienionych w art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

1.2. Podstawowe dane o gminie

Gmina Radłów obejmuje obszar o powierzchni 11.687 ha (117 km²). Zamieszkuje ją 4,5 tys. (2018 r. - 4337 osoby).

Gmina podzielona jest administracyjnie na dziewięć sołectw: Radłów, Sternalice, Kościeliska, Ligota Oleska, Biskupice, Wołęcin, Wichrów, Karmonki Nowe.

Teren gminy, atrakcyjny krajobrazowo, charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą z charakterystycznymi wzniesieniami, pagórkami i dolinami rzecznyymi (w tym najcenniejszą głęboką doliną Proсны). Sieć osadnicza wyróżnia się dobrze zachowanymi, historycznie ukształtowanymi układami wsi, z cennymi obiektami architektury i budownictwa oraz tradycyjną siecią drożną. Znaczną część powierzchni gminy stanowią tereny rolnicze (ok. 60%) i lasy (ok. 34%). Podstawowym źródłem utrzymania mieszkańców jest rolnictwo – głównie gospodarstwa indywidualne o produkcji roślinno – zwierzęcej. Na obszarze gminy nie występują, związane z działalnością pozarolniczą, tereny zabudowy techniczno – produkcyjnej czy magazynowo – składowej. Zabudowie mieszkaniowej towarzyszą tylko nieliczne obiekty drobnego handlu, usług i rzemiosła. W centrum miejscowości gminnej, w Radłowie, koncentrują się usługi publiczne (Urząd Gminy, bank, GOK, biblioteka, itp.).

Gmina korzysta z własnych ujęć wody i własnej sieci wodociągowej. Oczyszczalnia ścieków funkcjonująca w Sternalicach obsługuje wyłącznie zabudowę zlokalizowaną w tej miejscowości. Odpady stałe odbierane są przez firmę Remondis i wywożone na wysypisko śmieci w Oleśnie i Sobuczynie (woj. śląskie).

1.3. Otoczenie, powiązania funkcjonalno – przestrzenne

Gmina Radłów położona jest w powiecie oleskim, w północno – wschodniej części województwa opolskiego. Obszar gminy graniczy od wschodu z gminą Krzepice, od południa i zachodu z gminą i miastem Olesno, od północy z gminami Gorzów Śląski i Rudniki. Granica wschodnia z gminą Krzepice jest jednocześnie granicą administracyjną województw opolskiego i śląskiego.

Głównym ośrodkiem z zakresu obsługi ludności jest dla Radłowa miasto powiatowe Olesno, położone w odległości 13km. Obsługuje ono mieszkańców gminy Radłów z zakresu administracji (Starostwo Powiatowe, PINB, PIS, PZD itp.), zdrowia (szpital, gabinety specjalistyczne), bezpieczeństwa publicznego (Policja, PSPoż.), oświaty, kultury oraz handlu i rzemiosła.

Powiązania komunikacyjne z otoczeniem zapewniają, biegnące w granicach gminy, drogi powiatowe, łączące Krzepice i Rudniki z Olesnem. Związki z terenami otaczającymi występują

również w zakresie powiązań energetycznych sieciami 15 kV oraz linią napowietrzną wysokiego napięcia 400 kV relacji Dobrzeń – Trębaczew.

Środowisko przyrodnicze gminy Radłów stanowi część składową naturalnych systemów przyrodniczych. O powiązaniach przyrodniczych z terenami otaczającymi decydują głównie rzeki, mające swe źródła i górne odcinki na terenie gminy (w tym ponadregionalny korytarz ekologiczny doliny Proсны), udokumentowane zasoby wód podziemnych (w tym będący obszarem wysokiej ochrony GZWP nr 325 Częstochowa), zwarte kompleksy leśne (w tym fragment ponadregionalnego biocentrum Borów Stobrawsko – Turawskich).

2. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

2.1. Dotychczasowe zagospodarowanie i przeznaczenie terenów

W obszarze gminy Radłów dominują tereny otwarte, użytkowane rolniczo oraz lasy. Tereny zabudowane obejmują niewiele ponad 2% powierzchni gminy. Zabudowa, koncentruje się w 12 wsiach i kilku przysiółkach. Jest to przede wszystkim zabudowa zagrodowa związana z funkcjonowaniem gospodarstw rolnych. Na terenie gminy istnieją również niewielkie zespoły zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (Radłów, Ligota Oleska) i pojedyncze budynki wielorodzinne (Sternalice, Kościeliska, Biskupice). Usługi publiczne koncentrują się w miejscowości gminnej. W strukturze użytkowania gruntów wyróżnia się niski udział powierzchni terenów związanych z pozarolniczą działalnością gospodarczą.

Gmina Radłów korzysta z własnych ujęć i własnej sieci wodociągowej. Wielkość zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych przekracza istniejące zapotrzebowanie na wodę dla całej gminy. Z systemu kanalizacji sanitarnej korzystają wyłącznie mieszkańcy miejscowości Sternalice, w której zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków. Teren gminy zasilany jest siecią napowietrznych linii energetycznych średniego i niskiego napięcia. Dostawa energii elektrycznej zapewniona jest dla wszystkich odbiorców w wystarczającym zakresie. Wody opadowe odprowadzane są powierzchniowo do cieków i rowów otwartych (związanych najczęściej z melioracją terenów rolnych). W kanały deszczowe wyposażone są tylko odcinki dróg publicznych w miejscowościach Radłów i Sternalice. W zakresie usuwania odpadów stałych, mieszkańcy gminy Radłów korzystają z usług firm, które wywożą odpady komunalne na wysypiska śmieci w Oleśnie i w Sobuczynie (woj. śląskie).

Dla terenów gminy Radłów nie sporządzono miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Realizacja polityki przestrzennej odbywa się wyłącznie w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Decyzje (w ilości średnio 30 szt. rocznie), związane są przede wszystkim z uzupełnieniem istniejącego zagospodarowania działek. Ruch budowlany jest niewielki i utrzymuje się na stałym poziomie ok. 2 nowych budynków mieszkalnych rocznie, przy czym nowa zabudowa realizowana jest w granicach istniejących zespołów osiedleńczych. Na terenach istniejącej rozproszonej zabudowy zagrodowej zlokalizowanej w sąsiedztwie zespołów leśnych i cieków wodnych występują tendencje przekształcania zabudowy w rekreacyjną lub rezydencjonalną.

Biorąc pod uwagę nie w pełni wykorzystany potencjał gminy wskazane byłoby wprowadzenie nowych funkcji aktywizujących jej rozwój gospodarczy. Rodzaj tych funkcji nie powinien jednak zagrażać środowisku przyrodniczemu.

2. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

2.1. Dotychczasowe zagospodarowanie i przeznaczenie terenów

W obszarze gminy Radłów dominują tereny otwarte, użytkowane rolniczo oraz lasy. Tereny zabudowane obejmują niewiele ponad 2% powierzchni gminy. Zabudowa, koncentruje się w 12 wsiach i kilku przysiółkach. Jest to przede wszystkim zabudowa zagrodowa związana z funkcjonowaniem gospodarstw rolnych. Na terenie gminy istnieją również niewielkie zespoły zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (Radłów, Ligota Oleska) i pojedyncze budynki wielorodzinne (Sternalice, Kościeliska, Biskupice). Usługi publiczne koncentrują się w miejscowości gminnej. W strukturze użytkowania gruntów wyróżnia się niski udział powierzchni terenów związanych z pozarolniczą działalnością gospodarczą.

Gmina Radłów korzysta z własnych ujęć i własnej sieci wodociągowej. Wielkość zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych przekracza istniejące zapotrzebowanie na wodę dla całej gminy. Z systemu kanalizacji sanitarnej korzystają wyłącznie mieszkańcy miejscowości Sternalice, w której zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków. Teren gminy zasilany jest siecią napowietrznych linii energetycznych średniego i niskiego napięcia. Dostawa energii elektrycznej zapewniona jest dla wszystkich odbiorców w wystarczającym zakresie. Wody opadowe odprowadzane są powierzchniowo do cieków i rowów otwartych (związanych najczęściej z melioracją terenów rolnych). W kanały deszczowe wyposażone są tylko odcinki dróg publicznych w miejscowościach Radłów i Sternalice. W zakresie usuwania odpadów stałych, mieszkańcy gminy Radłów korzystają z usług firm, które wywożą odpady komunalne na wysypiska śmieci w Oleśnie i w Sobuczynie (woj. śląskie).

Dla terenów gminy Radłów nie sporządzono miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Realizacja polityki przestrzennej odbywa się wyłącznie w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Decyzje (w ilości średnio 30 szt. rocznie), związane są przede wszystkim z uzupełnieniem istniejącego zagospodarowania działek. Ruch budowlany jest niewielki i utrzymuje się na stałym poziomie ok. 2 nowych budynków mieszkalnych rocznie, przy czym nowa zabudowa realizowana jest w granicach istniejących zespołów osiedleńczych. Na terenach istniejącej rozproszonej zabudowy zagrodowej zlokalizowanej w sąsiedztwie zespołów leśnych i cieków wodnych występują tendencje przekształcania zabudowy w rekreacyjną lub rezydencjonalną.

Biorąc pod uwagę nie w pełni wykorzystany potencjał gminy wskazane byłoby wprowadzenie nowych funkcji aktywizujących jej rozwój gospodarczy. Rodzaj tych funkcji nie powinien jednak zagrażać środowisku przyrodniczemu.

Użytkowanie terenów gminy

Użytki gruntowe	Symbol	Powierzchnia w ha
Tereny mieszkaniowe	B	30,38
Tereny przemysłowe	Ba	7,63
Inne tereny zabudowane	Bi	15,60
Zurbanizowane tereny niezabudowane	Bp	1,21
Grunty rolne zabudowane	B/R	201,59
Sady	S	6,65
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	Bz	9,16
Użytki kopalne	K	1,16
Nieużytki	N	24,37
Łąki trwałe, pastwiska	Ł, Ps	1146,92
Grunty orne	R	5755,70

Lasy, grunty leśne	Ls	4123,06
Grunty zadrzewione i zakrzewione	Lz	2,14
Drogi	dr	228,76
Inne tereny komunikacyjne	Ti	4,21
Tereny różne	Tr	1,19
Wody płynące, rowy	Wp, W	38,77
Wody śródlądowe	Ws	6,42

Źródło: Dane Urzędu Gminy Radłów (stan na 2019 r.)

2.2. Stan ładu przestrzennego

Najistotniejszymi cechami ukształtowania przestrzeni gminy są:

- sieć osadnicza wkomponowana w lokalny krajobraz, z miejscowościami mo historycznie ukształtowanych układach urbanistycznych,
- przebieg tradycyjnej sieci drożnej z fragmentami założeń alejowych,
- duży udział terenów otwartych z grupami zieleni śródpolnej i zwartych kompleksów leśnych tworzących znaczny obszar powierzchni przyrodniczo czynnej o wysokiej aktywności biologicznej i wysokim potencjale biotycznym,
- rzeźba terenu z charakterystycznymi wzniesieniami i wyraźnymi dolinami wzdłuż cieków wodnych, w tym malowniczą doliną rzeki Proсны.

Zmiany zachodzące w zagospodarowaniu gminy Radłów są zmianami zachowującymi zgodność z zasadami ładu przestrzennego w rozumieniu art. 2, pkt 1 ustawy o planowaniu ni zagospodarowaniu przestrzennym, mimo braku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Nowe inwestycje powstają na terenach już zainwestowanych i stanowią logiczne, konsekwentne uzupełnienie istniejących układów osadniczych. Korzystnym zjawiskiem zarejestrowanym na terenie gminy jest wykorzystywanie istniejącej zabudowy dla potrzeb nowych funkcji. Wiele nowo rozpoczynanych przedsięwzięć jest porządkowaniem dotychczasowego sposobu zagospodarowania, podnoszeniem standardów istniejącej zabudowy i jej wyposażenia, poprawieniem architektury obiektów i estetyki otoczenia.

Na terenie gminy Radłów nie występuje, tak częste obecnie w wielu gminach, niekorzystne zjawisko rozpraszania zabudowy. Dotychczasowe, racjonalne i konsekwentne działania w przestrzeni pozwoliły na zachowanie wartościowego krajobrazu, historycznych założeń osadniczych oraz wielkości i wysokiej wartości istniejących systemów przyrodniczych utworzonych przez kompleksy gruntów rolnych, łąki, naturalne koryta cieków wodnych i zespoły leśne.

Wyznaczając kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy należy utrzymać dotychczasowe tendencje w tym zakresie. Poszanowania wymagają walory przyrodnicze i krajobrazowe gminy oraz jej rolniczy charakter.

2.3. Stan środowiska

2.3.1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego

Gmina Radłów leży na Wyżynie Woźnicko – Wieluńskiej, będącej częścią Wyżyny Śląsko – Krakowskiej, a ściśle w obrębie jej dwóch mezoregionów: Progu Herbskiego i Obniżenia Liswarty – Proсны. Teren w granicach administracyjnych gminy, charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą o zróżnicowanych spadkach. Najwyżej położony jest obszar w rejonie Gór Ligockich, gdzie wysokości dochodzą do 270 – 275 m n.p.m., najniższej – obszar doliny rzeki Proсны, gdzie rzędne terenu wynoszą 210 – 215 m n.p.m.. Charakterystyczną cechą obszaru są wyraźnie wykształcone doliny rzek i cieków. Spadki terenu w obrębie zboczy wzgórz i dolin rzecznych są znaczne i dochodzą do 12 – 15%.

Obszar gminy leży w obrębie Monokliny Śląsko – Krakowskiej, którą budują utwory mezozoiczne. Najstarszymi utworami są utwory jury dolnej środkowej; wykształcone są w postaci iłów ciemno – szarych. Na nich zalegają tzw. warstwy kościeliskie wykształcone w postaci piasków i piaskowców żelazistych. Wychodnie warstw kościeliskich odsłaniają się na południe od Radłowa i Wichrowa, w rejonie tzw. Góry Karwońskiej. Na warstwach kościeliskich zalegają iły i iłolupki tzw. kompleks iłów rudonośnych. Na utworach jurajskich zalegają utwory czwartorzędowe. Pokrywają one prawie cały obszar gminy, za wyjątkiem niewielkich obszarów wychodni osadów jury środkowej. Miąższość czwartorzędu waha się znacznie i wynosi od 37 do 60 metrów. Plejstocen wykształcony jest w postaci piasków pylastych i pyłów, piasków akumulacji polodowcowej z głazami, piasków i żwirów oraz glin zwałowych akumulacji wodnolodowcowej. Holocen reprezentują mady – osady powodziowe dolin rzecznych, piaski facji korytowej głównie rzeki Proсны i jej dopływów. W rejonie Karmonek Starych występują w niewielkich ilościach piaski wydymowe.

Na terenie gminy Radłów występują surowce krzemionkowo – okruczowe:

- piaski i żwiry moreny czołowej,
- piaski akumulacji lodowcowej,
- piaski wydymowe i rzeczne.

Jedynym udokumentowanym złożem piasków „Kościeliska” o powierzchni ok. 0,69ha nie jest eksploatowane. Zasoby bilansowe złoża oceniane są na 34 tys. ton piasków średnio - i drobnoziarnistych. Złoże jest uznane za niekolizyjne dla środowiska i może być eksploatowane na potrzeby lokalne. Na terenie gminy nie występują tereny górnicze oraz inne udokumentowane lub perspektywiczne zasoby złóż surowców mineralnych.

2.3.2. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

Gmina Radłów posiada korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa – występują tu gleby przeważnie bielcowe właściwe o różnym stopniu zbielcowania. Teren gminy charakteryzuje się przewagą występowania gleb dobrych i średniej jakości. Gleby IIIa i IIIb zajmują ok. 7,3%, zaś gleby klasy IVa i IVb, zajmują ok. 52% ogólnej powierzchni gruntów rolnych; miejscowo, lecz w niewielkiej ilości, występują również gleby klasy II (0,02%). Generalnie kompleksy glebowo – rolnicze o wysokiej wartości dla produkcji rolnej (kompleksy: pszenno dobry, pszenno wadliwy, żytnio – ziemniaczany) stanowią około 70% użytków rolnych. Gleby słabe V i VI klasy bonitacyjnej występują tylko w zachodniej i południowej części gminy.

Ponad 50% powierzchni gminy stanowią grunty orne. Występują w dużych zwartych kompleksach, obejmujących zwłaszcza północne i wschodnie obszary gminy. Działki rolne, przeważnie o dużej powierzchni, tworzą strukturę pól stosunkowo łatwą do uprawy i prowadzenia zabiegów agrotechnicznych.

Łąki i pastwiska zajmujące ok. 5,5% powierzchni gminy, występują głównie w dolinach cieków wodnych, wzdłuż rowów melioracyjnych oraz w miejscach spływu wód powierzchniowych. Zwykle w tych miejscach, łąkom towarzyszą grupy zieleni w postaci niewielkich lasów, zadrzewień i zakrzewień.

Większość użytków rolnych jest zmeliorowana.

Roślinami uprawianymi na terenie gminy są zboża. Ich uprawa zajmuje ok. 80% powierzchni gruntów ornych. Największy udział stanowią mieszanki zbożowe, jęczmień, pszenica, żyto; pozostałą część gruntów ornych zajmują uprawy ziemniaków, buraków cukrowych, rzepaku. Wysokość plonów poszczególnych roślin jest zadowalająca.

Na terenie gminy nie występują odłogi.

Ogólna powierzchnia lasów i gruntów leśnych w gminie Radłów to ok. 4123,2 ha, co stanowi 35,3% powierzchni gminy ogółem. Tereny leśne mają postać głównie borów mieszanych świeżych, w mniejszym stopniu siedlisk leśnych innych typów. Na południu gminy, wzdłuż potoku Prąd, występuje kontynentalny bór mieszany, na południe od Wołęcina – niżowa dąbrowa typu środkowoeuropejskiego, w dolinie Proсны spotkać można niewielkie fragmenty olsu

porzeczkowego. Większość zwartych kompleksów leśnych stanowią lasy państwowe należące administracyjnie do Nadleśnictwa Olesno - obejmują one całą południową i wschodnią część gminy.

Gatunkiem panującym jest sosna pospolita, która występuje na ok. 93% powierzchni lasów. Niewielką powierzchnię porastają drzewostany dębowe i brzożowe; nieznaczną domieszkę stanowią takie gatunki jak olcha czarna, świerk, modrzew, buk, jesion, grab, olcha szara, topola i osika. W Sternalicach zlokalizowane jest poletko doświadczałne modrzewia polskiego PAN.

Gospodarkę leśną w lasach państwowych prowadzi Nadleśnictwo Olesno zgodnie z zakresem zadań gospodarczych ustalonych w Planie urządzania lasu.

Lasy stanowiące własność osób fizycznych zajmują 358 ha i mają charakter lasów gospodarczych. Nadzór nad gospodarką leśną, zgodnie z uproszczonymi planami urzędzenia lasu dla poszczególnych wsi, sprawuje Nadleśnictwo Olesno.

Lasy w gminie Radłów, będące w zarządzie Nadleśnictwa Olesno, zgodnie z zarządzeniem nr 33 Ministra Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 marca 1996 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, zostały zaliczone do kategorii lasów ochronnych ogólnego przeznaczenia.

W zasięgu obniżeń rzecznych, jak również w głębokich dolinach i wąwozach występują zespoły leśne w postaci łągu olszowego lub jesionowo – olszowego. Wzdłuż dróg wykształciły się różnogatunkowe zadrzewienia przydrożne (dęby, klony, lipy).

W kompleksach leśnych stale bytują jelenie, dziki, sarny, lisy, zające, kuny. Lasy na terenie gminy zostały podzielone na trzy obwody łowieckie, w których za właściwe prowadzenie gospodarki łowieckiej odpowiadają dzierżawicze je koła: „Grandel” – Olesno, „Trop” – Kościeliska i „Uroczysko” – Olesno.

2.3.3. Wielkość i jakość zasobów wodnych

Gmina Radłów (położona w dorzeczu Odry), prawie w całości wchodzi w skład zlewni lewostronnych dopływów Warty – Proсны i Liswarty. Przeważająca część obszaru gminy należy do zlewni Proсны; wschodni fragment gminy należy do zlewni Liswarty i tylko 4% powierzchni gminy (w jej zachodniej części) należy do zlewni rzeki Stobrawy.

Gmina odznacza się średnim potencjałem zasobowym wód powierzchniowych. Zasoby te obejmują rzeki: Proсна, Piskara, Potok Prąd i Piaska. Głównym ciekim jest Proсна (o szerokiej dolinie zalewowej głęboko wciętej w otaczające obszary wysoczyznowe) odwadniająca centralną oraz północno – zachodnią część gminy. Źródła Proсны w Wolęcinie stanowią atrakcyjny obiekt hydrogeniczny. Wschodnia część gminy odwadniana jest do Liswarty poprzez Piskarę, posiadającą źródła w rejonie przysiółków Ruda i Brzożówka. Biegający w otoczeniu obszarów leśnych Potok Prąd i jego liczne dopływy odwadniają południową część gminy Radłów. W rejonie Biskupic ma swoje źródła Piaska, która płynie w kierunku zachodnim, zasilając ostatecznie Prosnę w rejonie Gorzowa Śląskiego.

Zasoby wód powierzchniowych tworzą również znajdujące się na terenie gminy sztuczne zbiorniki wodne. Największy z nich, zlokalizowany jest w miejscowości Psurów (element projektowanych zbiorników retencyjnych tworzących kaskadę górnej Proсны). Pozostałe to stawy hodowlane zlokalizowane w miejscowościach Sternalice, Kościeliska i Ligota Oleska.

Charakterystyczną cechą obszaru gminy jest występowanie licznych strumieni, rowów związanych z melioracją terenów rolnych oraz cieków prowadzących wody w niewielkich ilościach i okresowo zanikających.

Brak punktów kontrolno – pomiarowych jakości wody nie pozwala na rzetelną ocenę stopnia degradacji wód powierzchniowych. Niewątpliwie, znaczący wpływ na jakość wód płynących ma spływ ścieków opadowych istniejącą siecią drenarską z nawożonych gruntów rolnych oraz nieuregulowana gospodarka ściekowa.

Wody podziemne występują w dwóch poziomach wodonośnych: czwartorzędowym i jurajskim. Czwartorzędowe piętro wodonośne występuje na obszarze całej gminy, lecz jego wartość użytkowa jest różna. Wynika to z dużego zróżnicowania miąższości i wykształcenia utworów czwartorzędowych oraz warunków zasilania. Miąższość zawodnionych piaszczysto –

żwirowych utworów dochodzi do ok. 30m. Potencjalna wydajność studni ujmujących ten poziom waha się w granicach 10 – 30 m³/h. Wody te charakteryzują się podwyższoną zawartością żelaza i manganu. Zasoby wód czwartorzędowych narażone są na szybkie zanieczyszczenie gdyż czas przesiąkania jest krótki i wynosi nie więcej niż 20 lat.

Główny użytkowy poziom wodonośny związany jest z piaszczystymi osadami jurajskimi. Studnie ujmujące wody tego poziomu mają wydajność od kilkunastu do 100m³/h. Głębokość występowania głównego użytkowego poziomu wodonośnego wzrasta od 20m na południowym zachodzie do 100m na północnym wschodzie gminy. Środkowojurajski poziom wodonośny spełnia kryteria Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Dla tego poziomu wydzielono GZWP nr 325 Częstochowa – część zachodnia – Zlewnia Górnej Proсны. Zbiornik, o porowym typie ośrodka, gromadzi wody podziemne w utworach warstw kościeliskich. Czas potencjalnej migracji zanieczyszczeń do poziomu wodonośnego zawiera się w przedziale 100 – 500 lat. Fragment tego zbiornika, w granicach gminy Radłów, jest obszarem wysokiej ochrony (OWO). Wody jurajskie stanowią dla gminy podstawowe, perspektywiczne źródło zaopatrzenia w wodę.

2.3.4. Obszary cenne przyrodniczo

Na terenie gminy Radłów nie występują obszary parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszary chronionego krajobrazu lub NATURA 2000.

Z obiektów prawnie chronionych występują wprowadzone rozporządzeniem Wojewody pomniki przyrody:

- klon jawor – znajdujący się w parku pałacowym w Biskupicach (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 7 listopada 2005r. Nr 72, poz. 2231),
- dwie jodły pospolite – znajdujące się w oddziale 15j Leśnictwa Sternalice (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 29 listopada 2005r. Nr 77, poz. 2412),

oraz użytki ekologiczne:

- „Babrzyisko” – bagno śródleśne o powierzchni 0,7ha porośnięte wierzwą i brzozą, wykorzystywane przez dziki jako kąpielisko (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 8 grudnia 2002r. Nr 109, poz. 2304),
- „Krzyżówka” – bagienko – naturalny zbiornik wodny o powierzchni 0,15ha, będące miejscem występowania ptaków wodno – błotnych (Dz. Urz. Woj. Opolskiego – j.w.).

Do obszarów prawnie chronionych zaliczono również, jako lasy ochronne ogólnego przeznaczenia, lasy państwowe będące w zarządzie Nadleśnictwa Olesno (zgodnie z zarządzeniem nr 33 Ministra Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 marca 1996r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa).

W granicach gminy Radłów występują obszary wartościowe przyrodniczo, o dużym potencjale biotycznym, wymagające ochrony. Najbardziej wartościowymi pod względem bioróżnorodności są:

- duże zwarte kompleksy leśne obejmujące całą południową część gminy z lokalnym korytarzem ekologicznym rzeki Prąd,
- dolina rzeki Proсны z podmokłym, głębokim dnem dolinnym i zadrzewionymi, zalesionymi skarpami oraz strefą źródłową obejmującą duży kompleks leśny położony na zachód od Ligoty Oleskiej, stanowiąca korytarz ekologiczny rangi ponadlokalnej,
- kompleks lasów i wilgotnych łąk w dorzeczu potoku Piskara, tworzący lokalny węzeł ekologiczny i zapewniający powiązania przyrodnicze z położoną po wschodniej stronie gminy doliną Liswarty,
- obszar dolinny przy północno – zachodniej granicy gminy o urozmaiconej rzeźbie terenu porośnięty w części rzadkimi zbiorowiskami leśnymi, o szczególnych walorach krajobrazowych,
- łąki wzdłuż mniejszych cieków wodnych, rowów otwartych, stanowiące powiązania lokalnych ekosystemów, umożliwiające migrację zwierząt i roślin.

Zachowania wymagają również pasy i enklawy zieleni wysokiej występujące w obrębie terenów otwartych i osadniczych – zieleń śródpolna i przydrożna, spełniająca ważne funkcje przyrodnicze w tym klimatyczną, przeciwoerozyjną i wiatrochronną.

Analizowany obszar położony jest w zasięgu występowania korytarza ekologicznego GKPdC-14 „Wieruszów”, wyznaczonego w 2005 r. przez Polską Akademię Nauk – Zakład Badania Ssaków w Białowieży na zlecenie Ministerstwa Środowiska oraz korytarza ekologicznego GKPdC-14 „Stawy Milickie – Bory Stobrawskie”, wyznaczonego przez Zakład Badania Ssaków w Białowieży we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot w 2011r.

2.3.5. Warunki klimatyczne, krajobraz

Klimat gminy Radłów wykazuje cechy klimatu atlantyckiego z pewnym wpływem klimatu kontynentalnego. Cechuje go nieregularność i aktywność atmosferyczna oraz złagodzone różnice temperatur pomiędzy poszczególnymi porami roku. Cechą charakterystyczną są łagodne i długie okresy jesieni oraz wczesne i pogodne wiosny.

Średnia roczna temperatura wynosi 8,0°C – 8,5°C. Roczna amplituda temperatury waha się od 19°C do 23°C. Najcieplejszym jest miesiąc lipiec z temperaturą 17,5°C – 18°C, najzimniejszym styczeń ze średnią temperaturą 1,6°C.

Średnia roczna opadów atmosferycznych wynosi ok. 600mm – 700 mm. Prawie 2/3 sumy opadów przypada na okres wegetacyjny tj. od końca marca do końca października (215 dni). Pokrywa śnieżna występuje zwykle od połowy grudnia do początku marca; niekorzystnym zjawiskiem jest występowanie późnych przymrozków wiosennych, trwających czasem do końca maja.

Panujące wiatry występują głównie z kierunków zachodnich i czasami z kierunku południowego. Wieją z prędkością średnio 3 – 4 m/s. Udział wiatrów sektora zachodniego w ciągu roku wynosi ok. 46%.

Zasadniczym elementem wpływającym na walory krajobrazowe jest rzeźba terenu. Gmina Radłów położona jest w większości w terenie falistym, pagórkowatym i wzgórzowym, z dominacją pól, znacznym udziałem lasów oraz zabudową wiejską wkomponowaną w lokalny krajobraz. O atrakcyjności krajobrazowej gminy Radłów decydują:

- atrakcyjne wglądy w naturalne wnętrza krajobrazowe,
- widoki i panoramy układów urbanistycznych,
- wglądy na grupowe i pojedyncze dominanty przestrzenne.

Obecnie na terenie gminy nie ma ustalonych żadnych form ochrony ze względu na walory krajobrazowe. Za najcenniejsze, wskazane do ochrony, należy uznać następujące obszary:

- dolina Proсны proponowana do objęcia ochroną jako Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Proсны” ze stanowiskiem dokumentacyjnym przyrody nieożywionej źródeł Proсны w Wołęcinie i obszarem naturalnych wzgórz morenowych proponowanych do objęcia ochroną jako Zespół przyrodniczo-Krajobrazowy „Źródła Proсны”, szczególnie eksponowana z drogi powiatowej Radłów – Żytniów,
- obszary w północno – zachodniej części gminy o urozmaiconej rzeźbie terenu z wąwozami, jarami, źródłiskami i głębokimi dolinami Piaski i Skrońskiego Potoku proponowane do ochrony przez utworzenie Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego „Źródła i wąwozy koło Skrońska”,
- zwarte kompleksy leśne obejmujące cały południowy obszar gminy, proponowany do ochrony poprzez rozszerzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko-Turawskie”.

Zachowania wymagają również szczególnie cenne otwarcia widokowe na układ urbanistyczny wsi Kolonia Biskupska, widoki na wieże kościołów w Radłowie, Kościeliskach i Sternalicach oraz wgląd na zbiornik Psurów i jego otoczenie.

2.4. Stan dziedzictwa kulturowego

Najstarsze wzmianki o miejscowościach w gminie Radłów dotyczą: Kościelisk – 1250r., Ligoty Oleskiej – z z 1372r., Sternalic – z 1471 r.. Układy wsi zaliczyć można do ulicówek (Sternalice Ligota Oleska), wielodrożnych (Biskupice, Kościeliska), rzędówek (Radłów, Wichrów,

Karmonki Nowe, Wołęcín). Duże połacie ziemi uprawnej były własnością posiadaczy ziemskich; pola chłopskie, mocno rozrzucone, stanowiły nikły procent areálu rolnego, rozlokowanego wśród obszarów leśnych. Wykształcona, zapewne u schyłku średniowiecza, sieć osadnicza nie zmieniła się do chwili obecnej, a jej XVIII-wieczny stan jest wręcz taki sam jak obecnie. Dotyczy to zarówno stref zasiedlenia jak i przebiegu sieci drożnej. Prawie w każdej wsi był dwór lub folwark, zbudowany na planie czworoboku. Rozplanowanie zagród chłopskich, praktycznie bez względu na wielkość działek, też odpowiadało planowi czworoboku. Zagrody były budowane z drewna, dopiero w XIX wieku, drewno zaczęto zastępować ceramiką (cegła, dachówka). Regulacje administracyjne z XIX i XX wieku oraz zachodzące wówczas zmiany społeczno – polityczne, nie przyniosły widocznych zmian w strukturze przestrzennej gminy. Znikły jedynie zagrody młyńskie rozlokowane nad Prosną i kopalnie rud żelaza. Po 1945 r. wszystkie folwarki zostały znacjonalizowane a na ich bazie powstały gospodarstwa PGR-owskie, obejmujące grunty orne, zespoły zabudowy oraz dwory (przekształcone w obiekty administracyjno – gospodarcze i mieszkalne). W okresie transformacji majątek gospodarstw rolnych (w tym grunty rolne i budynki) przeszedł w ręce prywatne.

Środowisko kulturowe gminy Radłów charakteryzuje się:

- dużym nagromadzeniem stanowisk archeologicznych,
- stosunkowo dobrze zachowanymi strefami zasiedlenia i układami wsi,
- tradycyjną siecią drożną,
- zachowanymi dawnymi centrami administracyjno – gospodarczymi (folwarki, dwory),
- zachowanymi tradycyjnymi formami zagród.

Zasoby kulturowe są chronione na mocy ustawy z dnia 23 lipca 2003r. O ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn.zm.). Obiekty wartościowe kulturowo oraz zabytki architektury i budownictwa wpisane do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji gruntów, kumulują się w obrębie zabudowy poszczególnych miejscowości. Stanowiska archeologiczne są rozmieszczone na terenie całej gminy. Obecnie, ze względu na brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jedynym dokumentem określającym zasady ochrony zasobów kulturowych jest obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W Studium zaproponowano ustalenie stref pełnej ochrony konserwatorskiej dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz stref ochrony częściowej dla układów przestrzennych w obrębie poszczególnych miejscowości. Dla ok. 132 stanowisk archeologicznych zaproponowano wyodrębnienie stref: „W” – ścisłej ochrony archeologicznej, „OW” – częściowej ochrony archeologicznej, „OWz” – zanikłych punktów osadniczych i osadniczo produkcyjnych. Dodatkowo zaproponowano utworzenie strefy ochrony krajobrazu kulturowego obejmującą drogi historyczne, założenia alejowe, zespoły zieleni i elementy naturalnego krajobrazu.

Obiekty objęte ochroną na podstawie rejestru zabytków

Nazwa	Miejscowość	Datowanie	Nr rejestru, Decyzja	Obiekt, uwagi
Kościół cmentarny p.w. Św. Jadwigi - drewniany	Biskupice	1718r.	35/53 z 19.12.1953r.	teren w granicach ogrodzenia cmentarza, stan dobry
Kościół ewangelicki p.w. Św. Jacka	Biskupice	1784r.	1073/66 z 20.01.1966r.	teren w granicach ogrodzenia z pozostałościami cmentarza przykościelnego, stan dobry
Dwór z parkiem	Biskupice	Poł. XVIII w.	860/64 z 09.05.1964r.	współwłasność osób prywatnych; obiekt opuszczony – stan budynku zadowalający, park zaniedbany
Dwór	Psurów	Poł. XIX w.	1032/65 z 10.06.1965r.	własność prywatna, stan niezadowalający, wymagane

				prace zabezpieczające
Oficyna	Psurów	Poł. XIX w.	1032/65 z 10.06.1965r.	własność prywatna, stan dobry
Kościół p.w. Św. Mateusza	Sternalice	1614, 1927	1074/66 z 20.10.1966r.	Parafia Rzym.-Kat., stan dobry
Dwór	Sternalice	XVIII w. , 2 poł. XIX w.	1033/65 z 10.06.1965r.	współwłasność prywatna; obecnie dom mieszkalny wielorodzinny, obiekt mocno i niekorzystnie przekształcony – brak decyzji o skreśleniu

Źródło: Rejestr zabytków województwa opolskiego

Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru

Miejscowość	Nr stanowiska/typ	Chronologia	Nr rejestru
Biskupice	- / nieokreślone	okres wpływów rzymskich	A-159/68
Biskupice	- / nieokreślone	okres wpływów rzymskich, średniowiecze	A-158/68
Biskupice	2 / punkt osadniczy	wpływy rzymskie	A-145/68
Kościeliska	18/cmentarzysko birytualne	kultura łużycka (V okres epoki brązu/halsztat)	A-382/73
Sternalice	1 / grodzisko	XIVw - XVw	A-402/75
Ligota Oleska	25/ ślad osadnictwa	2 poł. VIIw - Xw	A-115/2011

Źródło: Rejestr zabytków archeologicznych województwa opolskiego

Wykaz obiektów ujętych w ewidencji zabytków gminy Radłów

Lp.	Miejscowość/ adres	Nazwa obiektu/ obecne użytkowanie	Rodzaj własności/ stan techniczny	wpis do rejestru
1.	Biskupice	kościół drewniany Św. Jadwigi	kościelna / dobry	35/53
2.	Biskupice	kościół Św. Jacka	kościelna / dobry	1073/66
3.	Biskupice	dwór w zespole parkowym / biura mieszkania	prywatna / budynek dobry, park zaniedbany	860/64
4.	Biskupice	cmentarz parafialny rzymsko - katolicki	kościelna / dobry	
5.	Biskupice	cmentarz ewangelicko - augsburski	kościelna / dobry	
6.	Biskupice	plebania i obora / plebania i garaż	kościelna / dobry	
7.	Biskupice	plebania / Dom Mniejszości Niemieckiej	kościelna / dobry	
8.	Biskupice	rządcówka / biura i mieszkanie	prywatna / dobry	
9.	Biskupice	spichlerz	prywatna / dobry	
10.	Biskupice	obory	prywatna / zadowalający	
11.	Biskupice 95	szkoła ewangelicka / dom mieszkalny	komunalna / dobry	
12.	Biskupice 96	dom konfirmantów / dom	państwowa / dobry	

		mieszkalny		
13.	Biskupice 97	dom robotników folwarcznych / dom mieszkalny	prywatna / dobry	
14.	Biskupice	szkoła / nieużytkowany	komunalna / zadowolający	
15.	Biskupice 26	gospoda i obora / sklep	komunalna /gospoda - dobry, obora -zły	
16.	Biskupice	młyn / nieużytkowany	prywatna / zadowolający	
17.	Drogi Biskupskie 119	dom mieszkalny	prywatna / dobry	
18.	Drogi Biskupskie	stajnia / nieużytkowany	państwowa / dobry	
19.	Karmonki Nowe	roszarnia / nieużytkowany	państwowa / zły	
20.	Karmonki Nowe	czworak / dom mieszkalny	prywatna / dobry	
21.	Karmonki Nowe	obora	prywatna / dobry	
22.	Karmonki Nowe	leśniczówka ze stodołą	państwowa / dobry	
23.	Karmonki Stare	dwór w zespole parkowym / dom mieszkalny	państwowa / dobry	
24.	Karmonki Stare	czworak / nieużytkowany	państwowa / niezadowolający	
25.	Karmonki Stare	wozownia / dom mieszkalny	prywatna / dobry	
26.	Karmonki Stare	stodoła / nieużytkowany	państwowa / zadowolający	
27.	Karmonki Stare	obory / nieużytkowane	państwowa / niezadowolający	
28.	Karmonki Stare	chlewnia / nieużytkowana	państwowa / niezadowolający	
29.	Karmonki Stare	dom robotników folwarcznych / dom mieszkalny wielorodzinny	państwowa / dobry	
30.	Karmonki Stare 10	dom mieszkalno – gospodarczy i stodoła	prywatna / zadowolający	
31.	Karmonki Stare 11	dom i stolarnia /dom mieszkalny	prywatna / dobry	
32.	Kolonia Biskupska	szkoła / dom mieszkalny	komunalna / dobry	
33.	Kolonia Biskupska 141	dom mieszkalny	prywatna / dobry	
34.	Kolonia Biskupska 156	dom mieszkalny	prywatna /dobry	
35.	Kolonia Biskupska	tartak / zakład drzewny	prywatna / dobry	
36.	Kościeliska	kościół parafialny	kościelna / dobry	
37.	Kościeliska	cmentarz	kościelna / dobry	
38.	Kościeliska	plebania	kościelna / dobry	
39.	Kościeliska	ogrodzenie kościoła z cmentarzem i folwarkiem	kościelna / dobry	
40.	Kościeliska	dwór /dom mieszkalny	prywatna / dobry	
41.	Kościeliska	cielętnik / dom mieszkalny i magazyn	prywatna / dobry	
42.	Kościeliska	obory / nieużytkowane	prywatna / zadowolający	

43.	Kościeliska	stodoła	prywatna / dobry	
44.	Kościeliska 34 i 35	dwa domy robotników folwarcznych / domy mieszkalne wielorodzinne	prywatna / dobry	
45.	Kościeliska 30	szkoła polska / przedszkole	komunalna / dobry	
46.	Kościeliska 32	szkoła niemiecka / dom mieszkalny	prywatna / dobry	
47.	Kościeliska 19	zagroda z domem mieszkalnym	prywatna / dobry	
48.	Kościeliska 21	zagroda z domem mieszkalnym	prywatna / dobry	
49.	Kościeliska 109	dom mieszkalny drewniany	prywatna / dobry	
50.	Kościeliska 110	zagroda z domem mieszkalnym	prywatna / dobry	
51.	Kościeliska 148	zagroda z domem mieszkalnym	prywatna / zadowolający	
52.	Kościeliska 149	młyn / dom mieszkalny	prywatna / dobry	
53.	Ligota Oleska	szkoła / przedszkole	komunalna / dobry	
54.	Ligota Oleska1	młyn wodny / nieużytkowany	prywatna / dobry	
55.	Ligota Oleska	tartak	prywatna / dobry	
56.	Ligota Oleska 71	młyn wodny / nieużytkowany	prywatna / zadowolający	
57.	Ligota Oleska	jaz zastawkowy	prywatna / zadowolający	
58.	Psurów	dwór w zespole parkowym / nieużytkowany	prywatna / niezadowolający	1032/65
59.	Psurów	oficyna / dom mieszkalny	prywatna / dobry	1032/65
60.	Psurów	stodoła / dom mieszkalny	prywatna / dobry	
61.	Psurów	obora / nieużytkowana	prywatna / zadowolający	
62.	Psutów	czworaki / domy mieszkalne	prywatna / dobry	
63.	Radłów	kościół parafialny	kościelna / dobry	
64.	Radłów	cmentarz	kościelna / dobry	
65.	Radłów	kapliczka przydrożna	państwowa / dobry	
66.	Radłów 66	leśniczówka ze stodołą / nieużytkowany	państwowa / zadowolający	
67.	Radłów	leśniczówka „Diabli Młynek”	państwowa ./ dobry	
68.	Radłów	dom mieszkalno - gospodarczy	prywatna / dobry	
69.	Radłów, ul. Oleska 14	dom mieszkalny	prywatna / dobry	
70.	Radłów, ul. Oleska 58	obora / nieużytkowana	prywatna / dobry	
71.	Sternalice	kościół Św. Mateusza	kościelna / dobry	1074/66
72.	Sternalice 83	plebania	kościelna / dobry	
73.	Sternalice	cmentarz parafialny	kościelna / dobry	
74.	Sternalice	kapliczka przydrożna	państwowa / dobry	
75.	Sternalice	kapliczka przydrożna	komunalna / dobry	
76.	Sternalice	dwór / dom mieszkalny	prywatna / dobry	1033/65
77.	Sternalice	czworak / nieużytkowany	państwowa / zły	
78.	Sternalice	obora / magazyn	państwowa / dobry	
79.	Sternalice	gorzelnia	państwowa /	

			zadowolający	
80.	Sternalice	spichlerz / nieużytkowany	państwowa / niezadowolający	
81.	Sternalice 112 i 113	domy robotników folwarcznych / domy wielorodzinne	prywatna / dobry	
82.	Sternalice 8	szkoła	komunalna / dobry	
83.	Sternalice	gospoda / sklep i restauracja	prywatna / dobry	
84.	Sternalice 64 A	remiza strażacka	komunalna / dobry	
85.	Sternalice 11	dom mieszkalny	prywatna / dobry	
86.	Sternalice 13	obora	prywatna / dobry	
87.	Sternalice 17	dom mieszkalny	prywatna / dobry	
88.	Sternalice 40	dom straży granicznej / dom mieszkalny	komunalna / dobry	
89.	Sternalice 42	dom straży granicznej / dom mieszkalny	prywatna / dobry	
90.	Sternalice	leśniczówka	państwowa / dobry	
91.	Sternalice	młyn wodny / nieużytkowany	prywatna / zadowolający	
92.	Sternalice	mostek drogowy nad Prosną	komunalna / niezadowolający	
93.	Stary Folwark	kapliczka przydrożna	prywatna / dobry	
94.	Stary Folwark 90	dom mieszkalny	prywatna / dobry	
95.	Wichrów	szkoła / przedszkole	komunalna / dobry	
96.	Wichrów 84	dom straży granicznej / dom mieszkalny	komunalna / dobry	
97.	Wolęcín	szkoła niemiecka / dom mieszkalny	komunalna / dobry	
98.	Wolęcín 19	chałupa	prywatna / zadowolający	
99.	Wolęcín 18	kuźnia	prywatna / dobry	
100	Wytoka	rządcówka / dom mieszkalny	prywatna / dobry	
101	Wytoka	obora / nieużytkowana	prywatna / zadowolający	
102	Wytoka	stajnia / nieużytkowana	prywatna / zadowolający	
103	Wytoka	cielętnik / nieużytkowany	prywatna / zadowolający	

2.5. Warunki i jakość życia mieszkańców

2.5.1. Ludność. Zasoby mieszkaniowe

Liczba ludności w gminie Radłów wynosi 4 337 osób.

Sytuacja demograficzna gminy charakteryzuje się stałym spadkiem liczby ludności i zmniejszającą się w związku z tym gęstością zaludnienia, która na przestrzeni ostatniej dekady zmniejszyła się do 37 osób/km². Wskaźnik ten jest znacznie niższy od średniej krajowej.

Sytuację tę powodują ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji ludności. W ciągu ostatnich dziesięciu lat notuje się liczbę wymeldowań na poziomie około 1% całkowitej liczby ludności rocznie, w tym średnio 38 % to wymeldowania za granicę.

Charakterystyka demograficzna

Wyszczególnienie – stan w dniu 31.XII.	2002	2006	2008	2010	2018
Liczba ludności ogółem (faktyczne miejsce zamieszkania)	4647	4566	4558	4533	4337
mężczyźni	2276	2241	2242	2255	2107
kobiety	2371	2328	2316	2278	2230
Gęstość zaludnienia	40	39	39	39	37

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS (www.stat.gov.pl)

Ruch naturalny i migracje

Wyszczególnienie – stan w dniu 31.XII.	2002	2006	2008	2010	2017
Przyrost naturalny	-19	-5	-2	5	-3
Wymeldowania ogółem	34	61	50	47	41
Wymeldowania za granicę	5	37	17	15	10
Saldo migracji	11	-29	3	-21	-28

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS (www.stat.gov.pl)

Wskaźnik obciążenia demograficznego, który obrazuje relacje między poszczególnymi grupami wieku ekonomicznego ludności, w 2010 r. utrzymywał się na poziomie średniej krajowej, która wynosiła 55 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat wskaźnik ten ulegał systematycznej poprawie – odbywa się to jednak kosztem stałego spadku liczby ludności do lat 17.

Wskaźnik obciążenia demograficznego

Wyszczególnienie – stan w dniu 31.XII.	2002	2006	2008	2010	2017
Ludność w wieku produkcyjnym	2773	2818	2888	2917	65,2% - 2828
Ludność w wieku nieprodukcyjnym	1874	1748	1670	1616	1509
- w tym w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej)	1095	961	902	844	17,7% - 767
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	67,6	62	57,8	55,4	53,3

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS (www.stat.gov.pl)

Aktywność zawodowa

Większość mieszkańców gminy Radłów znajduje zatrudnienie we własnych gospodarstwach rolnych. Liczba zatrudnionych w rolnictwie wynosi około 1500 osób. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego wynosi 9,62 ha. Wielkość wszystkich gospodarstw rolnych kształtuje się następująco:

Struktura gospodarstw rolnych

Ogółem	Do 20 ha	Powyżej 20 ha	Powyżej 50 ha	Powyżej 100 ha
743	703	33	2	5

Rynek pracy

Wyszczególnienie – stan w dniu 31.XII.	2003	2006	2008	2010	2017
--	------	------	------	------	------

Pracujący ogółem	194	181	185	213	226
Stopa bezrobocia (udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym)	5	5,1	2,9	4,4	6,0

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS (www.stat.gov.pl)

Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe gminy Radłów, w przeważającej części stanowi zabudowa jednorodzinna. Ilość mieszkań ogółem w 2012 r. wynosi 1243 i powoli ale systematycznie rośnie.

W około 90% mieszkania wyposażone są w wodociąg, a tylko w 12% w kanalizację sanitarną. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 105 m² i jest wyższa od średniej krajowej, która wynosi około 70 m².

W 2017 roku w gminie Radłów oddano do użytku 3 mieszkania. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 0,69 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa opolskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Radłów to 1 160 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 265 mieszkań. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa opolskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. W 2016 roku 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne. W 2016 roku 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Radłów to 5,67 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa opolskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2017 roku w gminie Radłów to 115,70 m² i jest porównywalna do przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa opolskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno - sanitarne 96,90% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 94,83% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 91,12% mieszkań posiada łazienkę, 77,59% korzysta z centralnego ogrzewania, a 0,00% z gazu sieciowego.

Zasoby mieszkaniowe

Wyszczególnienie – stan w dniu 31.XII.	2002	2010	2018
Liczba mieszkań ogółem	1130	1158	1166
powierzchnia użytkowa	116889	121629	134906
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne:			
- wodociąg	1089	1111	1119
- ustęp spłukiwany	990	1014	1022
- łazienka	1004	1028	1036
- centralne ogrzewanie	837	867	875
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	103,4	105	115,7
- na 1 osobę	25,2	26,8	
Mieszkania oddane do użytkowania	1	2	3
Powierzchnia użytkowa mieszkań	90	289	347

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS (www.stat.gov.pl)

2.5.2. Infrastruktura społeczna

Zdrowie

Opiekę zdrowotną w gminie zapewnia 1 ośrodek zdrowia znajdujący się w Radłowie. W miejscowości Radłów znajduje się również punkt apteczny. (Prywatna Przychodnia Lekarska działająca w oparciu o kontrakt z NFZ). Obecnie w centrum Radłowa realizowany jest obiekt Prywatnej przychodni zdrowia).

102 gospodarstwa domowe (w 2010 r.) korzystają ze środowiskowej pomocy społecznej świadczonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie. Pomocą objęte są 284 osoby, co stanowi 6,3 % ludności ogółem.

Edukacja

W gminie Radłów funkcjonują, prowadzone przez jednostkę samorządu terytorialnego, 2 szkoły podstawowe (w Sternalicach i Kościeliskach), 1 gimnazjum (w Radłowie) oraz 2 przedszkola (w Sternalicach z oddziałami w Ligocie Oleskiej i Wichrowie oraz w Kościeliskach z oddziałami w Radłowie i Karmonkach Nowych).

Wszystkie szkoły wyposażone są w komputery, przeznaczone do użytku uczniów, z dostępem do internetu.

Odsetek dzieci w wieku 3 – 6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wynosi 79 %.

1 001 mieszkańców gminy Radłów jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 520 kobiet oraz 481 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 11,2% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,5% wykształcenie policealne, 8,2% średnie ogólnokształcące, a 17,2% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 30,7% mieszkańców gminy Radłów, gimnazjalnym 5,3%, natomiast 23,3% podstawowym ukończonym. 1,6% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do całego województwa opolskiego mieszkańcy gminy Radłów mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Radłów największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (27,3%) oraz zasadnicze zawodowe (21,9%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (40,1%) oraz podstawowe ukończone (19,1%). 16,9% mieszkańców gminy Radłów w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (16,2% wśród dziewczyn i 17,7% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 756 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 0,67 dzieci w wieku przedszkolnym. W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształcą się 25,3% ludności (24,0% wśród dziewczyn i 26,6% wśród chłopców). Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 17 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 88,40. Wśród mieszkańców w wieku potencjalnej nauki 11,6% zalicza się do przedziału 13-15 lat - kształcenie na poziomie gimnazjalnym (10,8% wśród dziewczyn i 12,5% wśród chłopców). Na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych przypada 17 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach gimnazjalnych do osób w wieku 13-15 lat) wynosi 86,84. W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształcą się 19,4% mieszkańców (19,6% wśród dziewczyn i 19,1% wśród chłopców). W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 26,9% mieszkańców gminy Radłów w wieku potencjalnej nauki (29,4% kobiet i 24,1% mężczyzn).

Kultura, sport, rekreacja

Działalność gminy koncentruje się na tworzeniu pozytywnego klimatu dla działalności kulturalnej, sprawowaniu mecenatu i współorganizowaniu imprez kulturalnych.

W Radłowie działa Gminny Ośrodek Kultury. Przy skromnej obsadzie kadrowej prowadzi stałe zajęcia dla dzieci i młodzieży np. Kółko taneczne, teatrzyk.

Gminna Biblioteka Publiczna w Radłowie posiada filie w Biskupicach, Sternalicach i Kościeliskach.

Dużymi osiągnięciami w zakresie promocji gminy może się pochwalić Gminna Orkiestra Dęta, o bogatych tradycjach, założona w 1921 r. stale zajmująca najwyższe lokaty w przeglądach zespołów muzycznych.

Na terenie gminy, szeroką i różnorodną działalność prowadzi Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim.

W Kościeliskach działa koło łowieckie „TROP”.

Istotnym elementem działalności gminy jest organizacja imprez mających na celu pielęgnowanie miejscowych tradycji i szerzenie dorobku kulturalnego. Z jej inicjatywy odbywają się imprezy masowe, znane poza granicami gminy, takie jak:

- rozgrywki piłki nożnej o Puchar Wójta Gminy Radłów,
- turnieje skata,
- gminne zawody strażackie,
- eliminacje do przeglądów orkiestr dętych,
- dożynki i festyny,
- spartakiady zimowe.

W gminie działają Uczniowskie Kluby Sportowe i Ludowe Zespoły Sportowe. Najstarszymi z nich LZS „LIGOTA”, istnieje już 50 lat. Wszystkie dysponują pełnowymiarowymi boiskami, a LZS-y posiadają sekcje seniorów i juniorów.

W budynku Urzędu Gminy funkcjonuje siłownia wyposażona w sprzęt specjalistyczny.

Dla rybaków, atrakcyjnym miejscem jest zbiornik na rzece Prośnie.

W gminie zarejestrowane są trzy gospodarstwa agroturystyczne.

Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice w 2017 roku w gminie Radłów: 1 (publiczne: 1, prywatne: 0), w tym obiekty przystosowane dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich: 0.

Koła / kluby / sekcje i członkowie w 2017 roku: ogółem: 4 (członkowie: 110) plastyczne/techniczne: 1 (członkowie: 12) taneczne: 1 (członkowie: 20) seniora/Uniwersytet Trzeciego Wieku: 1 (członkowie: 53) inne: 1 (członkowie: 25).

Grupy artystyczne i członkowie w 2017 roku: ogółem: 4 (członkowie: 72) teatralne: 2 (członkowie: 26) muzyczne - instrumentalne: 2 (członkowie: 46)

Według danych z 2016 w gminie Radłów działały 4 biblioteki i filie publiczne posiadające księgozbiór liczący 25 720 wolumenów. We wszystkich placówkach zatrudnionych było 4 pracowników. Wśród obiektów przystosowanych dla osób niepełnosprawnych 1 miał wejście do budynku przystosowane dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach, 0 miało udogodnienia wewnątrz budynku dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach, a 0 było przystosowanych dla użytkowników niewidzących i słabowidzących. Dla porównania w 2008 roku działały 4 biblioteki i filie posiadające księgozbiór liczący 39 717 wolumenów.

Według danych z 2016 w gminie Radłów działały 4 kluby sportowe (włącznie z klubami wyznaniowymi i UKS) zrzeszające 230 członków. Zarejestrowano 180 ćwiczących (mężczyźni: 180, kobiety: 0, chłopcy do lat 18: 76, dziewczęta do lat 18: 0). Aktywnych było 5 sekcji sportowych. Zajęcia sportowe prowadzone były przez trenera (4), inne osoby (2).

Bezpieczeństwo publiczne

Ochronę porządku publicznego w gminie zapewnia Powiatowa Komenda Policji w Oleśnie – w gminie nie utworzono jednostki straży gminnej. Natomiast aż w 8 miejscowościach funkcjonują Ochotnicze Straże Pożarne. Posiadają sprzęt specjalistyczny, prowadzą działalność kulturalną i szkoleniową w zakresie bezpieczeństwa p. poż. Jednostki w Radłowie i Kościeliskach wchodzi w skład Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego.

Usługi komunalne

W gminie funkcjonują cztery cmentarze parafialne w Radłowie, Kościeliskach, Sternalicach, Biskupicach z rezerwami terenu na około 20 lat.

2.5.3. Potencjał gospodarczy. Stan finansów publicznych

Działalność gospodarcza

W gminie Radłów zarejestrowanych jest ogółem (w 2010 r.) 233 podmiotów gospodarczych, w 2017 r. 298 podmiotów gospodarczych. Ich struktura kształtuje się następująco:

- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo – 36 - 32
- przemysł i budownictwo – 73 - 111
- usługi – 124 - 155

Największe podmioty gospodarcze to:

- „BOLEK” - Usługi Malarsko-Budowlane - Kościeliska
- Zakład Usługowo-Handlowy „BARDORZ” - Kościeliska

- Zakład Usługowo-Produkcyjny „TARTAK” – Ligota Oleska.

W gminie Radłów w roku 2017 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 298 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 235 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 25 nowych podmiotów, a 14 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2017 najwięcej (30) podmiotów zarejestrowano w roku 2013, a najmniej (18) w roku 2015. W tym samym okresie najwięcej (24) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2016 roku, najmniej (4) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2010 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Radłów najwięcej (9) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (286) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 10,7% (32) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 37,2% (111) podmiotów, a 52,0% (155) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Radłów najczęściej deklaruowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (31.5%) oraz Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (20.0%).

Budżet gminy

Podstawowymi składnikami dochodów gminy Radłów są subwencje, dotacje i dochody własne, na które składają się wpływy z podatków i opłat. Subwencje w 2010 r. stanowiły 55% dochodów i stanowiły głównie subwencję oświatową.

Dochody własne gminy kształtują się na niskim poziomie i stanowią jedynie 22% (w 2010 r.) dochodów ogółem gminy (różne rozliczenia 43,5% w 2016 r.).

W strukturze wydatków największą pozycję stanowią wydatki na oświatę i wychowanie - 51% (w 2010 r.) - 34,3 % w 2016 r. Wydatki inwestycyjne utrzymują się na poziomie około 20%.

Suma wydatków z budżetu gminy Radłów wyniosła w 2016 roku 15,2 mln złotych, co daje 3,5 tys złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost wydatków o 19.4% w porównaniu do roku 2015. Największa część budżetu gminy Radłów - 34.3% została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział 852 - Pomoc społeczna (23.6%) oraz na Dział 750 - Administracja publiczna (13.1%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 2,0 mln złotych, czyli 13,0% wydatków ogółem. Suma dochodów do budżetu gminy Radłów wyniosła w 2016 roku 15,2 mln złotych, co daje 3,5 tys złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost dochodów o 14.8% w porównaniu do roku 2015. Największa część dochodów wygenerował Dział 758 - Różne rozliczenia (43.5%). Duża część wpływów pochodzi z Dział 852 - Pomoc społeczna (21.1%) oraz z Dział 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (18.7%). W budżecie gminy Radłów wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 217 złotych na mieszkańca (6,2%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 1,1 złotych na mieszkańca (0,0%).

Dochody i wydatki gminy

Budżet gminy	2008	%	2010	%	2011	%	2018
Dochody ogółem	10.165.035		11.097.343		12.618.777		16,9 mln
Dochody własne	2.592.655	25	2.424.932	22			
Subwencje	5.394.380	53	6.134.690	55			
Dotacje	2.178.900	21	2.537.720	23			
Środki z budżetu Unii	37.996	0,4	740.860	6,7			

Europejskiej							
Dochód na 1 mieszkańca	2.238	-	2.443	-	2.827	-	3919
Wydatki ogółem	9.826.290		12.782.803		13.895.664		
Wydatki inwestycyjne	1.652.874	17	2.640.936	21			
Wydatki na oświatę i wychowanie	3.554.451	36	6.506.181	51			
Wydatki na administrację publiczną	1.950.390	20	1.967.437	15			
Wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1.327.924	13	1.558.135	12			
Wydatki na 1 mieszkańca	2.163	-	2.814	-		-	3959

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS (www.stat.gov.pl)

2.6. Zagrożenia środowiska, bezpieczeństwa ludzi i mienia

Prawie cały obszar gminy Radłów narażony jest na degradację antropogeniczną. Ze względu na budowę geologiczną istnieje zagrożenie infiltracji wszelkich zanieczyszczeń pochodzenia atmosferycznego i agrotechnicznego do wód podziemnych. Podatność na degradację naturogeniczną jest niewielka. Jedynie w okolicach Sternalic istnieje możliwość pojawienia się procesów erozyjno – denudacyjnych w postaci zmywu powierzchniowego w okresie zwiększonych opadów atmosferycznych i wiosennych roztopów.

Kompleksy lasów państwowych znajdują się w I strefie uszkodzeń drzewostanów. Wszystkie lasy podlegają antropopresji. Runo leśne jest wydeptywane i zaśmiecanie. Na procesy przekształceń ma wpływ gęsta sieć dróg bitych prowadzonych przez obszary leśne. Lasy na terenie gminy Radłów zakwalifikowane są do kategorii dużego zagrożenia pożarowego. Niekorzystne zmiany (związane z prowadzeniem intensywnej gospodarki rolnej) zachodzą w szacie roślinnej obejmującej siedliska łąkowe. Następuje zubożenie składu gatunkowego i niekorzystne ujednoczenie struktury zbiorowisk.

Zagrożeniem dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych są zanieczyszczenia związane ze spływami opadowymi z intensywnie nawożonych gruntów ornych i odprowadzaniem nieoczyszczonych ścieków bezpośrednio do gruntu. Największe zanieczyszczenie występuje w Sternalicach w rejonie tzw. „Baraniej Góry, gdzie przez wiele lat funkcjonowało wylewisko ścieków i gnojowicy z funkcjonujących wówczas PGR-ów. Źródłem zanieczyszczeń może być również teren zlikwidowanego składowiska odpadów komunalnych w Radłowie.

Na terenie gminy Radłów nie występują źródła zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego o charakterze przemysłowym. Jakość powietrza kształtowana jest wyłącznie przez lokalną emisję pyłów i gazów z palenisk domowych, nielicznych małych zakładów produkcyjno – usługowych i ruchu pojazdów. W ostatnich latach, na terenie gminy, nie zanotowano przekroczeń dopuszczalnych norm zanieczyszczeń.

Głównym źródłem oddziaływania elektromagnetycznego jest przebiegająca przez obszar gminy, w jej północnej części, linia energetyczna 400 kV, generująca również jednostajny ciągły hałas. Rozkład pola elektromagnetycznego jest niejednorodny. Przekroczenia dopuszczalnych wartości natężenia pola elektrycznego i hałasu występują w odległości mniejszej niż 50m od przewodu. Linia oddalona jest od istniejących zespołów osiedleńczych, więc na terenach zabudowy nie występuje zagrożenie elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym. Funkcjonujące na terenie gminy stacje cyfrowego dostępu radiowego nie są uciążliwe dla środowiska i nie powodują ograniczeń jego użytkowania. Jedynie stacja bazowa telefonii

komórkowej w Biskupicach, w odległości 50 m od wieży, wymaga zachowania terenu wolnego od zabudowy przekraczającej wysokość 38 m nad poziom terenu.

W granicach gminy nie występują źródła hałasu mogące mieć wpływ na klimat akustyczny. Jedynie w bezpośrednim otoczeniu gospodarstw rolnych i funkcjonujących tartaków i zakładów drzewnych, możliwe jest występowanie chwilowych przekroczeń wartości hałasu pochodzących z maszyn rolniczych lub z maszyn do obróbki drewna. Uciążliwość ruchu komunikacyjnego w zakresie hałasu i spalin nie jest wysoka i zamyka się w zasadzie w granicach wyznaczonych pasów drogowych.

Potencjalnym źródłem zagrożenia hałasem mogą być planowane na terenie gminy elektrownie wiatrowe, których zasięg oddziaływania może dochodzić do ok. 500m – 600m. Rozmieszczenie projektowanych turbin musi uwzględniać konieczność zachowania klimatu akustycznego na terenach osiedleńczych, związanych z istniejącą zabudową.

Proсна, Piskara, Piaska i Potok Prąd, płyną dolinami, głęboko wciętymi w teren. Wyraźnie wykształcone terasy zalewowe wyznaczają obszary zagrożenia powodziowego.

W obrębie innych obniżzeń związanych z okresowymi ciekami wodnymi i rowami melioracyjnymi mogą wystąpić okresowe podtopienia zwłaszcza w czasie wiosennych roztopów i długotrwałych opadów atmosferycznych. Obecnie, tereny zabudowane, znajdują się poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią. Tylko nieliczne, pojedyncze zabudowania znajdują się w granicach obszarów zagrożonych okresowymi podtopieniami.

Na terenie gminy nie występują obszary osuwania się mas ziemnych. Zjawiska geodynamiczne, mogą pojawić się jedynie miejscowo na silnie nachylonych zboczach, wysokich skarpach dolin rzecznych oraz na małych lokalnych wyrobiskach poeksploatacyjnych.

Zagrożeniem mogą być również problemy, w tym społeczne, będące następstwem likwidacji Państwowych Gospodarstw Rolnych. Obiekty gospodarcze i urządzenia ulegają niszczeniu i degradacji. Ubóstwo i bezrobocie występujące w grupie byłych pracowników państwowych gospodarstw rolnych i ich rodzin, przejawia się wzrostem przestępczości (kradzieże, dewastacja mienia publicznego) i pojawianiem się innych patologii społecznych (alkoholizm, przemoc w rodzinach).

2.7. Stan prawny gruntów

Struktura własnościowa gruntów charakteryzuje się bardzo małym udziałem gruntów stanowiących zasób nieruchomości gminy (ok. 1%), co nie jest pozytywnym uwarunkowaniem rozwoju gminy biorąc pod uwagę możliwość realizacji inwestycji publicznych.

Największy udział stanowią natomiast grunty prywatne (64,1%), w tym głównie własność osób fizycznych (63,9%).

Grunty Skarbu Państwa to 34, 8% powierzchni gminy, gdzie lasy państwowe w zarządzie PGL Lasy Państwowe Nadleśnictwo Olesno stanowią 32,5 % powierzchni całego obszaru gminy.

Władanie gruntami

Rodzaj władania	Powierzchnia w ha	Udział %
Grunty Skarbu Państwa (ogółem)	4068,51	34,8
w tym:		
Zasób Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa	170,69	1,5
Zasób w zarządzie PGL Lasy Państwowe	3801,13	32,5
Grunty gminy (ogółem)	125,9	1,1
w tym:		
Tworzące gminny zasób nieruchomości	125	1
Oddane we władanie bądź zarząd	0,9	0,008
Grunty prywatne (ogółem)	7493,23	64,1

w tym:		
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	16,72	0,14
Grunty osób fizycznych	7476,16	63,9
Grunty spółdzielni, wspólnot	0,35	0,003

Źródło: Dane Urzędu Gminy Radłów (stan na 2012 r.)

2.8. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych

Ochrona zasobów glebowych opiera się na zapisach ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Zgodnie z zapisami w/w ustawy, na terenie gminy Radłów, szczególnej ochronie podlegają gleby II i III klasy bonitacyjnej oraz tereny leśne. Dodatkowo, lasy będące w zarządzie Nadleśnictwa Olesno, są chronione w ramach przynależności do kategorii lasów ochronnych ogólnego przeznaczenia (ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach).

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, wszystkie ujęcia wód podziemnych posiadają strefę ochrony bezpośredniej. Ponieważ budowa geologiczna wyklucza możliwość bakteryjnego skażenia wody, stąd nie wyznaczono stref ochrony pośredniej.

Na terenie gminy obowiązuje ochrona zasobów i jakości wód w zlewni chronionej rzeki Proсны. Stan jakości wód jest uzależniony od prowadzonej obecnie na terenie gminy, gospodarki rolnej (związanej ze stosowaniem nawozów) oraz ściekowej na terenach zabudowanych.

Oprócz ustanowionych Zarządzeniem Wojewody pomników przyrody i użytków ekologicznych na terenie gminy nie wprowadzono innych form ochrony przyrody. Obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych są zidentyfikowane i proponowane do objęcia ochroną w wielu dokumentach w tym wojewódzkich i ponadregionalnych.

Analizowany obszar położony jest w zasięgu występowania korytarza ekologicznego GKPdC-14 „Wieruszów”, wyznaczonego w 2005 r. przez Polską Akademię Nauk – Zakład Badania Ssaków w Białowieży na zlecenie Ministerstwa Środowiska oraz korytarza ekologicznego GKPdC-14 „Stawy Milickie – Bory Stobrawskie”, wyznaczonego przez Zakład Badania Ssaków w Białowieży we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot w 2011 r.

Wartościowe kulturowo zabytki architektury i budownictwa oraz stanowiska archeologiczne zostały wpisane do rejestru zabytków i są chronione na mocy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Mimo istnienia wartościowych zasobów kulturowych, do tej pory nie utworzono na obszarze gminy parku kulturowego, nie sporządzono również miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, których zapisy umożliwiłyby ochronę obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków oraz wprowadzenie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego ustalonych w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Niniejsza zmiana studium dotyczy złoża piasku w miejscowości Biskupice. Złoże „Anna Olesno”, którego planuje się eksploatację w granicach udokumentowanych wraz z projektowanym obszarem górniczym zlokalizowane jest na terenie fragmentów działek o nr ewidencyjnych:

- pole A obejmującej działki nr 1016, 1017, 1018, 1019,
 - pole B obejmującej działki nr 1031, 1030, 1016, 1017, 1018,
- jednostka ewidencyjna Radłów, obręb ewidencyjny 160805_2.0003 Biskupice, w gminie Radłów, na terenie Nadleśnictwa Olesno, stanowiących fragmenty oddziałów leśnych: 164, 163, 162, 161, 195, 194.

Znajduje się ono w granicach (w obrębie geodezyjnym) miejscowości Biskupice, w zachodniej części gminy Radłów, nieopodal granicy z gminą Olesno. Teren złoża położony jest w obrębie terenu leśnego zlokalizowanego pomiędzy biegnącą na północ ul. Gorzowską w Oleśnie (droga wojewódzka nr 487 na odcinku Radłów - Boroszów) a drogą powiatową nr 1934 O odchodzącą od wyżej wymienionej w kierunku północno-wschodnim i prowadzącą przez Kolonię Biskupską do Radłowa i Wichrów, a następnie do granic z województwem śląskim.

Przyjmuje się w związku z powyższym, konieczność utworzenia filarów ochronnych ustanawianych w złożu dla zabezpieczenia obiektów na powierzchni terenu przed nadmiernymi skutkami wybierania złoża. Przeznaczenie przez radę gminy złoża do eksploatacji winno odbywać się z

poszanowaniem zasad bezpieczeństwa, racjonalnego gospodarowania złożem i zrównoważonego rozwoju poprzez określenie obiektów i obszarów narażonych na skutki planowanej eksploatacji. Obiekty i obszary, których istnienie i lokalizację uwzględnia się przy ustanawianiu filarów, to m.in. budynki, tereny rolnicze nie będące własnością przedsiębiorcy górniczego, cieki, **lasy**, drogi linie i tereny kolejowe, słupy napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia, sieci infrastruktury technicznej (np. gazowej). Wobec powyższego podejmując decyzję o przeznaczeniu obszaru pod eksploatację odkrywkową, wskazano obszary wokół złoża, obszary lasów, jako potencjalnie zagrożonych i wymagających w związku z tym ustanowienia filarów ochronnych. Las Stobrawsko-Turawski, oczywiście poza obszarem poddawany eksploatacji, wskazuje się w studium jako wymagający ustanowienia filarów ochronnych.

2.9 Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

2.9.1. Komunikacja i transport

Gmina Radłów położona jest poza podstawowym układem komunikacyjnym prowadzącym ruch kołowy. Droga wojewódzka nr 494 relacji Bierdzany – Olesno - Częstochowa biegnie poza terenem gminy w bezpośrednim sąsiedztwie jej południowej granicy administracyjnej a droga wojewódzka nr 487 relacji Byczyna – Gorzów Śląski – Olesno, biegnąc przez zwarty obszar lasów państwowych, tylko na odcinku ok. 2,8 km przylega do zachodniej granicy gminy. Obsługę komunikacyjną mieszkańców gminy Radłów zapewnia wyłącznie system dróg o znaczeniu powiatowym i lokalnym.

Drogi powiatowe, będące w zarządzie Powiatowego Zarządu Dróg w Oleśnie, posiadają łączną długość 66,7 km ale tylko ok. 70% z nich posiada nawierzchnię bitumiczną o zadowalającym stanie technicznym. Pozostałe są nieutwardzone i mają charakter dróg polnych. Dla obsługi gminy Radłów największe znaczenie ma droga nr 1934O zapewniająca połączenie z Olesnem i Krzepicami oraz droga nr 1923O relacji Radłów – Żytniów, umożliwiająca połączenie z drogą krajową nr 43 (Częstochowa – Wieluń). Zapewnienie bezpieczeństwa ruchu na tych drogach wymaga poszerzenia niektórych odcinków pasów drogowych.

Łączna długość dróg gminnych wynosi 21,5 km. Wszystkie mają nawierzchnię bitumiczną i bardzo dobry stan techniczny. Na terenach zabudowy mieszkaniowej są oświetlone i posiadają utwardzone pobocza. W granicach administracyjnych gminy istnieją drogi (o nieustalonym stanie własności), stanowiące ważny element systemu powiązań między poszczególnymi miejscowościami (np. droga relacji Kolonia Biskupska – Kościeliska) oraz stosunkowo bogata sieć urządzonych dróg dojazdowych do pól. Gmina Radłów, na bieżąco, prowadzi prace związane z utrzymaniem i ulepszaniem stanu tych dróg.

Na terenie lasów państwowych Nadleśnictwa Olesno istnieje sieć dróg zakładowych, z których część posiada nawierzchnię gruntową ulepszoną.

Wskaźnik motoryzacji w gminie Radłów jest wyższy niż w województwie opolskim i wynosi ok. 490 samochodów osobowych na 1000 mieszkańców. Połączenia komunikacją zbiorową z Olesnem i sąsiednimi gminami zapewniają przewoźnicy prywatni i PKS, natomiast dowóz dzieci do szkół zapewniają gminne gimbusy. Przystanki komunikacji zbiorowej znajdują się we wszystkich sołectwach, zapewniając zadowalający poziom obsługi mieszkańców.

Cały obszar gminy objęty jest systemem telekomunikacyjnym ALCATEL. Anteny cyfrowego dostępu radiowego znajdują się w miejscowościach: Biskupice (stacja bazowa Centertel), Sternalice, Kościeliska, Kolonia Biskupska, Radłów, Karmonki Nowe.

2.9.2. Gospodarka wodno – ściekowa

Gmina Radłów jest prawie w całości zwodociągowana. Źródłem zasilania sieci wodociągowej jest ujęcie wód w Biskupicach, złożone z trzech studni głębinowych i stacji uzdatniania wody, o wydajności od 22 m³/h do 55 m³/h. Ujęcie, obecnie, w pełni zaspokaja potrzeby mieszkańców. Ponadto na terenie gminy znajdują się trzy studnie głębinowe, wykorzystywane jako studnie rezerwowe: w Sternalicach o wydajności 30 m³/h oraz w Ligocie Oleskiej i w Psurowie – obie o wydajności 6,1 m³/h. Wszystkie ujęcia posiadają strefę

ochrony bezpośredniej, nie wyznaczono dla nich natomiast stref ochrony pośredniej.

Sieć wodociągowa (łącznej długości 87 km) doprowadzona jest do wszystkich miejscowości, za wyjątkiem kilku przysiółków z pojedynczymi siedliskami zabudowy zagrodowej, korzystającymi z własnych studni. W roku 2010 prawie 90% mieszkańców gminy korzystało z gminnej sieci wodociągowej, a zużycie wody na jednego mieszkańca wynosiło 27,3 m³.

Wodociągi eksploatowane są prawidłowo. Przyłącza są wyposażone w zasuwy, węzły wodomierzowe, oznakowanie. Pobór i zużycie wody są opomiarowane.

W Sternalicach funkcjonuje, jedyna w gminie, mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków „Obra” o przepustowości 200m³/dobę. Sieć kanalizacji sanitarnej o długości 1,6 km, obsługuje tylko gospodarstwa położone w tej miejscowości (ok. 535 mieszkańców). Na pozostałym obszarze, mieszkańcy gminy eksploatują przydomowe oczyszczalnie lub gromadzą ścieki w zbiornikach bezodpływowych (z wywozem na oczyszczalnię w Sternalicach).

Rozwiązanie gospodarki ściekowej na terenie gminy jest bardzo trudne ze względu na ukształtowanie terenów (pięć zlewni kanalizacyjnych) i konieczność stosowania kosztownych, skomplikowanych technologicznie rozwiązań. Z tego powodu, prace związane ze skanalizowaniem Ligoty Oleskiej i Psurowa (z włączeniem do oczyszczalni w Sternalicach) zostały przerwane a realizacja kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki z miejscowości Kościeliska do oczyszczalni ścieków w Praszce nie została nawet rozpoczęta.

Wody opadowe i roztopowe, na całym obszarze gminy, odprowadzane są powierzchniowo do cieków i rowów otwartych związanych z melioracją gruntów ornych. Spływy, zwłaszcza ze znacznych obszarowo, intensywnie nawożonych gruntów ornych oraz terenów zabudowanych mają wpływ na poziom jakości wód powierzchniowych.

Z punktu widzenia ochrony środowiska i istniejących norm prawnych, obecny stan gospodarki ściekowej na terenie gminy Radłów jest niezadowolający.

2.9.3. Elektroenergetyka

Teren gminy zasilany jest poprzez sieć napowietrzną średniego i niskiego napięcia. Dostawa energii elektrycznej zapewniona jest dla wszystkich odbiorców w wystarczającym zakresie. Dla utrzymania właściwych parametrów, sukcesywnie prowadzone są prace modernizacyjne obejmujące odcinki sieci i poszczególne stacje transformatorowe.

Północną częścią gminy biegnie linia energetyczna wysokiego napięcia 400 kV relacji Dobrzeń – Trębaczew. Jest to linia przesyłowa, o znaczeniu regionalnym i nie służy bezpośrednio zasilaniu terenu.

Zgodnie z wynikami prac „Studium z zakresu wykorzystania energii odnawialnej i biopaliw województwa opolskiego”, będącego elementem Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego oraz zapisami Planu rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie opolskim (przyjętego uchwałą Zarządu Województwa Opolskiego Nr 4640/2010 z dnia 9 marca 2010r), północny obszar gminy Radłów (za wyjątkiem terenów proponowanych do objęcia ochroną jako obszar chronionego krajobrazu „Wzniesienia Kozłowieckie”) predestynowany jest do rozwoju energetyki odnawialnej wykorzystującej siłę wiatru. Dla obszarów obejmujących część gruntów sołectw: Sternalice, Wichrów, Ligota Oleska, Radłów, Wolęcín została sporządzona, zgodnie ze stanowiskiem Wojewódzkiej Rady Ochrony Przyrody, wstępna analiza określająca uwarunkowania przestrzenne, przyrodnicze i krajobrazowe, umożliwiającą wskazanie optymalnych terenów dla lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Obecnie na terenie gminy nie ma sieci gazowych. Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego, w północnej części gminy (w rejonie istniejącej linii 400 kV), przewiduje się realizację gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Bąków – Biadacz – Praszka – Krzepice wraz ze stacją redukcyjno – pomiarową.

Budynki zlokalizowane na terenie gminy Radłów korzystają z indywidualnych źródeł ciepła (kotłownie indywidualne opalane ekogroszkiem lub olejem opałowym).

2.9.4. Gospodarka odpadami

Zgodnie z dotychczasowym planem gospodarki odpadami, w Radłowie odbywa się

selektywna zbiórka odpadów. Gmina nie posiada własnego wysypiska śmieci (składowisko odpadów funkcjonujące od 1991r. w rejonie Radłowa zostało zlikwidowane). Odpady komunalne z gospodarstw domowych odbierane są przez firmę Remondis i wywożone na wysypiska śmieci w Oleśnie i Sobuczynie (woj. Śląskie). Zgodnie z Wojewódzkim programem gospodarki odpadami, gospodarka odpadami komunalnymi w gminie Radłów realizowana będzie w ramach systemu obejmującego region północny województwa opolskiego z regionalnym składowiskiem odpadów w Kluczborku.

2.10. Wnioski do studium

2.10.1. Wnioski mieszkańców, instytucji i organów

Po ogłoszeniu o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium do Wójta Gminy wpłynęły wnioski od organów właściwych do opiniowania i uzgadniania projektu studium.

Wykaz i sposób rozpatrzenia wniosków do studium znajduje się w dokumentacji prac planistycznych.

2.10.2. Wnioski wynikające z programów operacyjnych wyższego szczebla

Zadania wynikające z programów rządowych i samorządowych ujętych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego

(Uchwała Nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego) – brak zadań rządowych, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

2.11. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego został przyjęty uchwałą nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego.

Głównym zadaniem planu jest określenie przestrzennych uwarunkowań rozwoju oraz kierunków i priorytetów kształtowania środowiska przyrodniczego, kulturowego i zurbanizowanego w ciągu najbliższych kilkunastu lat, w dostosowaniu do strategicznych kierunków rozwoju społecznego i gospodarczego województwa zawartych w Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego, z równoczesnym uwzględnieniem koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.

Na poziomie lokalnym relacje planu zagospodarowania przestrzennego województwa z gminnymi dokumentami planistycznymi obejmują zarówno politykę przestrzenną gminy wyrażoną w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jak i planowanie warunków zabudowy i zagospodarowania terenów, ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego są pochodną uwarunkowań przestrzennych występujących na obszarze gminy, celów rozwoju określonych w strategii rozwoju województwa opolskiego, a także polityki zagospodarowania przestrzennego państwa, zawartej w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.

Elementami struktury przestrzennej województwa opolskiego o charakterze ponadlokalnym – do uwzględnienia w dokumentach planistycznych gminy Radłów – wynikających z uwarunkowań przestrzennych i kierunków zagospodarowania ustalonych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego jest, w zakresie ochrony i wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego, projektowane poszerzenie Obszar Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko-Turawskie” (południowo-zachodnia część gminy).

2.12. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

2.12.1. Dane ogólne

Przedmiotem niniejszej zmiany studium jest:

- **zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego wyodrębnionych obszarów udokumentowanych złóż kopalin,**
- zmiana studium o ustalenia mające na celu jego dostosowanie do aktualnego stanu prawnego i występujących uwarunkowań.

W ramach opracowania:

- przeprowadzono analizę obowiązujących przepisów odnoszących się do przedmiotu zamówienia, pod kątem skutków wynikających z wprowadzonych w latach 2013 - 2019 zmian w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawach odrębnych, w tym przeprowadzono analizę obowiązujących przepisów prawnych regulujących lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii,
- dokonano analizy zgodności obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z wymogami wynikającymi z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- dokonano analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

Podstawową funkcją użytkowania terenów, ze względu na powierzchnię terenów, jest rolnictwo. Grunty leśne i zadrzewione zajmują znaczący obszar. W granicach gminy występują areale państwowych gruntów leśnych, ulega zwiększeniu powierzchnia gruntów leśnych prywatnych, poprzez zalesienie części terenów rolnych. Zwiększa się powierzchnia gruntów zadrzewionych. Wśród terenów zainwestowanych dominują tereny wykorzystywane na cele mieszkaniowe, w tym tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz – głównie - zabudowy zagrodowej. Stosunkowo nieduża jest powierzchnia terenów związanych z produkcją. Wśród terenów wykorzystywanych na cele usługowe dominują usługi publiczne (szkoły, remizy strażackie, boiska) oraz handel.

Rynek pracy tworzą małe i średnie zakłady produkcyjne, jednostki handlowe i usługowe oraz jednostki administracyjne samorządu terytorialnego.

Analizując obowiązujące studium pod kątem uwzględnienia uwarunkowań wymienionych w art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, stwierdza się, że część zawartych w nim informacji nie jest aktualna, ze względu na dokonane zmiany w innych dokumentach i opracowaniach. Nie powoduje to obowiązku prawnego podjęcia zmiany studium w celu ich uwzględnienia, jednak przy sporządzaniu zmiany studium informacje te musiały zostać zaktualizowane.

Ponadto celowe jest uwzględnienie / uaktualnienie innych danych, w tym również mających tylko znaczenie informacyjne; dotyczy to danych:

- statystycznych w tym dotyczących: uzbrojenia terenu, sieci drogowej, mieszkalnictwa, produkcji, usług, produkcji rolniczej, demografii, osób zatrudnionych, osób uczących się (w oparciu o aktualne dane GUS i dane własne gminy), a także danych dotyczących aglomeracji ściekowych,
- dotyczących stanu środowiska.

Opis przyjętych rozwiązań

Niniejsze opracowanie stanowi zmianę obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radłów zatwierdzonego Uchwałą Nr 162/XXIII/2013 Rady Gminy Radłów z dnia 24 lipca 2013 r.

Rada Gminy Radłów przystąpiła do sporządzenia zmiany studium Uchwałą 37/VI/2019 Rady Gminy Radłów z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Radłów.

Zmiana polega na wprowadzeniu do dokumentu obszarów, w których możliwe jest

wydobycie kopalin. Planowane do realizacji przedsięwzięcie to eksploatacja odkrywkowa piasku ze złoża „Anna Olesno”, położonym na terenie pokrytym lasem. Złoże „Anna Olesno”, którego planuje się eksploatację, w granicach udokumentowanych złóż kopalin, zlokalizowane jest na terenie:

- pole A – obszar oznaczony na rysunku studium symbolem 1/19,
- pole B - obszar oznaczony na rysunku studium symbolem 2/19,

jednostka ewidencyjna Radłów, obręb ewidencyjny Biskupice, w gminie Radłów, na terenie Nadleśnictwa Olesno. Powierzchnia terenu objętego zmianą studium to ok. 35 ha. Grunty, dla których następuje zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego, stanowią własność Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe” Nadleśnictwo Olesno i dotychczas użytkowane są jako obszar leśny. Po zakończeniu eksploatacji złoża „Anna Olesno” przewidywany kierunek rekultywacji, to przywrócenie obszaru złoża do produkcji leśnej i ponowne nasadzenia.

Powyższa zmiana studium wymusza również dokonanie zmian o ustalenia mające na celu dostosowanie do aktualnego stanu prawnego i występujących uwarunkowań, a w szczególności:

- aktualizację danych zawartych w studium,
- dostosowanie ustaleń studium do aktualnego stanu prawnego, w szczególności dokonanie niezbędnej aktualizacji w zakresie uwarunkowań, wymienionych w art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Rozwiązania przyjęte w niniejszej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy:

- uwzględniają w jego ustaleniach zmiany w przepisach, wprowadzone po uchwaleniu dotychczas obowiązującego studium, w tym uzupełniają jego ustalenia o zakres wymagany zmienionymi przepisami,
- uwzględniają ustalenia zawarte w innych dostępnych decyzjach, dokumentach, opracowaniach, zbiorach danych – odnoszących się do obszaru gminy;
- uwzględniają uwarunkowania wymienione w art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, które zostały omówione szczegółowo w części I tekstu Studium;
- zostały sporządzone z zakresem określonym w art. 10 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i zostały zawarte w części II tekstu Studium oraz na rysunku Studium.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 7 ustawy, w studium uwzględniono ponadto uwarunkowania wynikające w szczególności z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:

- analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
- prognozy demograficzne,
- możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Ponadto, zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 1, pkt 8 i pkt 14 i pkt 14 a ustawy, w studium określono w szczególności:

- uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 lit. d:
 - kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów,
 - kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy,
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej,
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji,

- obszary zdegradowane.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 ust. 5–7 ustawy, dokonując bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, kolejno:

- wykazano, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, o których mowa w ust. 1 pkt 7 lit. a–c, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- oszacowano chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- oszacowano chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w pkt 2, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- porównano maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1, oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, o której mowa w pkt 2 i 3, a następnie, przewidzianą lokalizację nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3, maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu;
- określono:
 - możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
 - potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz w przypadku, o którym mowa w pkt 4 lit. a, poza tymi obszarami.

Przy ustalaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy brano pod uwagę możliwości finansowania przez gminę inwestycji służących realizacji zadań własnych gminy w zakresie komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej, w studium sporządzono również bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Określając zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w ust. 5 pkt 1, wzięto pod uwagę:

- 1) perspektywę nie dłuższą niż 30 lat,
- 2) niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%.

2.12.2. Analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, prognozy demograficzne oraz możliwości finansowe.

Analizy, w tym dotyczące zapotrzebowania na nową zabudowę oraz chłonności istniejących terenów inwestycyjnych, wynikające z charakterystyki istniejących struktur funkcjonalno - przestrzennych i przeznaczenia terenów w obowiązującym miejscowym planie (brak planów miejscowych), pozwalają na przyjęcie następujących założeń i wniosków: rolniczy charakter gminy powoduje, że przyszłe potrzeby mieszkaniowe ludności gminy zaspakajane będą poprzez realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz realizację zabudowy mieszkaniowej na terenach przeznaczonych pod inne funkcje, w tym głównie zabudowę zagrodową, jak i poprzez realizację zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych. Potrzeby w zakresie rozwoju zabudowy mieszkaniowej w perspektywie 30 lat będą zaspakajane przez wyliczoną chłonność terenów. **Należy tu zauważyć, że zmiany wprowadzane w studium dotyczą wyłącznie złóż kopalin, a sporządzone bilanse stanowią jedynie wywiązanie się z ustawowego obowiązku ich wykonania. W niniejszym studium nie wprowadza się i nie usuwa żadnych terenów przeznaczonych pod zabudowę.**

Przy uwzględnieniu analiz należy stwierdzić, że na główne potrzeby rozwojowe gminy wpływ mają następujące czynniki: brak wystarczająco rozwiniętej infrastruktury komunikacyjnej i technicznej (potrzeby w zakresie budowy sieci kanalizacji sanitarnej, modernizacji i remontów dróg publicznych oraz ich rozbudowy), niezadowalający stan rozwoju działalności pozarolniczej w strukturze gospodarczej gminy (potrzeba wykorzystania nadwyżki osób pracujących w rolnictwie oraz zwiększenia dochodów do budżetu gminy), brak właściwie zorganizowanych przestrzeni publicznych oraz niewykształcona struktura funkcjonalno-przestrzenna centrum ośrodka gminnego (potrzeby w zakresie zagospodarowania terenów przyczyniające się do zwiększenia atrakcyjności zamieszkiwania oraz sprzyjające rozwojowi społecznemu oraz gospodarczemu gminy). Z kolei do głównych możliwości rozwojowych gminy zaliczyć należy: korzystne uwarunkowania i zasoby środowiska przyrodniczego stanowiące potencjał dla rozwoju różnorodnych form działalności gospodarczej, istniejące tereny planowanej zabudowy mieszkaniowej oraz zagrodowej wyznaczone w studium przyjętym w 2013 r., które będą w stanie, zaspokoić prawdopodobne przyszłe potrzeby w zakresie rozwoju mieszkalnictwa (zgodnie z przeprowadzonym bilansem terenów zabudowy).

Uwagi ogólne:

- a) obszar gminy nie jest objęty planami miejscowymi,
- b) przeprowadzone analizy mają charakter szacunkowy; bilans dokonano w oparciu o indywidualnie przyjmowane założenia i wskaźniki, a wyniki przeprowadzonego bilansu są szacunkiem o dużym stopniu niepewności,
- c) w bilansie określono tereny do zabudowy brutto - w granicach terenów przeznaczonych do zabudowy mogą być lokalizowane (odpowiednio do projektowanej funkcji zabudowy) tereny:
 - zieleni - w tym terenów zieleni: towarzyszącej zabudowie, izolacyjnej, przydrożnej, pełniące funkcje publiczne, ekologiczne lub retencyjne oraz terenów zadrzewień śródpolnych,
 - urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej,
 - dróg: publicznych lub wewnętrznych (dróg, w tym dróg dojazdowych do gruntów rolnych lub leśnych, dróg rowerowych, parkingów oraz placów przeznaczonych do ruchu pojazdów) - w szczególności dróg przeznaczonych do obsługi terenów przylegających,
 - budowli i urządzeń: wodnych melioracyjnych, stawów i cieków wodnych,
 - sportowo-rekreacyjne lub służące wypoczynkowi.

Wyniki przeprowadzonych w ocenie analiz potwierdzają stwierdzenia zawarte w Studium z 2013 r., zgodnie z którymi wielkość terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowe zabezpiecza potrzeby rozwojowe gminy. Konieczna jest jednak poprawa warunków mieszkaniowych. Wskazane jest podniesienie standardów mieszkaniowych.

Przyjęte rozwiązania w zmianie niniejszego studium są oparte o przeprowadzone analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy. Zgodnie z wynikami przeprowadzonych analiz, o których jest mowa w art. 10 ust.1 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

analizy ekonomiczne	realizacja nowej zabudowy jest w części uwarunkowana poniesieniem wydatków z budżetu gminy; realizacja zabudowy może przynieść dodatkowe dochody dla budżetu gminy
analizy środowiskowe	stan środowiska sprzyja realizacji zabudowy o funkcji ustalonej w zmianie studium; realizacja zabudowy nie spowoduje zanieczyszczenia środowiska
analizy społeczne	realizacja zabudowy nie spowoduje zagrożenia dla zdrowia ludzi
prognozy demograficzne	niekorzystny wskaźnik migracyjny, prognozy ujemne
możliwości finansowania przez gminę służących realizacji zadań własnych	realizacja nowej zabudowy jest częściowo uwarunkowana realizacją inwestycji zaliczanych do zadań własnych gminy; gmina powinna, niezależnie od zmiany studium, przeprowadzić

gminy:	regulacje terenowo-prawne
sieci komunikacyjnej	realizacja nowej zabudowy jest częściowo uwarunkowana realizacją
infrastruktury technicznej	przez gminę sieci komunikacyjnej oraz inwestycji w zakresie
infrastruktury społecznej	infrastruktury technicznej i społecznej

Zapotrzebowanie na tereny usług oświaty i wychowania

Z uwagi na fakt iż w szkołach podstawowych na terenie gminy oddziały szkolne nie są zbyt liczne, będą one w stanie zaspokoić potrzeby mieszkańców w zakresie oświaty w perspektywie 30 lat. Na obecną chwilę opieka dla najmłodszych, została zapewniona. W perspektywie 30 lat należało pomyśleć o utworzeniu kolejnych takich obiektów. Ustalenia studium z 2013 r. uznaje się za prawidłowe.

Pozostałe tereny

Mając na uwadze poziom bezrobocia oraz emigrację mieszkańców za pracą wyznaczono tereny inwestycyjne umożliwiające rozwój przedsiębiorczości, rozwój przetwórstwa płodów rolnych oraz hodowli.

Przyjęto zasadę lokalizowania usług podstawowych i publicznych w centrach ośrodków osadniczych. Wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych powinno być uzależnione od konkretnych potrzeb, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania na ten cel terenów zlokalizowanych blisko szlaków komunikacyjnych. Ustalenia studium z 2013 r. uznaje się za prawidłowe.

Analiza potrzeb wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych

Analizując wyniki przeprowadzanych prognoz ludności przyjęto wariant wskazujący na spadek liczby ludności w przeciągu 30 lat. Zgodnie z przeprowadzoną analizą zapotrzebowania na tereny inwestycyjne oraz poprawę warunków mieszkaniowej w 30 letniej perspektywie, na terenie gminy konieczne będzie jednak zapewnienie nowej powierzchni mieszkalnej. Nowa zabudowa mieszkaniowa powinna stanowić uzupełnienie istniejącej zabudowy, tworząc zwarte jednostki osadnicze w poszczególnych miejscowościach. Standardy projektowe nie określają maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę usługową i produkcyjną. Przyjęto iż minimalne zapotrzebowanie na usługi (wyrażone w powierzchni użytkowej) będzie proporcjonalne do zapotrzebowania na powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej. Ustalenia studium z 2013 r. uznaje się za prawidłowe.

Analizy ekonomiczne

Gmina Radłów posiada charakter wiejski. Analizując liczbę ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym zarówno u kobiet, jak i u mężczyzn, możemy zauważyć niewielki jej spadek. Spadek ten wiąże się z niskim przyrostem naturalnym, ujemne jest również saldo migracji.

Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wzrasta. Wskazuje to na potrzebę aktywizacji ludności poprodukcyjnej, a także konieczność stwarzania nowych miejsc pracy dla ludności w wieku produkcyjnym, co sprzyja korzystnej migracji.

Do głównych aspektów ekonomicznych wziętych pod uwagę, oceniając potrzeby i możliwości rozwoju gminy należy zaliczyć rozwój drobnej przedsiębiorczości. Aby było to możliwe niezbędne jest przygotowanie terenów pod inwestycje oraz rozbudowa infrastruktury technicznej.

Dla określenia wskaźników efektywności ekonomicznej działalności gminy jako przedsięwzięcia, przyjąć należy wartości ekonomiczne, które odzwierciedlają wartości, jakie społeczeństwo byłoby gotowe zapłacić za określone dobro lub usługę. Analiza ekonomiczna jest szczególnym rodzajem analizy kosztów i korzyści – przeprowadzana jest w drodze skorygowania wyników analizy finansowej o wyniki fiskalne, efekty zewnętrzne oraz ceny rozrachunkowe. Szacowanie wszystkich nakładów inwestycyjnych, niezbędnych do poniesienia w związku z funkcjonowaniem organizmu ekonomicznego jakim jest prawidłowo funkcjonująca i utrzymująca progres jednostka samorządowa zawarte są w budżecie Gminy. Funkcjonowanie Gminy nie opiera się jednak wyłącznie na wymiernych czynnikach ekonomicznych - pozostaje grupa aktywności nie podlegających wymianie na dobra ekonomiczne, niejednokrotnie stanowiąca podstawę

funkcjonowania Gminy, do których można zaliczyć np. satysfakcję społeczną, wysoki poziom kształcenia itd.

Finanse publiczne obejmują zasoby pieniężne Gminy, zarówno dochody, jak i wydatki określone w budżecie Gminy. Kondycja finansowa gminy, podobnie jak innych jednostek samorządu terytorialnego, zależy m.in. od wysokości dochodów własnych, dotacji celowych (zarówno z budżetu państwa, jak pozyskiwanych ze środków europejskich) i subwencji ogólnych z budżetu państwa.

Na całkowitą wartość dochodów własnych ma w dużej mierze wpływ liczba ludności zamieszkującej na danym obszarze oraz liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, a także osób prawnych stanowią podstawowe źródło dochodów własnych gmin. Podstawowym dochodem własnym gmin jest podatek od nieruchomości oraz udział w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Pierwszą grupą dochodów są wpływy z ustalonych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw podatków. Zaliczamy do niej następujące podatki:

- podatek od nieruchomości,
- podatek rolny,
- podatek leśny,
- podatek od środków transportowych,
- opodatkowanie w formie karty podatkowej,
- podatek od spadków i darowizn,
- podatek od czynności cywilnoprawnych.

Drugą grupą dochodów własnych gminy stanowią wpływy z opłat. Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego szereguje wpływy z opłat jako:

- wpływy z opłaty skarbowej,
- wpływy z opłaty miejscowej,
- wpływy z opłaty reklamowej,
- wpływy z opłaty eksploatacyjnej - w części określonej w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze,
- z innych opłat stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów.

Wydatki ukierunkowane są na zaspokajanie potrzeb mieszkającej na ich terenie ludności. Dzieli się na majątkowe, w tym inwestycyjne oraz bieżące, do których zalicza się m.in. świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki na wynagrodzenia, a także wydatki na obsługę długu.

Analizy środowiskowe

Analizując aspekty środowiskowe wzięto pod uwagę tereny o największych walorach przyrodniczych. Należy zadbać o zachowanie wszystkich form ochrony przyrody ustanowionych na terenie gminy, na terenach szczególnie cennych i w ich sąsiedztwie do minimum ograniczyć nowe tereny przeznaczone pod zainwestowanie. Należy zachować właściwy stan ochrony siedlisk przyrodniczych. W ustaleniach studium ograniczono w maksymalnym stopniu negatywne oddziaływanie planowanego zagospodarowania na środowisko.

Teren gminy Radłów jest równinny, niskofalisty; na niewielkich obszarach zróżnicowany wzniesieniami i pagórkami o łagodnych skłonach. O walorach przyrodniczo-krajobrazowych gminy decydują przede wszystkim :

- duże kompleksy leśne, poprzecinanych licznymi ciekami wodnymi i śródleśnymi łąkami,
- występowanie lasów cennych pod względem przyrodniczym, stanowiących fragmenty rodzimej przyrody,
- występowanie gleb o wysokiej wartości dla produkcji rolnej,
- występowanie surowców mineralnych – kruszywa naturalnego,
- obszary objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody,
- występujące zabytki.

W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w stosunku do obszarów i obiektów objętych formami ochrony należy brać pod uwagę zakazy określone w obowiązujących

przepisach dotyczących ochrony przyrody oraz ewentualne późniejsze akty prawne, dotyczące ochrony wymienionych form ochrony przyrody.

Teren gminy cechuje się dobrym stanem środowiska. Środowisko przyrodnicze na terenie gminy wykazuje też stosunkowo duże zdolności do regeneracji. Sprzyja temu przede wszystkim duża lesistość i dobre warunki klimatyczne. Środowisko przyrodnicze uległo stosunkowo niewielkim przekształceniom. Dominują w nim elementy o charakterze naturalnym – lasy oraz tereny przekształcone w kierunku rolnym nie wywołujące uciążliwych i nieodwracalnych skutków. Obszary leśne i rolne zajmują około 90% powierzchni gminy.

Najbardziej narażone na degradację są tereny zurbanizowane, nieskanalizowane, z występującą tzw. niską emisją oraz tereny położone wzdłuż dróg komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu.

Podstawowym zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego w granicach gminy jest możliwość pogorszenia czystości wód podziemnych i powierzchniowych, wskutek braku skanalizowania większości terenów zabudowanych oraz występujące zanieczyszczenie powietrza wywołane lokalną emisją ze źródeł komunikacyjnych wzdłuż dróg oraz tzw. niską emisją, związaną ze spalaniem węgla i paliw niskiej jakości w kotłowniach i paleniskach indywidualnych.

Innym potencjalnym zagrożeniem, związanym nie tylko z zanieczyszczeniem powietrza, lecz przede wszystkim z hałasem, jest zwiększone oddziaływanie hałasu wzdłuż dróg prowadzących ruch tranzytowy.

Stan środowiska w ostatnich latach generalnie nie ulega zmianie. Poprawia się stan powietrza związany z emisją związaną z działalnością przemysłu - spowodowało to zmniejszenie zanieczyszczeń szczególnie niekorzystnie wpływających na drzewostan. Na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń duże znaczenie ma wdrażanie nowych niskoemisyjnych technologii w produkcji i stosowanie nowoczesnych paliw w pojazdach. Pogarsza się okresowo stan powietrza związany z niską emisją (wzrost występujących poziomów zanieczyszczeń dla pyłu zawieszonego, benzo(α)pirenu i ozonu). Nie ulega zmianie stan czystości wód podziemnych i powierzchniowych.

Na terenach użytkowanych rolniczo zagrożenia dla środowiska pozostają na zbliżonym poziomie od wielu lat. Do głównych zagrożeń należą przede wszystkim: postępująca mechanizacja rolnictwa, stosowanie nawozów, usuwanie zadrzewień, zakrzywień i drzew rosnących przy drogach i na miedzach oraz niewłaściwe zabiegi agrotechniczne. Rolnictwo jest jednym ze źródeł zanieczyszczeń powierzchniowych, powodujących pogarszanie się stanu środowiska.

Występujące wody wglębne są podatne na zanieczyszczenia. Dotyczy to zarówno wód poziomu czwartorzędowego, ujmowanego poprzez studnie kopane jak również i podstawowego poziomu wodonośnego w utworach jury górnej (malm), występującego w szczelinowatych i spękanych wapieniach i marglach. Gmina Radłów leży w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 325. Charakteryzuje się wodami bardzo czystymi, nadającymi się do użytku bez uzdatniania. Zasilanie poziomu wodonośnego odbywa się przez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych do szczelin w miejscach, w których nie są one przykryte osadami pokrywowymi bądź poprzez utwory czwartorzędu.

Wśród głównych źródeł zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego, stanowiących zagrożenie ujęć wody wymienia się: wprowadzane bezpośrednio do ziemi ścieków komunalnych, nieszczelne zbiorniki na nieczystości płynne, znaczne opóźnienie stopnia procesu kanalizacji w stosunku do stopnia zwodociągowania w obszarze spływu wód podziemnych do ujęcia wód, niekontrolowane wysypiska odpadów komunalnych, rolnictwo (gnojowica, nawozy).

Zagrożeniem dla walorów kulturowych i krajobrazowych gminy Radłów są:

- linia energetyczne wysokiego,
- realizacja obiektów i form architektonicznych niedostosowanych do krajobrazu.

Obiekty zabytkowe objęte są rygorami ochrony konserwatorskiej, wynikającymi z przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Odnośnie obiektów zabytkowych obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej. Ponadto należy dążyć do pełnej rewaloryzacji zabytków.

Analizy społeczne

Aspektami społecznymi ważnymi dla dokumentu studium jest przede wszystkim poprawa stanu opieki zdrowotnej i bezpieczeństwa publicznego oraz oświaty. Na etapie studium powinny zostają wyznaczone tereny, które umożliwią rozwój w aspekcie społecznym gminy.

Wymienione wyżej różne czynniki powodują, że problemy społeczne związane są głównie z prognozowaną sytuacją demograficzną, a także dostępem oraz efektywnością edukacji, nie zawsze mogą być skutecznie rozwiązywane na szczeblu gminnym. Jest to problem ogólnokrajowy, z którym borykają się głównie mniejsze jednostki terytorialne i bez wsparcia na poziomie krajowym problemy te nie zostaną wyeliminowane do końca.

Przedstawione aspekty społeczne zostały sporządzone głównie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego dla obszaru gminy Radłów oraz lokalnych instytucji, zostały one przyjęte subiektywnie, uwzględniając największe znaczenie dla potrzeb planowania przestrzennego.

Gmina powinna dążyć do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, ze względu na to, iż aktualnie sektor ten stanowi podstawę rozwoju lokalnego. Istotna jest również aktywizacja sektora rolniczego, zwłaszcza ekologicznego, (m. in. gospodarstwa agroturystyczne ze zdrową żywnością), co byłoby odpowiedzią na rosnącą świadomość i wymagania konsumentów, zwłaszcza z aglomeracji śląskiej.

Bardzo istotna jest kwestia prowadzenia polityki sprzyjającej osiedlaniu się nowych mieszkańców na obszarze gminy. Potrzeba ta podyktowana jest nie tylko przedstawionymi prognozami demograficznymi, ale również istotnymi czynnikami ekonomicznymi. Gmina rozwijając swój potencjał gospodarczy oraz pozyskując nowych inwestorów ponosi koszty. Są one rekompensowane, jeżeli osoby odprowadzają podatki dochodowe na terenach gmin, w których mieszkają. Poza tym, aby przyciągnąć nowych mieszkańców gmina musi uatrakcyjnić swoją ofertę mieszkaniową. Analizując rynek nieruchomości w gminie dochodzi się do wniosku, iż funkcjonuje tu wyłącznie rynek wtórny, co znacznie ogranicza osiedlanie się nowych mieszkańców oraz pozostanie osób młodych, w wieku produkcyjnym na jej terenie. Należy sprzyjać rozwojowi terenów zabudowy mieszkaniowej proponując ofertę terenów pod budownictwo z pełnym uzbrojeniem oraz w dogodnej lokalizacji. Istotne jest wykorzystanie obecnego i przyszłego potencjału funkcjonalnego gminy – istniejących terenów rekreacyjnych.

W związku z faktem, iż społeczeństwo, nie tylko na terenie gminy, ale w skali całego kraju, starzeje się w znacznym tempie należy zważać na dbałość o zdrowie społeczności lokalnej, zwiększyć zakres usług z tym związanych, a także przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu osób chorych oraz znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Analizy są ściśle powiązane z kierunkami zagospodarowania przestrzennego gminy tak, aby rozwiązywanie potrzeb lokalnej społeczności było bardziej realistyczne ekonomicznie. A same tereny gminy racjonalnie wykorzystane z uwzględnieniem prognoz liczby ludności.

Analiza rynku pracy i struktury gospodarczej wskazuje przede wszystkim na konieczność dalszego rozwój potencjału gospodarczego poprzez wzrost m.in. zatrudnienia w wyspecjalizowanej produkcji i usługach. Natomiast wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych daje szansę pozyskiwania nowych inwestorów z branży przemysłowej, a co za tym idzie zatrudnienie mieszkańców w przedsiębiorstwach produkcyjnych i pożądaną napływ nowych mieszkańców. Szanse rozwoju strefy gospodarczej tworzą:

- 1) wykorzystanie położenia gminy,
- 2) wykorzystanie potencjału kulturalnego do rozwoju turystyki,
- 3) promocja lokalnej przedsiębiorczości,
- 4) dywersyfikacja branż gospodarki,
- 6) wzrost zainteresowania przedsiębiorców zewnętrznych.

Edukacja

1 001 mieszkańców gminy Radłów jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 520 kobiet oraz 481 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 11,2% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,5% wykształcenie policealne, 8,2% średnie ogólnokształcące, a 17,2% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 30,7% mieszkańców gminy Radłów, gimnazjalnym 5,3%, natomiast 23,3% podstawowym ukończonym. 1,6% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do całego województwa opolskiego mieszkańcy gminy Radłów mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Radłów największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (27,3%) oraz zasadnicze zawodowe (21,9%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (40,1%) oraz podstawowe ukończone (19,1%). 16,9%

mieszkańców gminy Radłów w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (16,2% wśród dziewczynek i 17,7% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 756 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 0,67 dzieci w wieku przedszkolnym. W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształci się 25,3% ludności (24,0% wśród dziewczynek i 26,6% wśród chłopców). Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 17 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 88,40. Wśród mieszkańców w wieku potencjalnej nauki 11,6% zalicza się do przedziału 13-15 lat - kształcenie na poziomie gimnazjalnym (10,8% wśród dziewczyn i 12,5% wśród chłopców). Na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych przypada 17 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach gimnazjalnych do osób w wieku 13-15 lat) wynosi 86,84. W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształci się 19,4% mieszkańców (19,6% wśród dziewczyn i 19,1% wśród chłopców). W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 26,9% mieszkańców gminy Radłów w wieku potencjalnej nauki (29,4% kobiet i 24,1% mężczyzn).

Nieruchomości

W 2017 roku w gminie Radłów oddano do użytku 3 mieszkania. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 0,69 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa opolskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Radłów to 1 160 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 265 mieszkań. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa opolskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. W 2016 roku 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Radłów to 5,67 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa opolskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2017 roku w gminie Radłów to 115,70 m² i jest porównywalna do przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa opolskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 96,90% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 94,83% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 91,12% mieszkań posiada łazienkę, 77,59% korzysta z centralnego ogrzewania, a 0,00% z gazu sieciowego.

Prognozy demograficzne

Prognozowanie demograficzne jest jednym z elementów planowania potrzeb i możliwości rozwoju gminy zwłaszcza w kontekście realizacji zadań publicznych dotyczących zaspokajania potrzeb lokalnej społeczności. Ocena aktualnej sytuacji demograficznej oraz prognoza przyszłego stanu i struktury ludności daje podstawę do określenia potrzeb mieszkaniowych, a co za tym idzie potrzeb rozwoju nowej infrastruktury technicznej i społecznej w gminie.

Gmina Radłów zalicza się do gmin o niewielkiej liczbie ludności. Po dość szybkim przyroście w latach 1980-90 nastąpiło spowolnienie rozwoju wzrostu, natomiast obecnie można mówić o stagnacji liczby ludności. Od kilku lat oscyluje ona w granicach 4370 mieszkańców, przy ujemnym przyroście naturalnym. Mimo wzrostu liczby urodzeń przyrost jest ujemny ze względu na przeważającą liczbę zgonów. Występuje zainteresowanie osiedlaniem się na terenie gminy ludności z zewnątrz i jednocześnie ubytek ludności związany z poszukiwaniem miejsc pracy.

Istotnym problemem na terenie gminy był brak miejsc pracy, szczególnie dla kobiet, co uległo zasadniczej zmianie w ostatnich latach. Migracje stanowiącą barierę rozwojową gminy. Na zagrożenie to wskazuje też stosunkowo niski wskaźnik udziału dzieci w ogólnej liczbie mieszkańców. W perspektywie 5-10 lat należy liczyć się z utrwaleniem aktualnej tendencji do stabilizacji liczby mieszkańców lub z ich niewielkim wzrostem.

Wyniki prognozy demograficznej oraz dane w zakresie migracji wskazują, iż liczba ludności w gminie ulegnie zmniejszeniu.

Demografia

Gmina Radłów ma 4 360 mieszkańców, z czego 51,2% stanowią kobiety, a 48,8% mężczyźni. W latach 2002-2017 liczba mieszkańców zmalała o 6,2%. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,5 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa opolskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Gmina Radłów ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -3. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -0,69 na 1000 mieszkańców gminy Radłów. W 2017 roku zarejestrowano 21 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 41 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Radłów -20. W tym samym roku 2 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 10 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -8. 65,2% mieszkańców gminy Radłów jest w wieku produkcyjnym, 17,7% w wieku przedprodukcyjnym, a 17,1% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

W strukturze wiekowej zaznacza się znaczna przewaga osób w wieku produkcyjnym. Jest to zjawisko umiarkowanie korzystne i świadczy o tym, że gmina posiada stosunkowo młodą strukturę wiekową mieszkańców. Natomiast widoczne są niepokojące syndromy starzejącego się społeczeństwa, objawiające się stale obniżającą się liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym i systematycznie wzrastającą liczbą mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

Przeprowadzone analizy w zakresie prognozy liczby ludności nie uwzględniają wahań w tym zakresie i określają prognozowaną liczbę ludności na podstawie stałego trendu. Mając na uwadze, iż analiza liczby ludności wskazuje wyłącznie w zeszłym roku na niekorzystne wskaźniki w zakresie przyrostu naturalnego i migracji, wskazane w studium kierunki rozwoju gminy, w tym zwiększenie powierzchni terenów produkcyjnych, mają spowodować hamowanie ubytku liczby ludności w gminie.

Następuje jednak starzenie się społeczeństwa, niekorzystne zjawisko nasilające się w najbliższych latach w całym kraju. Przemiany demograficzne, zwłaszcza zmiany w strukturze wiekowej, będą miały bardzo istotny wpływ na zarządzanie sferą usług publicznych w gminie wiejskiej, między innymi będzie wymagało to zwiększenia nakładów na sferę związaną z zapewnieniem opieki osobom starszym.

Prognoza demograficzna dla gminy na 2030 r. (*Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030*, GUS) przewiduje dalszy spadek liczby ludności o 5% do **4143 osób w roku 2030**. W latach 2030-2050 spodziewany jest głęboki spadek liczby ludności w województwie opolskim - w powiecie oleskim populacja w roku 2050 wynosić ma 90,8% populacji prognozowanej w roku 2030, co w przypadku gm. Radłów daje liczbę ludności w roku 2050 poniżej 4000 osób. Z uwagi na dużą niepewność w zakresie podanych danych przyjęto jako najbardziej prawdopodobną liczbę **4000** mieszkańców gminy Radłów w 30 letniej perspektywie, i dla takiej liczby przeprowadzono analizy i bilanse terenu. Zatrzymanie niekorzystnych trendów demograficznych upatruje się m.in. np. w systematycznej realizacji nowych rozwiązań drogowych i, co za tym idzie, realizację nowych inwestycji, przekładającą się na wzrost zatrudnienia, a w efekcie nowych mieszkańców powiatu i gminy.

Pożądana strategia rozwoju gminy w obszarze problemów demograficznych winna polegać na hamowaniu tendencji negatywnych drogą właściwej polityki społecznej i gospodarczej polegającej na zapewnieniu stabilizacji życiowej i stałej poprawy warunków życia ludności gminy. Niestety, w tym przypadku istotne jest rozwiązanie problemów na szczeblu krajowym, gdyż podobne problemy demograficzne po części mają i będą miały gminy w skali całego państwa.

Poprawa sytuacji demograficznej na obszarze gminy może stanowić impuls rozwojowy w różnych sferach życia społecznego i gospodarczego. Jest podstawą możliwości wytwórczych (produkcji i usług) oraz przyczynia się do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej obszarów.

Przekładając przewidywane procesy demograficzne na program potrzeb należy zasygnalizować konieczność tworzenia nowych miejsc pracy poprzez wykorzystanie potencjału gospodarczego rejonu, pozyskanie inwestorów zarówno krajowych jak i zagranicznych oraz firm poszukujących nowych obszarów działalności, a także potrzebę poprawy warunków życia ludności na obszarach wiejskich poprzez sukcesywne zwiększenie dostępności usług z zakresu podstawowych i ponadpodstawowych. W niniejszym studium, odpowiadając na zapotrzebowanie lokalnych przedsiębiorców znacznie zwiększono powierzchnie przeznaczone pod zabudowę produkcyjną. Istniejące zakłady doskonale się rozwijają i zwiększają systematycznie zatrudnienie.

Możliwości finansowe gminy

Suma wydatków z budżetu gminy Radłów wyniosła w 2016 roku 15,2 mln złotych, co daje 3,5 tys złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost wydatków o 19,4% w porównaniu do roku 2015. Największa część budżetu gminy Radłów - 34,3% została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział 852 - Pomoc społeczna (23,6%) oraz na Dział 750 - Administracja publiczna (13,1%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 2,0 mln złotych, czyli 13,0% wydatków ogółem. Suma dochodów do budżetu gminy Radłów wyniosła w 2016 roku 15,2 mln złotych, co daje 3,5 tys złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost dochodów o 14,8% w porównaniu do roku 2015. Największa część dochodów wygenerował Dział 758 - Różne rozliczenia (43,5%). Duża część wpływów pochodzi z Dział 852 - Pomoc społeczna (21,1%) oraz z Dział 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (18,7%). W budżecie gminy Radłów wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 217 złotych na mieszkańca (6,2%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 1,1 złotych na mieszkańca (0,0%).

2.12.3. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę.

UWAGA!

Niniejsze opracowanie stanowi zmianę obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radłów zatwierdzonego Uchwałą Nr 162/XXIII/2013 Rady Gminy Radłów z dnia 24 lipca 2013 r. Zmiana polega na wprowadzeniu do dokumentu obszarów, w których możliwe jest wydobycie kopalin. Planowane do realizacji przedsięwzięcie to eksploatacja odkrywkowa piasku ze złoża „Anna Olesno”, położonym na terenie pokrytym lasem. Złoże „Anna Olesno”, którego planuje się eksploatację, w granicach udokumentowanych złóż kopalin, zlokalizowane jest na terenie:

- pole A – obszar oznaczony na rysunku studium symbolem 1/19,
- pole B - obszar oznaczony na rysunku studium symbolem 2/19,

jednostka ewidencyjna Radłów, obręb ewidencyjny Biskupice, w gminie Radłów, na terenie Nadleśnictwa Olesno. Powierzchnia terenu objętego zmianą studium to ok. 35 ha. Grunty, dla których następuje zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego, stanowią własność Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe” Nadleśnictwo Olesno i dotychczas użytkowane są jako obszar leśny. Po zakończeniu eksploatacji złoża „Anna Olesno” przewidywany kierunek rekultywacji, to przywrócenie obszaru złoża do produkcji leśnej i ponowne nasadzenia. Niniejsza zmiana nie dotyczy obszarów zabudowy o jakiegokolwiek funkcji.

Określenie maksymalnego zapotrzebowania w skali gminy Radłów na nową zabudowę:

- 1) dla zabudowy mieszkaniowej przyjmuje się docelowo 3,0 osoby / 1 mieszkanie o powierzchni 150 m² p.u. = 43 m² p.u./ 1 osobę; przy zakładanym celu demograficznym - spadku liczby ludności do (średnio) 4000 oraz zakładanej, niezbędnej poprawie warunków zamieszkania, wymagane jest zapewnienie 1333 mieszkań o łącznej p.u. 199 950 m²; łącznie zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe (w zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej oraz na działkach, na których również prowadzona jest działalność gospodarcza - usługi lub rzemiosło, wynosi ok. 334 ha brutto, przy założeniu:
 - ok. 500 mieszkańców będzie zamieszkiwać w zabudowie jednorodzinnej - na działkach o średniej powierzchni brutto 1 400 m²/mieszkanie – 142 mieszkania na terenach o pow. ok. 20 ha (M2),
 - ok. 3 000 mieszkańców będzie mieszkać w zabudowie zagrodowej, rezydencjonalnej lub na działkach z prowadzoną działalnością gospodarczą - na działkach o średniej powierzchni brutto 2700 m² /mieszkanie – 1049 mieszkań na terenach o pow. ok. 283 ha (M1);
 - ok. 500 mieszkańców będzie zamieszkiwać z dużym udziałem zieleni - na działkach o średniej powierzchni brutto 2200 m²/mieszkanie – 142 mieszkania na terenach o pow.

ok. 31 ha (ML)

- 2) dla zabudowy usługowej przyjmuje się docelowo konieczność zapewnienia **12 000 m² p.u.** (przyjmując 3 m² p.u./ 1 osobę); przy założeniu, że dla 1 m² p.u. zabudowy usługowej potrzebne jest średnio ok. 20 m² terenu, dla funkcji usługowej należy zabezpieczyć docelowo tereny o pow. ok. 24,4 ha;
- 3) dla zabudowy produkcyjnej przyjmuje się docelowo konieczność zapewnienia **12 000 m² p.u.** (przyjmując 3 m² p.u./osobę); przy założeniu, że dla 1 m² p.u. zabudowy produkcyjnej potrzebne jest średnio ok. 14 m² terenu, dla funkcji produkcyjnej należy zabezpieczyć docelowo tereny o powierzchni brutto ok. 16,5 ha.

2.12.4. Szacowanie chłonności, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej,

Szacowanie chłonności, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, rozumianej jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy:

- terenów zabudowy mieszkaniowej (określono uwzględniając rolniczy charakter gminy oraz występowanie w poszczególnych miejscowościach struktur funkcjonalno – przestrzennych o mieszanych funkcjach zabudowy i mieszanym przeznaczeniu): **171 300 m²** powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych; wynik oparto o możliwość realizacji zabudowy pasmowej, skupionej wzdłuż dróg publicznych i wyznaczonych dróg wewnętrznych, przy założeniu realizacji na działce budowlanej jednego budynku mieszkalnego o powierzchni 150 m²,
- terenów zabudowy usługowej: **12 000 m²** powierzchni użytkowej zabudowy,
- dla zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów: **12 000 m²** powierzchni użytkowej zabudowy.

2.12.5. Szacowanie chłonności, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione wyżej.

Na terenie gminy brak planów miejscowych.

2.12.6. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z sumą powierzchni użytkowej zabudowy.

Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z sumą powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy (powierzchnia użytkowa istniejącej zabudowy – B, szacowane maksymalne zapotrzebowanie w skali gminy Radłów na nową zabudowę – A

lp	funkcje terenów	A	B	porównanie z potrzebami
1	zabudowa mieszkaniowa, zagrodowa, mieszkaniowa z terenami zieleni	199 950 m ² p.u.	134 678 m ² p.u.	Docelowo wyznaczono tereny dla lokalizacji w sumie do ok. 199 950 m ² p.u. budynków mieszkalnych; (uwaga! obecnie są 1160 mieszkania, które średnio dają 134 678 m ² powierzchni użytkowej, przy średniej powierzchni mieszkania 115,70 m ²) - powierzchnia użytkowa mieszkania ulega w założeniach powiększeniu do 150 m ² , a liczba osób zamieszkujących jedno mieszkanie zmniejsza się do 3,0

				– przy tak pożądanej, zakładanej na 30 lat, poprawie sytuacji mieszkaniowej; planuje się w sumie dla zabudowy mieszkaniowej ok. 334 ha, co przy 199 950 m ² powierzchni użytkowej budynku daje ok. 17 m ² gruntu na 1 m ² p.u
2	zabudowa usługowa	12 000 m ² p.u.	15 600 m ² p.u.	Docelowo wyznaczono tereny dla lokalizacji do w sumie ok. 12 000 m ² p.u. budynków usługowych - przy założeniu średnio 1 m ² p.u. budynków /20 m ² terenu brutto, docelowo wyznaczono 24,5 ha terenów
3	zabudowa produkcyjna	12 000 m ² p.u.	7 700 m ² p.u.	docelowo wyznaczono tereny dla lokalizacji do w sumie ok. 12 000 m ² p.u. budynków produkcyjnych - przy założeniu średnio 1m ² p.u. budynków /14 m ² terenu brutto, docelowo wyznaczono 16,5 ha

Wykaz powierzchni terenów przeznaczonych do zabudowy w zmianie studium: zmiana studium nie dotyczy zmiany powierzchni terenów przeznaczonych do zabudowy; zachowano status zaprojektowany z studium w roku 2013.

2.12.7. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej

Realizacja inwestycji z zakresu infrastruktury komunikacyjnej, infrastruktury technicznej oraz pozostałych zadań własnych gminy, przebiegać będzie zgodnie z obowiązującymi przepisami, m.in. w zakresie prawa budowlanego i prawa zamówień publicznych. Sposób realizacji inwestycji infrastrukturalnych określą uchwalone przez Radę Gminy Radłów strategie, plany i programy, w tym m.in. wieloletnie programy finansowe. Nakłady związane z infrastrukturą komunikacyjną i infrastrukturą techniczną stanowią główne koszty realizacji dokumentów planistycznych. Nakłady te stanowią obowiązek samorządu terytorialnego i służą rozwojowi gminy. Gmina może pozyskać środki finansowe z zewnątrz, głównie ze środków strukturalnych Unii Europejskiej na rozwój regionalny. Wydatki gminy związane są głównie z budową dróg i infrastruktury technicznej. Wydatki te mogą być rozłożone w czasie i nie będą obciążać gminy zaraz po uchwaleniu planu. Dużym obciążeniem dla gminy może być samodzielne udźwignięcie tak dużych nakładów finansowych na rozwój infrastruktury technicznej, dlatego tak istotne jest planowanie perspektywiczne. Środki finansowe na cele związane z poprawą atrakcyjności inwestycyjnej gminy, wspieraniem lokalnej przedsiębiorczości, poprawą warunków życia mieszkańców gminy, poprzez poprawę stanu infrastruktury drogowej, wodno - kanalizacyjnej, energetycznej oraz społecznej będą pochodziły w całości lub w części z budżetu gminy oraz ze źródeł zewnętrznych, takich jak m.in. środki strukturalne, fundusze unijne, kredyty i pożyczki oraz inne, w oparciu o obowiązujące przepisy i zawarte umowy. Omawiane nakłady inwestycyjne mogą być zrównoważone częściowo poprzez wzrost wpływów do budżetu w wyniku realizacji ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Finansowanie realizacji ww. Inwestycji, które należą do zadań własnych gminy, jest uzależnione od jej zdolności finansowej i będzie określone w uchwałach budżetowych. Finansowanie ww. inwestycji odbywać się będzie zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, poprzez wydatki inwestycyjne z budżetu gminy. Zakłada się zatem, iż gmina posiada możliwość finansowania sieci komunikacyjnych, infrastrukturalnych oraz zadań społecznych. Dodatkowo wskazuje się, iż większość gminy stanowi obszar już zabudowany, pokryty obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Dla planów zostały każdorazowo sporządzone prognozy skutków finansowych, co pozwoliło na stopniową kontrolę możliwych do poniesienia kosztów i dopasowanie dopuszczalnych rozwiązań przestrzennych do możliwości finansowych.

Przy wyznaczaniu terenów budowlanych należy wziąć pod uwagę możliwości finansowe gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych gminy, w związku z wyznaczeniem terenów

budowlanych. Uwzględniono fakt, iż obecnie budżet gminy jest zbilansowany. Dodatkowo realizacja infrastruktury technicznej związana będzie z pobieraniem przez gminę opłaty adiacenckiej, stanowiącej dochód gminy umożliwiający realizację sieci infrastruktury technicznej na terenach przeznaczonych pod zabudowę.

Przy sporządzaniu nowych planów miejscowych przygotowana zostanie szczegółowa prognoza skutków finansowych uchwalenia planu a przed przystąpieniem do sporządzenia planu Wójt Gminy, zgodnie z zapisami ustawowymi dokona również analizy zasadności przystąpienia do sporządzenia planu, w tym również analizy skutków finansowych.

Potrzeby inwestycyjne mogą być związane z gospodarką lokalną, infrastrukturą komunikacyjną, ochroną środowiska i zarządzaniem kryzysowym, edukacją, kulturą i sportem oraz z infrastrukturą społeczną.

Realizacja zabudowy mieszkaniowej nie przyczyni się do dużego wzrostu liczby mieszkańców, przez co nie jest wymagany znaczny rozwój infrastruktury społecznej.

W przypadku realizacji nowej zabudowy, która miałaby uzupełnić maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na tereny zabudowy, nie można jednoznacznie na tym etapie określić potrzeb inwestycyjnych gminy. Wynika to z tego, iż dokładna lokalizacja terenów zabudowy będzie stanowiła etap planu miejscowego. Można jednak założyć, iż w przypadku zwiększenia ilości terenów zabudowy usługowej oraz produkcyjnej i magazynowej, tereny te będą wymagały dobrego skomunikowania i zaopatrzenia w niezbędne media. W szczególności, jeśli tereny usługowe będą lokalizowane przy głównych ciągach komunikacyjnych oraz punktach węzłowych. Analogiczna sytuacja może dotyczyć lokalizacji zabudowy na terenach porolnych.

Nie zakłada się konieczności budowy obiektów związanych z usługami oświaty. Ewentualna konieczność zwiększenia ilości obiektów związanych z usługami zdrowia wynika głównie ze zmiany struktury wieku społeczeństwa.

Budżet Gminy Radłów – z uwagi na stale rosnącą liczbę zadań własnych – niejednokrotnie nie wystarcza na realizację wszystkich zakładanych celów i osiągnięcie zamierzonych rezultatów. W związku z tym koniecznością staje się sięgnięcie do innych, zewnętrznych źródeł finansowania. Podstawowe źródła finansowania to:

- środki własne budżetowe na realizację zadań własnych;
- krajowe i zagraniczne mechanizmy finansowe:
 - środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej w ramach Perspektywy Finansowej na lata 2014–2020 (m.in. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności);
 - środki finansowe transferowane w ramach Mechanizmów Finansowych Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego;
 - inne zagraniczne środki finansowe;
 - krajowe środki finansowe;
 - inne źródła finansowania;
- komercyjne instrumenty finansowe:
 - pożyczki i kredyty bankowe;
 - leasing finansowy;
 - inne;
- fundusze innych uczestników procesu wdrażania strategii, w tym podmiotów społecznych i gospodarczych.

Jednym z najważniejszych źródeł pozyskiwania środków finansowania działań strategicznych będą środki z funduszy unijnych (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności).

Realizacja zabudowy dopuszczalnej w dokumentach planistycznych powinna przyczynić się do wzrostu dochodów gminy. Nakłady finansowe ponoszone przez gminę stanowią zatem inwestycję, której koszty w przypadku prowadzenia racjonalnej gospodarki, zostaną w kolejnych latach zwrócone i zaczną przynosić zysk.

W przypadku terenów usługowych i przemysłowych należy się liczyć również z napływem podatków związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą.

3. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

3.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

Rozwój gminy winien odbywać się w oparciu o jej istniejącą strukturę funkcjonalno - przestrzenną. Nowa zabudowa mieszkaniowa, usługowa lub produkcyjna winna być realizowana w obrębie terenów dotychczas zainwestowanych i zagospodarowanych a uruchamianie nowych obszarów inwestycyjnych winno następować po wypełnieniu luk w istniejącym układzie.

Na podstawie wyników przeprowadzonych analiz przyjęto, iż kierunki działań w zakresie dalszej polityki przestrzennej gminy winny się koncentrować w następujących obszarach:

- zachowanie i wykorzystanie rolniczego potencjału gminy poprzez utrzymanie wysokiej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej umożliwiającej podniesienie efektywności produkcji rolniczej oraz rozwój przetwórstwa i działalności gospodarczych związanych z rolnictwem,
- zachowanie istniejącej sieci osadniczej i kontynuacja dotychczasowej polityki lokalizacyjnej przeciwdziałającej rozpraszaniu zabudowy, poprzez zachowanie układów przestrzennych poszczególnych miejscowości, koncentrowanie usług publicznych i komercyjnych, konsekwentne wyznaczanie nowych terenów budowlanych (w tym umożliwiających podejmowanie działalności gospodarczych nie związanych z rolnictwem i tworzenie nowych miejsc pracy) w sąsiedztwie zespołów już istniejących,
- wyznaczenie obszarów chronionych przed zainwestowaniem dla zachowania istniejących wartości środowiska poprzez racjonalną gospodarkę zasobami przyrody, ochronę ciągów, korytarzy ekologicznych, kompleksów leśnych i unikalnych form ukształtowania/rzeźby terenu (głębokie doliny rzeczne, wzniesienia morenowe),
- właściwe zagospodarowanie zespołów i obiektów zabytkowych poprzez zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego decydujących o tożsamości i odrębności kulturowej gminy oraz określenie zakresu możliwych przekształceń w celu ich wykorzystania jako elementu infrastruktury turystycznej gminy sprzyjającej rozwojowi turystyki przyjazdowej.
- aktywizacja działań ukierunkowanych na rozwój funkcji turystyki i wypoczynku poprzez konsekwentne przekształcanie rozproszonej zabudowy zagrodowej na potrzeby agroturystyki, wyznaczenie terenów dla potrzeb budownictwa letniskowego i rezydencjonalnego, realizację zorganizowanych form obsługi turystyki i wypoczynku,
- racjonalna rozbudowa układu drogowego w celu wzmocnienia lokalnych powiązań komunikacyjnych i sprawne powiązanie terenu gminy z gminami sąsiednimi, z siecią dróg wojewódzkich i krajowych (omijających Radłów),
- zapewnienie sprawnej obsługi infrastrukturą techniczną poprzez nawiązanie współpracy z gminami sąsiednimi w zakresie rozwiązań gospodarki ściekami i utylizacji odpadów,
- poszukiwanie nowych możliwości pozyskiwania dochodów poprzez wykorzystanie naturalnego potencjału związanego z występowaniem na obszarze gminy dobrych warunków do rozwoju energetyki wiatrowej,
- wykorzystywanie naturalnych zasobów gminy (przyrodniczych, kulturowych, potencjału gospodarczego związanego z rolnictwem) w sposób akceptowany przez społeczność przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju w relacji człowiek-przestrzeń-środowisko.

3.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy

Rozwój gminy zaplanowany został poprzez przyjęcie struktury przestrzennej tworzonej przez tereny o różnych zasadach zagospodarowania. W celu osiągnięcia pożądaných efektów przekształceń przestrzeni gminy określa się następujące kierunki i wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów, pod kątem przeznaczenia i stopnia ich urbanizacji.

3.2.1. Tereny zabudowy zagrodowej (M1)

Tereny związane z istniejącymi zespołami osadniczymi. Dominuje zabudowa zagrodowa. Występują również budynki mieszkalne jednorodzinne i sporadycznie pojedyncze budynki wielorodzinne i usługowe. Zachowuje się istniejące zainwestowanie z możliwością przekształceń, uzupełnień i realizacji nowej zabudowy. Dopuszcza się możliwość lokalizacji nowych funkcji jako uzupełniających w powiązaniu z funkcją mieszkaniową oraz lokalizacji nowych siedlisk zabudowy zagrodowej - obowiązuje zakaz prowadzenia hodowli o obsadzie większej niż 40 DJP inwentarza. Przeznaczenie podstawowe: zabudowa zagrodowa, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z uzupełniającą zabudową gospodarczą, zieleń przydomowa, drogi wewnętrzne, sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

Przeznaczenie dopuszczalne: usługi podstawowe, drobna działalność produkcyjna, rzemiosło usługowe wyłącznie w powiązaniu z funkcją mieszkaniową, ponadto budynki inwentarskie, urządzenia i budowle rolnicze, garaże i magazyny sprzętu rolniczego.

Wskaźniki zagospodarowania:

- powierzchnia zabudowy - nie więcej niż 40% powierzchni działki; maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy - 0,8;
- powierzchnia biologicznie czynna - nie mniej niż 40% powierzchni działki;
- wysokość zabudowy - budynki mieszkalne do 2 kondygnacji nadziemnych i nie więcej niż 12m; budynki inne - do 9m;
- miejsca postojowe - 1mp/mieszkanie i 1mp/30m² powierzchni użytkowej usług lub działalności gospodarczej.

Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- w zależności od potrzeb - rozgraniczyć tereny o różnych funkcjach z doprecyzowaniem przeznaczenia uzupełniającego oraz ustalić zasady przebudowy, rozbudowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów istniejących,
- ustalić wymagania wynikające z potrzeby ochrony wartości kulturowych i środowiskowych, zgodnie z zaleceniami zawartymi w niniejszym studium,
- określić ustalenia dla realizacji nowego zainwestowania z zachowaniem ustalonych linii zabudowy, tradycyjnych zasad rozplanowania zagród i stosowania materiałów budowlanych,
- ustalić zasady obsługi komunikacyjnej i inżynierskiej ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodo-ściekowej

3.2.2. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (M2)

Tereny istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Zachowuje się zabudowę istniejącą z możliwością rozbudowy, przebudowy i uzupełnień istniejącego zagospodarowania.

Przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z uzupełniającą zabudową gospodarczo - garażową, drogi dojazdowe, sieci i urządzenia infrastruktury technicznej, zieleń urządzona.

Przeznaczenie dopuszczalne: usługi, wyłącznie w powiązaniu z funkcją mieszkaniową, zieleń przydomowa, urządzenia rekreacji indywidualnej Wskaźniki zagospodarowania:

- powierzchnia zabudowy - nie więcej niż 30% powierzchni działki; maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy - 0,4;
- powierzchnia biologicznie czynna - nie mniej niż 50% powierzchni działki;
- wysokość zabudowy - budynki mieszkalne do 2 kondygnacji nadziemnych i nie więcej niż 12m; budynki inne - do 8m;
- miejsca postojowe - 1mp/mieszkanie i 1mp/30m² powierzchni użytkowej usług.

Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- w zależności od potrzeb - doprecyzować przeznaczenie uzupełniające w zakresie rodzajów projektowanych usług;
- określić ustalenia dla realizacji nowego zainwestowania w nawiązaniu do zasad zagospodarowania zespołów już istniejących z wykluczeniem możliwości realizacji

- zabudowy szeregowej i bliźniaczej;
- ustalić zasady obsługi komunikacyjnej i inżynierskiej ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodo-ściekowej.

3.2.3. Tereny zespołów i obiektów usługowych (U)

Tereny istniejących zespołów i obiektów usług publicznych i komercyjnych. Występują różne rodzaje usług: administracja, oświata, zdrowie, opieka społeczna, kultura, sport oraz usługi handlu, gastronomii. Zachowuje się istniejące zainwestowanie z możliwością przebudowy, rozbudowy obiektów oraz uzupełnień obecnego zagospodarowania. Dopuszcza się realizację nowych obiektów usługowych za wyjątkiem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m². Wymagane uzupełnienie zagospodarowania zielenią urządzoną.

Przeznaczenie podstawowe: budynki i obiekty użyteczności publicznej, usługi komercyjne o wysokim standardzie (centrum konferencyjne, hotel, gastronomia, ośrodek odnowy biologicznej), zabudowa usługowo - handlowa, gastronomia, rzemiosło usługowe, zabudowa gospodarcza, zieleń urządzona, parkingi, drogi dojazdowe oraz sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

Przeznaczenie dopuszczalne: zabudowa mieszkaniowa, gospodarcza, obiekty i urządzenia obsługi samochodów w tym stacje paliw.

Wskaźniki zagospodarowania:

- powierzchnia zabudowy - nie więcej niż 50% powierzchni działki; maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy - 1,0
- powierzchnia biologicznie czynna - nie mniej niż 30% powierzchni działki;
- wysokość zabudowy - nie więcej niż 15m; dopuszcza się stosowanie detali architektonicznych w formie dominant o wysokości nie przekraczającej 18m od poziomu terenu; budynki inne - do 9m;
- miejsca postojowe - 1mp/30m² powierzchni użytkowej usług i 1 mp na mieszkanie; 1 mp/4 miejsca konsumpcyjne; 1 mp/gabinet; 30 mp/100 użytkowników w obiektach sportowych.

Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- określić zasady prowadzenia zróżnicowanych funkcji usługowych w tym wyspecjalizowanych i wieloprofilowych;
- dla obiektów istniejących dopuścić możliwość częściowej lub całkowitej zmiany profilu prowadzonych usług;
- dopuścić możliwość łączenia zabudowy usługowej z funkcją mieszkaniową (realizowaną w budynku usługowym lub odrębnym budynku mieszkalnym);
- określić warunki przekształceń dla terenów i obiektów istniejących objętych ochroną konserwatorską;
- doprecyzować zasady kształtowania zieleni urządzonej ze szczególnym uwzględnieniem zieleni ogólnodostępnej;
- ustalić rozwiązania obsługi komunikacyjnej i inżynierskiej uwzględniającej potrzeby i charakter istniejącego i projektowanego zagospodarowania.

3.2.4. Tereny zabudowy produkcyjno - usługowej (PU)

Tereny istniejących i projektowanych zakładów produkcyjnych, usługowo - wytwórczych, magazynów, baz i składów. Zachowuje się istniejącą funkcję terenów poprzez realizację nowej zabudowy oraz modernizację i rozbudowę istniejących obiektów. Zaleca się lokalizację nowych zakładów produkcyjnych z tzw. sektora nowych czystych technologii (w szczególności branży informatycznej, telekomunikacyjnej). Zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi oraz związanych z magazynowaniem i przetwarzaniem odpadów.

Przeznaczenie podstawowe: zabudowa produkcyjna, produkcyjno - usługowa, bazy składy i magazyny, sieci i obiekty infrastruktury technicznej, parkingi, place manewrowo - rozładunkowe, drogi wewnętrzne, zieleń w tym o charakterze izolacyjnym.

Przeznaczenie dopuszczalne: budynki administracyjno - socjalne, budowle i urządzenia wynikające ze specyfiki (prowadzonej) działalności gospodarczej, wiaty, garaże, mieszkania funkcyjne.

Wskaźniki zagospodarowania:

- powierzchnia zabudowy - nie więcej niż 60% powierzchni działki; maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy – 1,2;
- powierzchnia biologicznie czynna - nie mniej niż 20% powierzchni działki;
- wysokość zabudowy - nie więcej niż 12m;
- miejsca postojowe - 1 mp/2 pracowników; 1 mp/ 10 klientów; 1 mp/ 50m² powierzchni produkcyjnej lub usługowej; 1 mp/mieszkanie;

Wytuczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- doprecyzować wskaźniki zagospodarowania z uwzględnieniem przewidywanego ruchu pojazdów i przepustowości istniejącego układu komunikacyjnego;
- dopuścić możliwość łączenia funkcji produkcyjnej z mieszkaniową, realizowaną w odrębnym budynku mieszkalnym;
- określić zasady kształtowania stref stykowych z sąsiadującymi terenami o innych funkcjach;
- ustalić obowiązek kształtowania zagospodarowania z poszanowaniem estetyki krajobrazu i uwzględnieniem zasad ochrony środowiska ustalonych w niniejszym studium;
- dopuszczenie do realizacji nowych przedsięwzięć winno być uwarunkowane realizacją odpowiedniej infrastruktury technicznej i układu komunikacyjnego.

3.2.5. Tereny ośrodków produkcji rolniczej, obsługi rolnictwa oraz przetwórstwa rolniczego (RU)

Tereny istniejących i projektowanych ośrodków produkcji rolniczej. Na terenach zabudowanych występują zabudowania magazynowo - składowe, inwentarskie, budynki produkcyjne, mieszkalne oraz gospodarcze i administracyjno - socjalne. Zachowuje się zabudowę istniejącą, z możliwością przebudowy, rozbudowy i uzupełnienia istniejącego zainwestowania. Dopuszcza się całkowitą zmianę profilu produkcji rolniczej oraz uzupełnienie zagospodarowania i przystosowanie obiektów dla potrzeb uruchomienia zakładów przetwórstwa rolno - spożywczego.

Przeznaczenie podstawowe: obiekty i urządzenia związane z chowem i hodowlą zwierząt oraz innymi rodzajami produkcji rolnej, zakłady przetwórstwa rolno - spożywczego (olejarnie, gorzelnie, masarnie), drogi wewnętrzne, place manewrowe, sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

Przeznaczenie dopuszczalne: budowle i urządzenia wynikające ze specyfiki prowadzonej działalności rolniczej, budynki administracyjne i mieszkalne. Wskaźniki zagospodarowania:

- powierzchnia zabudowy - nie więcej niż 60% powierzchni działki; maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy - 1,2;
- powierzchnia biologicznie czynna - nie mniej niż 20% powierzchni działki;
- wysokość zabudowy - nie więcej niż 15m;
- miejsca postojowe - 1mp/2 pracowników; 1 mp/10 klientów, 1 mp/ 50m² powierzchni produkcyjnej, 1 mp/mieszkanie

Wytuczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- ustalić zasady przekształceń i doprecyzować warunki prowadzenia różnych rodzajów produkcji rolnej i przetwórstwa rolno - spożywczego;
- dopuścić możliwość łączenia funkcji podstawowej z mieszkaniową, realizowaną w odrębnym budynku mieszkalnym;
- określić zasady ochrony wartości kulturowych oraz konserwacji obiektów wskazanych do objęcia ochroną;
- określić zasady kształtowania stref stykowych z sąsiadującymi terenami o innych funkcjach;
- ustalić obowiązek uwzględnienia wymagań zasad ochrony środowiska ustalonych w niniejszym studium;
- określić szczegółowo warunki i zasady obsługi infrastrukturą techniczną ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodno – ściekowej.

3.2.6. Tereny zabudowy mieszkaniowej w zieleni leśnej (ML)

Tereny użytków rolnych o niskiej przydatności dla rolnictwa w otoczeniu lasów i zespołów zarzewień, z pojedynczymi siedliskami zabudowy zagrodowej wykorzystywanymi najczęściej jako

zabudowa letniskowa sezonowa lub zabudowa rezydencjonalna.
Przeznaczenie podstawowe: zabudowa letniskowa, pensjonatowa i rezydencjonalna

Przeznaczenie dopuszczalne: zabudowa gospodarcza, zieleń, obiekty, urządzenia rekreacji indywidualnej, drogi wewnętrzne, infrastruktura techniczna Wskaźniki zagospodarowania:

Minimalna wielkość działek leśnych - min. 3000m²;

Powierzchnia zabudowy - max. 10%; maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy - 0,2;

Powierzchnia biologicznie czynna - min. 75%;

Wysokość zabudowy - parter z użytkowym poddaszem i nie więcej niż 10m; Parkowanie: 2 mp/mieszkanie

Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- określić szczegółowo warunki wykorzystania istniejących zagród jako obiektów zabudowy pensjonatowej,
- ustalić nakaz zachowania istniejącej zieleni i wprowadzania nowych nasadzeń drzew i krzewów,
- określić zasady kompleksowego wyposażenia terenów w zakresie infrastruktury technicznej i obsługi komunikacyjnej.

3.2.7. Tereny rolnicze z rozproszoną zabudową zagrodową (R)

Tereny użytków rolnych - grunty orne, łąki, pastwiska, zieleń śródpolna, z rozproszonym osadnictwem - pojedyncze siedliska zabudowy zagrodowej, budynki i budowle związane z produkcją rolną, obiekty poinwentarskie, gospodarcze, administracyjno - socjalne i mieszkalne będące pozostałościami produkcyjnych obiektów PGR-owskich. Zachowuje się zabudowę istniejącą, z możliwością przebudowy, rozbudowy i zmiany sposobu użytkowania. Dopuszcza się przekształcenie obiektów w sposób umożliwiający ich wykorzystanie dla potrzeb agroturystyki, rekreacji lub obsługi ruchu turystycznego. Wymagane zachowanie naturalnego charakteru istniejących cieków.

Przeznaczenie podstawowe: uprawy poławę, łąki, pastwiska, zadrzewienia i zieleń śródpolna, drogi dojazdowe do gruntów rolnych, sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

Przeznaczenie dopuszczalne: zabudowa zagrodowa, budowle i budynki związane z różnymi rodzajami produkcji rolnej, obiekty związane z agroturystyką, rekreacją i wypoczynkiem oraz obsługą ruchu turystycznego, trasy turystyczne, ciągi spacerowe i ścieżki rowerowe Wskaźniki zagospodarowania:

- powierzchnia zabudowy - nie więcej niż 20% powierzchni działki; maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy - 0,3;
- powierzchnia biologicznie czynna - nie mniej niż 50% powierzchni działki;
- wysokość zabudowy - budynki mieszkalne do dwóch kondygnacji nadziemnych i nie więcej niż 10,5 m; budowle i budynki związane z produkcją rolną - nie więcej niż 12 m; budynki pozostałe do 9 m;
- miejsca postojowe - 2 mp/mieszkanie

Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- określić warunki tworzenia nowych siedlisk zabudowy zagrodowej z wykluczeniem lokalizacji w miejscach eksponowanych krajobrazowo;
- określić warunki lokalizacji nowych siedlisk w zakresie dostępu do dróg podstawowego układu komunikacyjnego,
- ustalić zasady przekształceń i przystosowania obiektów istniejących dla nowych funkcji związanych z wypoczynkiem i obsługą ruchu turystycznego z uwzględnieniem zasad ochrony wartości kulturowych oraz konserwacji obiektów wskazanych do objęcia ochroną;
- dopuścić możliwość wprowadzenia zadrzewień i powiększenia terenów użytków zielonych.

3.2.8. Tereny zieleni urządzonej (Zp)

Tereny projektowanych urządzonych przestrzeni ogólnodostępnych, towarzyszących funkcji usługowej.

Przeznaczenie podstawowe: parki, skwery, ogrody, tereny leśne z zagospodarowaniem rekreacyjnym.

Przeznaczenie dopuszczalne: plenerowe urządzenia i budowle towarzyszące (amfiteatr, scena, odeon), terenowe urządzenia sportowo - rekreacyjne, place zabaw dla dzieci, tereny dla organizacji imprez masowych, miejsca odpoczynku, usługi wyłącznie związane funkcjonalnie z podstawowym przeznaczeniem terenu, sieci i urządzenia infrastruktury technicznej;

Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- doprecyzować przeznaczenie uzupełniające,
- określić gabaryty obiektów możliwych do realizacji.

3.2.9. Cmentarze (ZC)

Tereny istniejących cmentarzy do zachowania z zielenią towarzyszącą. Dopuszcza się wyposażenie terenów w niezbędne urządzenia towarzyszące.

Przeznaczenie podstawowe: cmentarze z zielenią towarzyszącą;

Przeznaczenie uzupełniające: obiekty sakralne, usługi związane z podstawowym kierunkiem przeznaczenia, parkingi.

3.2.10. Tereny zwartych kompleksów leśnych (ZL)

Zwarte kompleksy lasów państwowych i prywatnych lasów gospodarczych. Zachowuje się dotychczasową funkcję terenów z utrzymaniem ich kluczowego znaczenia dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość wyznaczenia tras turystycznych i z miejscami odpoczynku.

Przeznaczenie podstawowe: roślinność leśna - zwarte zespoły drzewostanów;

Przeznaczenie uzupełniające: urządzenia obsługi leśnictwa, drogi, infrastruktura techniczna.

3.2.11. Tereny lasów, zadrzewień i dolesień (Lz)

Tereny prywatnych lasów gospodarczych, zadrzewień, grup zieleni śródpolnej i użytki rolne o małej przydatności dla rolnictwa wskazane do zalesienia. Zachowuje się istniejące zespoły zieleni jako naturalne uzupełnienie kompleksów leśnych. Dopuszcza się dalsze zadrzewianie użytków rolnych.

Przeznaczenie podstawowe: lasy, zadrzewienia.

Przeznaczenie uzupełniające: drogi, infrastruktura techniczna, ścieżki piesze.

3.2.12. Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej (Rp)

Kompleksy użytków rolnych (grunty rolne, łąki, pastwiska z zespołami zadrzewień i zakrzewień śródpolnych) z przewagą gruntów o wyższych klasach bonitacyjnych, niezabudowane. Wymagane zachowanie naturalnego charakteru istniejących cieków. Realizacja sieci i urządzeń infrastruktury technicznej pod warunkiem minimalizacji ingerencji planowanych inwestycji w naturalny krajobraz zwłaszcza w granicach planowanych zespołów przyrodniczo - krajobrazowych.

Przeznaczenie podstawowe: uprawy polowe, łąki, pastwiska, zieleń śródpolna, drogi rolnicze i gospodarcze;

Przeznaczenie uzupełniające: szlaki turystyczne, drogi, sieci i urządzenia infrastruktury technicznej (w tym realizacja urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych wyłącznie na terenach wskazanych na rysunku studium).

Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- na obszarach potencjalnego rozmieszczenia elektrowni wiatrowych doprecyzować miejsca lokalizacji poszczególnych turbin, ze szczególnym i uwzględnieniem tras migrujących populacji awifauny i chiropterofauny oraz konieczności zachowania biologicznej obudowy cieków wodnych,

- na ww. obszarach dopuścić lokalizację urządzeń wytwarzających energię z innych odnawialnych źródeł z wykluczeniem biomasy,
- ustalić gabaryty i moc projektowanych obiektów oraz zasady prowadzenia sieci kablowych związanych z przesyłem wytworzonej energii i dostępu do i poszczególnych urządzeń, w tym ustalić wymóg zgłaszania do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, planowanych do realizacji obiektów o wysokości równej i większej od 50 m n.p.t., przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę,
- określić zasady użytkowania obszarów potencjalnego rozmieszczenia elektrowni wiatrowych, w tym obszarów ich oddziaływania ze szczególnym i uwzględnieniem poziomów hałasu oraz możliwości wprowadzania zadrzewień i zalesień,
- realizację urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych uwarunkować koniecznością przeprowadzenia szczegółowych badań wpływu potencjalnych elektrowni na środowisko.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się możliwość modyfikacji określonych wyżej wskaźników zagospodarowania i parametrów kształtowania zabudowy w następujący sposób:

- maksymalny wskaźnik powierzchni i intensywności zabudowy - tolerancja do 10%;
- minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej - tolerancja do 10%;
- wysokość zabudowy - tolerancja do 10%.

3.2.13. Terenami wyłączonymi z zabudowy są tereny zwartych kompleksów leśnych (ZL), tereny lasów, zad rzewień i dolesień (Lz) oraz tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej (Rp).

Ponadto zakaz realizacji jakiegokolwiek zabudowy kubaturowej dotyczy obszarów:

- położonych w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią rzeki Proсны obejmujące strefę Q1% wyznaczoną przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej,
- obejmujących biologiczną obudowę naturalnych cieków wodnych oraz terenów eksponowanych, o szczególnych walorach krajobrazowych wskazanych do objęcia ochroną prawną,
- rozmieszczenia potencjalnych elektrowni wiatrowych wraz ze strefą ich oddziaływania, wskazanych na rysunku studium.

3.3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody oraz krajobrazu kulturowego

3.3.1. Ochrona przyrody i krajobrazu

Dla zachowania unikatowych wartości przyrodniczo - krajobrazowych gminy Radłów, przekształcenia obecnej struktury przestrzennej muszą respektować następujące zasady:

- przeciwdziałanie rozpraszaniu się zabudowy i kontynuacja rozwoju urbanistycznego w istniejących, zwartych, uporządkowanych zespołach osadniczych,
- ochrona wysokiej jakości rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej przy jednoczesnym zachowaniu i wzbogaceniu istniejących ekosystemów,
- ochrona naturalnego krajobrazu lodowcowego wzniesień morenowych i głębokich dolin rzecznych z zachowaniem ekspozycji fragmentów urozmaiconego krajobrazu i atrakcyjności otwarc widokowych,
- ochrona przed zanieczyszczeniem i kształtowanie warunków odtwarzania zasobów wód podziemnych i powierzchniowych,
- utrzymanie ciągłości ekosystemów i ochrona naturalnych powiązań przyrodniczych,
- tworzenie nowych szczególnych form ochrony prawnej w obszarach występowania unikatowych wartości przyrodniczych i krajobrazowych.

Zasadniczymi elementami struktury przyrodniczej gminy Radłów, wymagającymi ochrony są następujące obszary: zwarte kompleksy leśne, położone w południowej części gminy, pełniące funkcję biocentrum ponadregionalnego, stanowiące fragment Borów Stobrawsko - Turawskich

(obszaru węzłowego w sieci ECONET - Polska) oraz zespół lasów i wilgotnych łąk, położony w dorzeczu potoku Piskara, pełniący funkcję biocentrum lokalnego,

- doliny rzek i cieków wodnych, pełniących funkcję korytarzy ekologicznych (w tym ponadregionalny korytarz ekologiczny doliny Proсны), odpowiadające za utrzymanie lokalnych i ponadlokalnych powiązań przyrodniczych,
- większe zespoły leśne położone na zachód od Ligoty Oleskiej i Radłowa oraz obszary wilgotnych łąk na północ od Kościelisk, pełniące funkcję wysp ekologicznych,
- zadrzewienia przydrożne (w tym wartościowe założenia alejowe) oraz grupy zieleni śródpolnej towarzyszące miedzom i ciekom wodnym,
- kompleksy użytków rolnych, położone na północ od drogi Krzepice - Olesno, tworzące system terenów otwartych.

Wymienione wyżej obszary wymagają ochrony przed zainwestowaniem a sposób ich wykorzystania winien polegać na:

- zachowaniu wielkości i wartości ekologicznej istniejących ekosystemów,
- zwiększeniu spójności i ciągłości przestrzennej obszarów poprzez odbudowę powiązań między obszarami leśnymi i przywracanie użytków zielonych zwłaszcza w obrębie dolin i cieków wodnych,
- zachowanie systemu terenów otwartych, zwłaszcza na terenach o występowaniu gleb o wysokiej bonitacji i naturalnych powiązań przyrodniczych tworzonych przez biologiczną obudowę cieków wodnych,
- zwiększenie areалу lasów i prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z zasadami hodowli lasu, przy uwzględnianiu warunków siedliskowych.

Wyżej wymienione obszary powinny być obejmowane ochroną poprzez stopniowe wyznaczanie nowych form ochrony prawnej oraz wprowadzanie zakazu zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Budowa dróg oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej powinna zapewniać zastosowanie rozwiązań lokalizacyjnych i technologii zapewniających minimalizację szkód w środowisku w trakcie budowy oraz uciążliwości w trakcie użytkowania, a także ochronę krajobrazu.

3.3.2. Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych

Część obszaru gminy znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Częstochowa W (GZWP nr 325). Istotne znaczenie ma ochrona zasobów i jakości wód zlewni chronionej rzeki Proсны (zgodnie z decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 13 lipca 1995r.), obejmującej północno - zachodnią część gminy Radłów, wyznaczonej jako jedna z 4 strategicznych zlewni w województwie opolskim. Wobec powyższego niezbędne jest prowadzenie kompleksowej ochrony środowiska wodnego poprzez:

- ustalenie zakazu wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu i wód i sukcesywne wyposażanie zwartych zespołów osiedleńczych w sieć kanalizacji sanitarnej,
- wprowadzenie zakazu składowania odpadów oraz lokalizowania działalności gospodarczych i przedsięwzięć mogących pogorszyć stan wód powierzchniowych i podziemnych,
- prowadzenie gospodarki rolnej zgodnie z zasadami ustawy o nawozach i nawożeniu oraz z zaleceniami Kodeksu dobrej praktyki rolniczej w sposób ograniczający zanieczyszczenie wód związkami chemicznymi,
- utrzymanie sprawności urządzeń melioracyjnych,
- zachowanie naturalnych przebiegów cieków wodnych i ich obudowy biologicznej,
- utrzymanie funkcji (w tym retencyjnych) istniejących zbiorników wodnych.

3.3.3. Ochrona zasobów geologicznych

Zasoby geologiczne występują w Kościeliskach i Biskupicach. Obszar w granicach udokumentowanego złoża piasków należy chronić przed zainwestowaniem, do czasu podjęcia eksploatacji.

Niniejsze opracowanie stanowi zmianę obowiązującego Studium uwarunkowań

i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radłów zatwierdzonego Uchwałą Nr 162/XXIII/2013 Rady Gminy Radłów z dnia 24 lipca 2013 r.

Rada Gminy Radłów przystąpiła do sporządzenia zmiany studium Uchwałą 37/VI/2019 Rady Gminy Radłów z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Radłów.

Zmiana polega na wprowadzeniu do dokumentu obszarów, w których możliwe jest wydobywanie kopaliny. Planowane do realizacji przedsięwzięcie to eksploatacja odkrywkowa piasku ze złoża „Anna Olesno”, położonym na terenie pokrytym lasem. Złoże „Anna Olesno”, którego planuje się eksploatację, w granicach udokumentowanych złóż kopaliny, zlokalizowane jest na terenie:

- pole A – obszar oznaczony na rysunku studium symbolem 1/19,
- pole B - obszar oznaczony na rysunku studium symbolem 2/19,

jednostka ewidencyjna Radłów, obręb ewidencyjny Biskupice, w gminie Radłów, na terenie Nadleśnictwa Olesno. Powierzchnia terenu objętego zmianą studium to ok. 35 ha. Grunty, dla których następuje zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego, stanowią własność Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe” Nadleśnictwo Olesno i dotychczas użytkowane są jako obszar leśny. Po zakończeniu eksploatacji złoża „Anna Olesno” przewidywany kierunek rekultywacji, to przywrócenie obszaru złoża do produkcji leśnej i ponowne nasadzenia.

Przyjmuje się konieczność utworzenia filarów ochronnych ustanawianych w złożu dla zabezpieczenia obiektów na powierzchni terenu przed nadmiernymi skutkami wybierania złoża. Przeznaczenie przez radę gminy złoża do eksploatacji winno odbywać się z poszanowaniem zasad bezpieczeństwa, racjonalnego gospodarowania złożem i zrównoważonego rozwoju poprzez określenie obiektów i obszarów narażonych na skutki planowanej eksploatacji. Las Stobrawsko-Turawski, oczywiście poza obszarem poddawany eksploatacji, wskazuje się w studium jako wymagający ustanowienia filarów ochronnych.

3.3.4. Proponowane formy ochrony prawnej

W granicach gminy Radłów, ochronie prawnej na podstawie ustawy o ochronie przyrody podlegają drzewa pomnikowe i użytki ekologiczne. Ich ochrona winna polegać na zachowaniu ich w stanie naturalnym przy respektowaniu rygorów wynikających z treści ustawy, w tym:

- zakazu niszczenia i przekształcania, w tym wykonywania prac powodujących naruszenie systemów korzeniowych, zniekształcających rzeźbę terenu lub powodujących zmianę stosunków wodnych,
- zakazu zmian użytkowania naruszających równowagę przyrodniczą w obrębie lub w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów i obszarów chronionych.

Za szczególnie ważne uznaje się zachowanie cennych wartości przyrodniczo- krajobrazowych gminy. W tym celu postuluje się ich objęcie przewidzianymi w ustawie o ochronie przyrody formami ochrony prawnej. Ze względu na ich zróżnicowany charakter proponuje się przyjąć następujące formy ochrony dla poszczególnych obszarów:

- analizowany obszar położony jest w zasięgu występowania korytarza ekologicznego GKPdC-14 „Wieruszów”, wyznaczonego w 2005 r. przez Polską Akademię Nauk – Zakład Badania Ssaków w Białowieży na zlecenie Ministerstwa Środowiska oraz korytarza ekologicznego GKPdC-14 „Stawy Milickie – Bory Stobrawskie”, wyznaczonego przez Zakład Badania Ssaków w Białowieży we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot w 2011 r.,
- bagienko śródleśne położone na południowy wschód od Sternalic - użytek ekologiczny „Ruda”,
- kompleksy leśne położone w południowej części gminy Radłów - rozszerzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko - Turawskie”,
- fragment doliny Proсны położony przy północnej granicy gminy Radłów - Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Proсны”,
- obszar rolny z kompleksami leśnymi zajmujący wzniesienia morenowe położony w otoczeniu miejscowości Kościeliska - Obszar Chronionego Krajobrazu „Kościeliska”,

- obszar naturalnych wzgórz morenowych z doliną Proсны, położony na zachód od drogi Radłów - Sternalice - Zespół Przyrodniczo - Krajobrazowy „Źródła Proсны”, kompleksy leśne z malowniczą doliną przy północno - zachodniej granicy gminy - fragment Zespołu Przyrodniczo - Krajobrazowego „Źródlika i wąwozy koło Skrońska”, źródła rzeki Proсны w Wolęcinie - stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej.

3.3.5. Ograniczenia związane z występowaniem uciążliwości i zagrożeń środowiska

Dla eliminacji ograniczeń wynikających z występowania uciążliwości i zagrożeń środowiska niezbędne jest:

- prowadzenie dalszej rekultywacji nieczynnych miejsc deponowania odpadów i ścieków (składowiska odpadów Radłów, Kościeliska, wylewisko gnojowicy w Sternalicach),
- zabezpieczenie cieków i zbiorników wodnych przed niekontrolowanym zrzutem ścieków poprzez rozbudowę istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej i budowę nowych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- przeciwdziałanie erozji gleb przez stopniowe zadrzewianie terenów o dużych spadkach,
- zachowanie ustawowych odległości od granic cmentarzy dla zabudowy mieszkaniowej i budynków związanych z przetwórstwem lub przechowywaniem żywności,
- wprowadzenie zakazu lokalizacji zabudowy w miejscach obniżenia dolinnych narażonych na podtapianie,
- wprowadzenie ograniczeń w zakresie zagospodarowania terenów położonych w sąsiedztwie projektowanej trasy gazociągu wysokoprężnego i w obszarze potencjalnego zagrożenia niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym od istniejącej, projektowanej do przebudowy linii energetycznej wysokiego napięcia 400kV,
- rozmieszczenie potencjalnych lokalizacji elektrowni wiatrowych w sposób minimalizujący wielkość i intensywność ich negatywnych oddziaływań i ograniczenie tych uciążliwości zwłaszcza w zakresie oddziaływania akustycznego do wyznaczonych w studium obszarów wyłączonych spod zabudowy.

3.4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków

Ustala się, że ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków, w procesie rozwoju gminy będzie realizowana poprzez:

- ochronę, zachowanie i odpowiednie eksponowanie obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
- wyznaczanie stref ochrony konserwatorskiej,
- ochronę obiektów o charakterze zabytkowym objętych gminną ewidencją zabytków.

3.4.1. Ochrona zabytków architektury i budownictwa wpisanych do rejestru zabytków

W celu ochrony i utrzymania zewidencjonowanych zabytków architektury i budownictwa, o lokalnych walorach zabytkowych, tworzących charakterystyczny krajobraz miejscowości, których wykaz zawarto w części I studium „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”, ustala się następujące wytyczne:

- konieczność zachowania obiektów, utrzymania ich historycznej formy architektonicznej (gabaryty, forma dachu i rodzaj pokrycia, kompozycja i wystrój elewacji, forma stolarki okiennej i drzwiowej) oraz spełnienia wymogów konserwatorskich w odniesieniu do elementów zagospodarowania objętych wpisem do rejestru zabytków,
- unikanie funkcji kolidujących z zabytkową wartością poszczególnych obiektów w przypadku zmiany sposobu użytkowania lub zagospodarowania dla nowych potrzeb,
- obowiązek opracowania dokumentacji konserwatorskiej w przypadku koniecznej rozbiórki obiektu,
- współpraca z wojewódzkim konserwatorem zabytków, zgodnie z odpowiednimi przepisami

szczególnymi dotyczącymi ochrony zabytków, w przypadku podejmowania remontów, modernizacji lub adaptacji.

3.4.2. Ochrona obiektów objętych gminną ewidencją zabytków

Dla obiektów objętych gminną ewidencją zabytków, których wykaz zawarto w części I studium „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”, ustala się następujące wytyczne, wymagające uszczegółowienia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- zachowanie obiektów z możliwością remontów, modernizacji oraz zmiany funkcji,
- zachowanie tradycyjnego wystroju, detalu architektonicznego i gabarytów obiektów oraz ochrona zieleni towarzyszącej,
- usunięcie lub przebudowa substandardowych, dysharmonizujących rozbudów i innych kolidujących elementów zagospodarowania,
- określenie warunków wprowadzania nowej zabudowy w zakresie usytuowania, gabarytów i wystroju, przy harmonijnym współistnieniu zabudowy historycznej i współczesnej,
- dostosowanie rozwiązań i zamierzeń inwestycyjnych do zaleceń konserwatorskich, zgodnie z odpowiednimi przepisami szczególnymi dotyczącymi ochrony zabytków.

3.4.3. Ochrona stanowisk archeologicznych

W celu ochrony stanowisk archeologicznych ustala się:

- obowiązek powiadomienia o zamiarze podjęcia zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi odpowiednich służb archeologicznych oraz wstrzymania takich prac w przypadku natrafienia na obiekty o cechach zabytkowych,
- zapewnienie nadzorów archeologicznych w czasie prowadzenia prac ziemnych lub przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie objętym realizacją prac ziemnych, na zasadach określonych przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków.

3.4.4. Proponowane strefy ochrony konserwatorskiej

Dla ochrony istniejących walorów dziedzictwa kulturowego w studium wyznaczono następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

- strefa „A” pełnej ochrony konserwatorskiej - dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków o szczególnie dobrze zachowanej historycznej strukturze. Na obszarze strefy ustala się bezwzględny priorytet spełnienia wymagań konserwatorskich celem zachowania i utrzymania oryginalnych struktur; dopuszcza się modernizację lub adaptację budowli i terenów do nowych funkcji bez możliwości wprowadzania nowych obiektów budowlanych;

- strefa ochrony konserwatorskiej „B” - dla obiektów i zespołów obiektów wpisanych do gminnej ewidencji dóbr kultury o wartościowych układach przestrzennych. Na obszarze strefy ustala się nakaz utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania istniejącej substancji o wartościach kulturowych; dopuszcza się modernizację i adaptację obiektów do nowych funkcji oraz wprowadzenie nowych obiektów budowlanych odpowiadających im skalą i charakterem;
- strefa „W” ścisłej ochrony stanowiska archeologicznego, bez możliwości przekształceń obszaru - dla stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków. Na obszarze strefy ustala się wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych i uzyskania pozwolenia konserwatorskiego przed rozpoczęciem jakichkolwiek prac ziemnych.
- strefa „OW” obserwacji archeologicznej - dla stanowisk odkryć archeologicznych i potencjalnych obszarów eksploatacji archeologicznej. Na obszarze strefy dopuszcza się przekształcenia pod nadzorem archeologicznym. W przypadku odkrycia obiektów lub odsłonięcia nawarstwień kulturowych wymagane przeprowadzenie badań ratowniczych.

Ustalenie zaproponowanych form ochrony jest możliwe wyłącznie poprzez opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Przy sporządzaniu planów, za niezbędne

uznaje się:

- precyzyjne ustalenie granic i zasad ochrony poszczególnych obszarów i obiektów,
- określenie zasad realizacji nowych obiektów z uwzględnieniem historycznej kompozycji przestrzennej i tradycyjnych form architektonicznych,
- ustalenie zasad zachowania lub przywrócenia historycznej panoramy lub ekspozycji obiektu lub obszaru oraz odpowiedniego zagospodarowania jego otoczenia,
- uwarunkowanie lokalizacji nowych budowli, budynków, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, wykonaniem studiów krajobrazowych sporządzanych we współpracy ze służbami konserwatorskimi.

3.4.5. Ochrona krajobrazu kulturowego

Postuluje się utworzenie strefy ochrony krajobrazu „K”\n celu objęcia ochroną, terenów zespołów pofolwarcznych i podworskich oraz istniejących, przy historycznych drogach założeń alejowych. W obszarze strefy ustala się obowiązek zabezpieczenia pozostałości tradycyjnych rozplanowań obiektów i zachowania przebiegu założeń alejowych. Dopuszcza się możliwość uzupełnień istniejącego drzewostanu przez nowe nasadzenia o tym samym składzie gatunkowym. Ponadto proponuje się objęcie ochroną krajobrazu kulturowego zachowane historyczne układy osadnicze poszczególnych miejscowości, wartościowe zespoły starodrzewu i unikalne elementy naturalnego krajobrazu. Ustalenia i wytyczne dotyczące zasad ochrony tych obszarów wymagają doprecyzowania na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ustala się następujące ogólne zasady ochrony krajobrazu kulturowego:

- nakaz utrzymania charakterystycznych cech/form krajobrazu,
- zakaz lokalizacji obiektów o formach i kubaturze obcych w historycznie ukształtowanej przestrzeni, w obrębie i bezpośrednim sąsiedztwie postulowanych stref ochrony konserwatorskiej,
- zasadę wyprzedzającego opracowania studium wpływu inwestycji na krajobraz w przypadku planowania zamierzenia inwestycyjnego kubaturowo i funkcjonalnie obcego historycznemu zagospodarowaniu.

Na terenie gminy Radłów nie ma ustanowionych parków kulturowych, jednakże z inicjatywy Lokalnej Grupy Działania „Górna Prośna”, w celu ochrony zabytkowego krajobrazu regionu, przewiduje się utworzenie parku kulturowego „Krajobrazu osiedleńczego rzeki Prośny”, który objąłby zasięgiem gminy: Radłów, Gorzów Śląski, Olesno, Rudniki i Praszkę.

Ponadto postuluje się aby prace zmierzające do wyspecyfikowania obszarów wymagających opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poprzedzone zostały opracowaniem Studium krajobrazu kulturowego gminy.

3.5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

3.5.1. Komunikacja

Układ komunikacyjny gminy Radłów tworzą drogi powiatowe, gminne oraz drogi bez kategorii o nieustalonym stanie prawnym, wymagające regulacji ze względu na ich funkcjonalność. Istotnym jest podjęcie modernizacji i podwyższenie standardu ciągów komunikacyjnych mających podstawowe znaczenie dla funkcjonowania gminy, umożliwiającymi wzmocnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi miejscowościami a jednocześnie - to co najistotniejsze - usprawniających połączenie z gminami ościennymi i drogami wojewódzkimi biegnącymi terenami gmin sąsiednich.

Najważniejszymi przedsięwzięciami umożliwiającymi sprawne funkcjonowanie podstawowego układu komunikacyjnego będą;

- utrzymanie i modernizacja istniejących, funkcjonujących dróg powiatowych;
- budowa drogi powiatowej 1936 O (Radłów - DW 494 gm. Olesno);
- utrzymanie, modernizacja i regulacja stanu prawnego drogi z Kolonii Biskupskiej do Kościelisk;
- realizacja drogi 100823 O (Skońsko - Kościeliska - Sternalice) oraz utrzymanie dróg

gminnych tworzących podstawowy układ komunikacyjny (zgodnie z rysunkiem studium). Drogom podstawowego układu komunikacyjnego gminy, wyznaczonym na rysunku studium, należy zapewnić odpowiednie parametry, zgodne z przepisami o drogach publicznych. Obsługa komunikacyjna terenów zabudowanych i nowych terenów wskazanych do zainwestowania winna być realizowana poprzez modernizację istniejących gminnych dróg dojazdowych (w tym nie wskazanych na rysunku Studium) a na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, poprzez budowę nowych. Przy realizacji nowego zainwestowania lub przy podziale terenów należy zapewnić szerokość dróg w liniach rozgraniczających spełniających wymagania dla dróg pożarowych z uwzględnieniem pełnej dostępności i możliwości realizacji uzbrojenia technicznego. Przebieg dróg wymagających realizacji powinien ulec uściśleniu na dalszych etapach prac analitycznych i realizacyjnych oraz na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Dla zapewnienia odpowiedniej obsługi parkingowej niezbędne jest tworzenie nowych miejsc postojowych. Realizacja nowych obiektów usługowych wymaga jednoczesnej realizacji parkingów. Niezbędne jest zwiększenie liczby miejsc postojowych w ośrodku usługowym funkcjonującym w centrum miejscowości gminnej oraz w sąsiedztwie wartościowych obiektów i zespołów dziedzictwa kulturowego.

Najważniejszym elementem rozbudowy układu komunikacyjnego gminy (związanym z rozwojem funkcji rekreacji i wypoczynku) jest wyznaczenie tras turystycznych w formie urządzonych ścieżek pieszych i rowerowych. Niezbędne jest opracowanie studium tras turystycznych a zwłaszcza ustalenie ich przebiegu z uwzględnieniem lokalizacji zespołów i obiektów dziedzictwa kulturowego i ekspozycji obszarów najbardziej wartościowych pod względem krajobrazowym. Zadanie to może być realizowane w ramach Lokalnej Grupy Działania „Górnej Proсны”.

3.5.2. Infrastruktura techniczna

Ustala się następujące zasady zaopatrzenia, modernizacji i rozbudowy systemów: w zakresie zaopatrzenia w wodę:

- utrzymuje się zaopatrzenie w wodę mieszkańców gminy z istniejących, możliwych do rozbudowy sieci wodociągowych (w tym zapewniających zaopatrzenie w wodę zakresie wymagań przeciwpożarowych), zaopatrywanych z ujęcia wód w Biskupicach;
- zachowuje się istniejące studnie, nie zasilające sieci komunalnej, jako rezerwowe, dla zaopatrzenia ludności w wodę w warunkach specjalnych,
- dopuszcza się na terenach rozproszonych siedlisk zabudowy zagrodowej utrzymanie indywidualnego poboru wody z własnych studni, pod warunkiem spełnienia przez wodę norm określonych w przepisach odrębnych,
- dopuszcza się możliwość wykorzystania istniejących wód powierzchniowych dla uzupełnienia niezbędnego zasobu wód wykorzystywanych do celów gospodarczych w rolnictwie (np. dla realizacji deszczowni).

w zakresie odprowadzania ścieków:

- ze względu na sposób zagospodarowania gminy, charakteryzujący się małą gęstością zaludnienia i dużym rozproszeniem obszarów zabudowy, proponuje się przyjęcie różnych rozwiązań w zakresie oczyszczania i odprowadzania ścieków, w zależności od istniejących możliwości technicznych i opłacalności ekonomicznej poszczególnych systemów,
- objęcie w pierwszej kolejności systemem odprowadzania ścieków obszarów wymagających stosowania zaostrzonych kryteriów w zakresie ich zagospodarowania i wykorzystania, tj: obszaru wysokiej ochrony zasobów wodnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Częstochowa W (OWO GZWP nr 325) oraz obszaru zlewni rzeki Proсны. W tym celu wskazuje się na konieczność modernizacji istniejącej oczyszczalni ścieków w Sternalicach oraz zakończenie rozbudowy istniejącej sieci obejmującej budowę grawitacyjno - pompowego systemu odprowadzania ścieków w miejscowościach Lgota Oleska, Psurów oraz budowę kanału sanitarnego w Kościeliskach z odprowadzeniem ścieków do przepompowni w Gorzowie Śląskim i do oczyszczalni ścieków w Praszcze,
- jako uzupełnienie systemu zbiorczego, dopuszczenie do realizacji systemów grupowych,

zwłaszcza na terenach nowej zabudowy jednorodzinnej oraz w zespołach istniejących, gdzie rachunek ekonomiczny nie uzasadnia budowy systemu kanalizacji sanitarnej ani nie ma możliwości zrztu ścieków do oczyszczalni położonych poza terenem gminy,

- dopuszczenie stosowania rozwiązań indywidualnych na terenach rozproszonych siedlisk zabudowy zagrodowej,
- realizacja kanałów deszczowych w pasach drogowych, przy ich modernizacji i przebudowie,
- utrzymywanie w stanie sprawności technicznej urządzeń melioracyjnych, drenaży, rowów i przepustów,
- realizacja podczyszczalników w miejscach wprowadzania ścieków opadowych i roztopowych do cieków powierzchniowych.

w zakresie gospodarki odpadami:

- utrzymanie selektywnej zbiórki odpadów (zgodnie z Planem gospodarki odpadami dla gminy Radłów),
- do czasu realizacji regionalnego składowiska odpadów w Kluczborku zachowuje się dotychczasowy system odbioru i wywozu odpadów na składowiska odpadów w Oleśnie i Sobuczynie,

w zakresie zaopatrzenia w ciepło i gaz:

- utrzymuje się obecny system zaopatrzenia w ciepło poprzez rozwiązania indywidualne z zaleceniem stosowania źródeł ciepła na paliwa „ekologiczne” lub o większej sprawności spalania,
- wymagana budowa stacji redukcyjno - pomiarowej i stopniowa realizacja sieci rozdzielczej średniego ciśnienia umożliwiającej zaopatrzenie w gaz indywidualnych odbiorców po zrealizowaniu gazociągu wysokoprężnego relacji Bąków - Biadacz - Praszka - Krzepice

w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną:

- utrzymuje się tranzytowy przebieg linii 400 kV krajowego systemu energetycznego relacji Dobrzeń - Trębaczew z możliwością przebudowy na dwutorową,
- utrzymuje się dostawę energii dla odbiorców z istniejącego, możliwego do modernizacji, systemu stacji transformatorowych i sieci średniego i niskiego napięcia z dopuszczeniem realizacji nowych stacji i odcinków sieci,
- zaleca się stopniowe kablowanie odcinków sieci napowietrznych biegnących w zwartych zespołach zabudowy oraz w obszarach eksponowanych, o szczególnych walorach krajobrazowych,
- w granicach gminy dopuszcza się lokalizację urządzeń do wytwarzania energii odnawialnej.

energia odnawialna:

- na terenie gminy Radłów dopuszcza się możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 100kW. Na rysunku studium wyznaczono obszary potencjalnych lokalizacji elektrowni wiatrowych i ich strefy oddziaływania zwłaszcza w zakresie zagrożenia hałasem. Obszary potencjalnych lokalizacji elektrowni wiatrowych wyznaczone zostały z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych i fizjograficznych, w tym występowania obszarów chronionych i wskazanych do ochrony na podstawie przepisów odrębnych,
- szczegółowe rozmieszczenie i dobór mocy siłowni wiatrowych winien wynikać z obowiązujących przepisów w tym w zakresie, uciążliwości w stosunku do obiektów i obszarów (istniejących i projektowanych) przeznaczonych na stały pobyt ludzi,
- lokalizacja farm wiatrowych na wskazanych terenach wymaga przeprowadzenia monitoringu ornito- i chiropterofauny, celem uzyskania pełnych i reprezentatywnych danych dotyczących wykorzystania przestrzeni powietrznej planowanych farm wiatrowych przez ptaki i nietoperze; realizacja urządzeń uwarunkowana jest wynikami przeprowadzonego zgodnie z aktualnymi wytycznymi monitoringu, wskazującymi brak negatywnego oddziaływania na awifaunę i chiropterofaunę,
- na obszarach wskazanych dla realizacji farm wiatrowych dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z innych odnawialnych źródeł, z preferencją dla realizacji instalacji fotowoltaicznych,
- realizacja urządzeń wytwarzających energię pociągnie za sobą konieczność realizacji

nowych, dodatkowych linii energetycznych związanych z przesyłem wytworzonej energii. Przewidywaną rozbudowę systemu linii energetycznych dopuszcza się wyłącznie w formie sieci kablowych podziemnych.

w zakresie telekomunikacji:

zachowuje się istniejący system łączności z możliwością modernizacji i rozbudowy poprzez zwiększenie zasięgu telefonii komórkowej, rozszerzenie dostępu do szerokopasmowego i bezprzewodowego Internetu.

3.6. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Inwestycje o znaczeniu lokalnym mają na celu wytworzenie nowych środków trwałych lub rozwijanie istniejących, służących społeczności gminy.

Przewiduje się następujące obszary lokalizacji inwestycji o znaczeniu lokalnym:

- obszary związane z obsługą komunikacyjną - budowa i utrzymanie dróg gminnych tworzących podstawowy układ komunikacyjny gminy,
- obszary związane z utrzymaniem istniejących i budową nowych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
- obszary nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wymagające realizacji dróg dojazdowych oraz budowy lub rozbudowy sieci infrastruktury technicznej,
- obszary związane z terenami zieleni urządzonej, stanowiące przestrzenie publiczne wraz z obiektami użyteczności publicznej.

Do zadań wymagających pilnego podjęcia działań należy zaliczyć:

- modernizację istniejącej oczyszczalni ścieków w Sternalicach,
- rozbudowę istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej (Ligota Oleska, Psu rów) oraz budowę kanału sanitarnego w Kościeliskach z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni w Praszce,
- zagospodarowanie terenu w rejonie zbiornika Psurów (teren zieleni urządzonej z możliwością organizacji imprez masowych),
- wyznaczenie tras turystycznych i urządzonych ścieżek pieszych i rowerowych sprzyjających ekspozycji najbardziej wartościowych pod względem krajobrazowym obszarów gminy.

3.7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

W obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego zapisane są następujące zadania o znaczeniu ponadlokalnym, dotyczące obszaru gminy Radłów:

- linia napowietrzna jednotorowa wysokiego napięcia 400kV relacji Dobrzeń- Trębaczew, planowana do przebudowy na dwutorową (zadanie oznaczone nr 1)
- budowa gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Bąków-Biadacz-Praszka-Krzepice o przewidywanym nominalnym ciśnieniu 6,3 Mpa i przekroju DN 250/200/150/100 wraz ze stacją redukcyjno-pomiarową I° (zadanie oznaczone nr 64).

Ponadto, w planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego zapisano:

w zakresie ochrony i wykorzystania środowiska przyrodniczego:

- projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrowsko - Turawskie” (południowo-zachodnia część gminy),
- projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu „Wzniesienia Kozłowickie” (zachodnia część gminy),

w zakresie ochrony przeciwpowodziowej:

- obszar szczególnego zagrożenia powodzią rzeki Proсны o p=1 %,
- proponowana do objęcia ochroną zlewnia wód powierzchniowych rzeki Proсны,
- zbiornik małej retencji „Psurów” na rzece Prosną,

w zakresie gospodarki wodnej:

- główny zbiornik wód podziemnych OWO (wymagający wysokiej ochrony zasobów

wodnych) GZWP 325 „Zbiornik Częstochowa”.

3.8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Obowiązujące przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie przewidują obowiązku sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru całej gminy. Zgodnie z art. 10 ust 2 pkt 8 ww. ustawy obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planu miejscowego wyznacza się w studium i są to:

- a) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym dla obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości,
- b) obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²,
- c) obszary przestrzeni publicznej

Na terenie gminy Radłów nie występują obszary wymagające sporządzenia planu miejscowego na podstawie przepisów odrębnych jak również nie wyznacza się obligatoryjnie obszarów wymagających scaleń i podziału nieruchomości. Nie wyznacza się również obszarów lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² ani obszarów przestrzeni publicznej.

3.9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

W celu realizacji zawartej w niniejszym studium polityki przestrzennej gminy uznaje się za zasadne wskazanie obszarów do fakultatywnego objęcia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Poniższe propozycje wykonania planów mogą być modyfikowane stosownie do pojawiających się potrzeb. Za szczególnie ważne uznaje się objęcie ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego następujących obszarów:

- obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 KW ze strefami oddziaływania.
- obszary problemowe (Wytoka, Nowy Folwark),
- teren zieleni urządzonej przy zbiorniku Psurów,
- tereny zabudowy mieszkaniowej w zieleni leśnej w Kolonii Biskupskiej (w rejonie drogi powiatowej 1934 O).

Dla obszarów potencjalnych lokalizacji urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, dla których sporządzane zostaną plany miejscowe, należy wziąć pod uwagę zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Obszarami predysponowanymi do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ze względu na wysokie wartości kulturowe i przyrodnicze, są:

- tereny związane z występowaniem obiektów i terenów wpisanych do rejestru zabytków i do gminnej ewidencji dóbr kultury, proponowane do objęcia ochroną zgodnie z ustaleniami niniejszego studium. Przyjęcie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie ochrony zabytków, winno być poprzedzone opracowaniem Studium krajobrazu kulturowego gminy Radłów.
- tereny wartościowe pod względem przyrodniczo - krajobrazowym, wskazane do objęcia ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody.

Gmina zamierza sporządzić plan miejscowy dla obszaru projektowanej eksploatacji Złoża ANNA OLESNO. Obszar położony jest w granicach lasów Nadleśnictwa Olesno – terenu wymagającego zgody na zmianę przeznaczenia gruntu leśnego na cele nierolnicze i nieleśne.

3.10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

3.10.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Występujące na terenie gminy Radłów grunty rolne, zwłaszcza o wysokiej wartości dla produkcji rolniczej, powinny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu, do czasu gdy inne ich wykorzystanie nie będzie bardziej efektywne pod względem gospodarczym. Podstawowym kierunkiem wykorzystania obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej winna być produkcja roślinna (w tym specjalistyczna). Zachowania wymagają wszystkie łąki i pastwiska, niezależnie od klasy bonitacyjnej.

Ustala się następujące kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- zakaz użytkowania powodującego spadek przydatności dla gospodarki rolnej,
- nakaz utrzymania w użytkowaniu rolniczym gruntów rolnych z występującymi glebami o wysokiej bonitacji,
- nakaz zachowania i zmiany przekształceń siedlisk łąkowych i przywracania użytków zielonych zwłaszcza w sąsiedztwie dolin cieków wodnych,
- nakaz utrzymania i wzbogacania zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych oraz zadarniania terenów o dużym nachyleniu zboczy, nieprzydatnych dla rolnictwa,
- utrzymanie sprawności urządzeń melioracyjnych.

3.10.2. Tereny leśne

Istniejące tereny leśne położone na terenie gminy Radłów powinny pozostać w użytkowaniu leśnym, łącząc funkcję gospodarczą z funkcją przyrodniczą, jako element systemu przyrodniczego gminy. Gospodarkę w lasach państwowych (chronionych przed przekształceniem na inne cele z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych) prowadzi Nadleśnictwo Olesno zgodnie z planem urządzenia lasu oraz z zasadami obowiązującymi na obszarze lasów uznanych za ochronne.

Prowadzenie gospodarki leśnej na terenie gminy Radłów wymaga stosowania następujących zasad:

- zachowanie trwałości istniejących zasobów leśnych i ich ochrona przed przekształceniami i fragmentacją,
- uzupełnianie obszarów leśnych poprzez zalesianie terenów umożliwiających zapewnienie ciągłości przyrodniczej i funkcjonalności ekologicznej kompleksów leśnych,
- prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z charakterem siedlisk i zachowaniem ich odpowiedniego stanu sanitarnego,
- utrzymanie w stanie naturalnym siedlisk przyrodniczo cennych, w tym śródleśnych polan, nieużytków i korytarzy migracyjnych zwierząt,
- ochrona przed nadmierną i niekontrolowaną penetracją turystyczną poprzez kanalizację ruchu turystycznego na wyznaczonych szlakach i trasach turystycznych.

Niniejsze opracowanie stanowi zmianę obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radłów zatwierdzonego Uchwałą Nr 162/XXIII/2013 Rady Gminy Radłów z dnia 24 lipca 2013 r.

Rada Gminy Radłów przystąpiła do sporządzenia zmiany studium Uchwałą 37/VI/2019 Rady Gminy Radłów z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Radłów.

Zmiana polega na wprowadzeniu do dokumentu obszarów, w których możliwe jest wydobycie kopaliny. Planowane do realizacji przedsięwzięcie to eksploatacja odkrywkowa piasku ze złoża „Anna Olesno”, położonym na terenie pokrytym lasem. Złoże „Anna Olesno”, którego planuje się eksploatację, w granicach udokumentowanych złóż kopaliny, zlokalizowane jest na terenie:

- pole A – obszar oznaczony na rysunku studium symbolem 1/19,
- pole B - obszar oznaczony na rysunku studium symbolem 2/19,

jednostka ewidencyjna Radłów, obręb ewidencyjny Biskupice, w gminie Radłów, na terenie Nadleśnictwa Olesno. Powierzchnia terenu objętego zmianą studium to ok. 35 ha. Grunty, dla których następuje zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego, stanowią własność Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe” Nadleśnictwo Olesno i dotychczas użytkowane są jako obszar leśny. Po zakończeniu eksploatacji złoża „Anna Olesno” przewidywany kierunek rekultywacji, to

przywrócenie obszaru złoża do produkcji leśnej i ponowne nasadzenia.

Przyjmuje się w związku z powyższym, konieczność utworzenia filarów ochronnych ustanawianych w złożu dla zabezpieczenia obiektów na powierzchni terenu przed nadmiernymi skutkami wybierania złoża. Przeznaczenie przez radę gminy złoża do eksploatacji winno odbywać się z poszanowaniem zasad bezpieczeństwa, racjonalnego gospodarowania złożem i zrównoważonego rozwoju poprzez określenie obiektów i obszarów narażonych na skutki planowanej eksploatacji. Obiekty i obszary, których istnienie i lokalizację uwzględnia się przy ustanawianiu filarów, to m.in. budynki, tereny rolnicze nie będące własnością przedsiębiorcy górniczego, ciek, lasy, drogi linie i tereny kolejowe, słupy napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia, sieci infrastruktury technicznej (np. gazowej). Wobec powyższego podejmując decyzję o przeznaczeniu obszaru pod eksploatację odkrywkową, wskazano obszary wokół złoża, obszary lasów, jako potencjalnie zagrożonych i wymagających w związku z tym ustanowienia filarów ochronnych. Las Stobrawsko-Turawski, oczywiście poza obszarem poddawanym eksploatacji, wskazuje się w studium jako wymagający ustanowienia filarów ochronnych.

3.11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Gmina Radłów nie posiada na swoim terenie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Z uwagi na fakt, iż dolina Proсны jest głęboko wcięta w teren, bez możliwości powstawania rozlewisk i podtopień, prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niewielkie. W granicach gminy występuje szereg mniejszych, płytkich obniżeń dolinnych, drenowanych przez uregulowane ciek. Są to tereny płytkiego występowania wód gruntowych, na których w okresie nawalnych opadów i wiosennych roztopów mogą wystąpić okresowe podtopienia.

W celu ograniczenia zagrożeń powodzią i podtopieniami wskazane jest podjęcie następujących działań:

- wprowadzenie zakazu realizacji jakiegokolwiek zabudowy w obrębie dolin cieków wodnych,
- zachowanie funkcji ekologicznych, w szczególności utrzymanie i odnowa użytków zielonych w obrębie dolin cieków wodnych,
- prowadzenie konserwacji zboczy dolin rzecznych, mniejszych cieków i rowów.

3.12. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Obszary wymagające przekształceń, to obszary wymagające zmiany funkcji, struktury przestrzennej i istniejącego sposobu wykorzystania i użytkowania.

Rehabilitacja oznacza procesy zmian obecnego sposobu zagospodarowania, które pozwalają przywrócić danym obszarom prawidłowe funkcjonowanie, w tym relacje z otoczeniem oraz podnieść standard zagospodarowania.

Rekultywacja polega na przywróceniu wartości użytkowych i przyrodniczych terenom zdewastowanym i zdegradowanym, najczęściej przez działalność człowieka.

3.12.1. Obszary wymagające przekształceń

Do obszarów wymagających przekształceń, w kierunku zmiany funkcji i obecnego sposobu wykorzystania zaliczono tereny rozproszonej zabudowy zagrodowej - pojedyncze siedliska zabudowy zagrodowej z budynkami mieszkalnymi, gospodarczymi i inwentarskimi położone w atrakcyjnych krajobrazowo obszarach (bezpośrednie sąsiedztwo doliny Proсны i jej źródeł, otoczenie potoku Piaska i historycznego układu miejscowości Biskupice - zgodnie z rysunkiem studium). Zabudowa ta charakteryzuje się słabym skomunikowaniem - wyłącznie drogami dojazdowymi do gruntów rolnych i jest bardzo trudna do uzbrojenia oraz położona w obszarach ochrony zlewni Proсны.

Siedliska stanowią potencjalną bazę dla rozwoju usług turystyki i wypoczynku. Mogą być wykorzystane na potrzeby agroturystyki oraz jako baza noclegowa przy trasach turystycznych.

3.12.2. Obszary wymagające rehabilitacji

Jako obszary rehabilitacji uznaje się pozostałości zabudowań produkcyjnych, inwentarskich i gospodarczych wykorzystywanych przez byłe PGR-y, częściowo opuszczone i zdewastowane a będące relikdami dawnych zabudowań pofolwarcznych (proponowane do objęcia strefą ochrony konserwatorskiej dla zespołów i obiektów dziedzictwa kulturowego wpisanych do gminnej ewidencji dóbr kultury) zlokalizowane w miejscowościach Biskupice, Sternalice, Karmonki Stare.

Możliwość zachowania obecnych funkcji związanych z produkcją rolniczą i przetwórstwem, pod warunkiem wprowadzenia nowych technologii, przeprowadzenia modernizacji zgodnie z wymaganiami konserwatorskimi i z zachowaniem wartościowych elementów architektury i rozplanowania obiektów.

Dopuszcza się realizację nowych obiektów pod warunkiem nawiązania detałem architektonicznym i gabarytami do zabudowy istniejącej.

3.12.3. Obszary wymagające rekultywacji

Dalszej rekultywacji wymagają obszary byłego wysypiska śmieci w Kościeliskach, nieczynnego składowiska odpadów komunalnych w Radłowie i dawnego wylewiska ścieków i gnojowicy w Sternalicach. Prace rekultywacyjne powinny być prowadzone pod kątem dalszego zadrzewiania i zalesiania terenów zdegradowanych.

3.13. Obszary problemowe

Obszarami problemowymi, rozumianymi jako „obszary szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych” (art. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) są tereny położone wśród pól, terenów otwartych, w środku dużych obszarowo gruntów rolnych, związane z funkcjonowaniem byłych państwowych gospodarstw rolnych.

Zlokalizowane są w przysiółkach Wygiełdów (między Kościeliskami a doliną Proсны) i Nowym Folwarku (na wschód od Sternalic).

Na każdym z tych terenów znajduje się budynek wielo mieszkaniowy (zasiedlony rodzinami byłych pracowników PGR) oraz opuszczone budynki gospodarcze i zdewastowane budowle rolnicze.

Lokalizacja budynków mieszkalnych jest niekorzystna ze względu na znaczne oddalenie od zespołów osadniczych czy usług. Zachowanie tego rodzaju funkcji mieszkaniowej może być przyczyną powstawania konfliktów społecznych (trudności aprowizacyjne, opieka zdrowotna, możliwość zapewnienia urządzeń infrastruktury technicznej). Istniejące budynki i budowle związane z produkcją rolniczą, zaniedbane, w bardzo złym stanie technicznym, wpływają niekorzystnie na jakość przestrzeni atrakcyjnych krajobrazowo terenów otwartych.

Przekształcenia obszarów winny polegać na maksymalnym ograniczeniu funkcji mieszkaniowej, likwidacji obiektów zdewastowanych (wprowadzenie zieleni – zadrzewienia i zakrzewienia) z możliwością sezonowego wykorzystanie obiektów w zadowalającym stanie technicznym dla obsługi produkcji rolniczej. Dopuszcza się wykorzystanie obiektów dla obsługi zorganizowanego ruchu turystycznego lub lokalizacji funkcji specjalnych nie związanych ze stałym pobytem ludzi.

3.14. Podsumowanie analiz ekonomicznych, środowiskowych i społecznych, prognozy demograficznej oraz bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę

Określając potrzeby i możliwości rozwoju gminy, uwzględniono w szczególności:

- analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
- prognozy demograficzne,
- możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Analizy sporządzone zostały na potrzeby zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radłów. Obejmują one dane dla całego obszaru w granicach administracyjnych gminy. Przedmiotem analiz jest diagnoza gminy dla potrzeb określenia przyszłych założeń polityki przestrzennej, w oparciu o wytyczne ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Analiza ekonomiczna jest szczególnym rodzajem analizy kosztów i korzyści. Funkcjonowanie Gminy nie opiera się jednak wyłącznie na wymiernych czynnikach ekonomicznych, a niejednokrotnie podstawę funkcjonowania Gminy stanowi satysfakcja społeczna, wysoki poziom edukacji, czy opieki społecznej. Finanse publiczne obejmują zasoby pieniężne Gminy, zarówno dochody, jak i wydatki określone w budżecie Gminy. Kondycja finansowa gminy, podobnie jak innych jednostek samorządu terytorialnego, zależy m.in. od wysokości dochodów własnych, dotacji celowych (zarówno z budżetu państwa, jak pozyskiwanych ze środków europejskich) i subwencji ogólnych z budżetu państwa. Wydatki gminy Radłów ukierunkowane są na rozwój społeczno - ekonomiczny i zaspakajanie potrzeb mieszkającej na ich terenie ludności. Analizy wskazują, że kierunki rozwoju przestrzennego określone w Studium określone są prawidłowo i będą mieć niekorzystnego wpływu na finanse gminy.

Analizy środowiskowe przeprowadzone na potrzeby bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę opierają się głównie na określeniu predyspozycji przestrzennych dla sytuowania zabudowy oraz określeniu ewentualnych ograniczeń lub wykluczenia możliwości zabudowy terenów. Obszar gminy Radłów charakteryzuje się predyspozycjami przyrodniczymi pozwalającymi na kształtowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych bez uszczuplenia obszarów o walorach przyrodniczych, w tym do rozwoju funkcji mieszkaniowej i produkcyjno – usługowej. Położenie w obszarach o walorach krajobrazowych sprzyja rekreacji i aktywnemu wypoczynkowi mieszkańców (fragmenty naturalnych lasów, doliny cieków, zabytki o wysokich wartościach historycznych). Najistotniejsze ograniczenia dla zabudowy wynikają z istniejących zagrożeń naturalnych i dotyczą obszarów zagrożonych powodzią. Pozostałe ograniczenia wynikają z: występowania złóż kopalin, niekorzystnych warunków budowlanych, czyli terenów położonych w dolinach rzecznych (płytko występujące wody gruntowe), konieczności zachowania lasów, zadrzewień i otuliny biologicznej cieków, prawnej ochrony przyrody . Sposób zagospodarowania terenu gminy powinien uwzględniać jej walory krajobrazowe. Dotyczy to zarówno krajobrazu kulturowego, jak i przyrodniczego. Należy rozważnie wprowadzać zagospodarowanie w miejsca o zróżnicowanym krajobrazie rolniczym, a także na terenach o naturalnie wykształconych zbiorowiskach roślinnych. Należy objąć ochroną konserwatorską zabytki architektoniczne, historyczny układ urbanistyczny gminy, miejsca pamięci i inne tego typu obiekty.

Przy zachowaniu warunków realizacji zabudowy w sposób ustalony w Studium, analizy środowiskowe wskazują na duże predyspozycje rozwojowe gminy Radłów.

Analizy społeczne, skupiają się na strukturze ludności, zjawiskach oraz procesach demograficznych, związanych są z wieloma dziedzinami funkcjonowania gminy. Wywierają one znaczny wpływ na rynek pracy, rozwój sieci osadniczej, wyznaczają potrzeby w zakresie infrastruktury komunalnej, usług. Pożądany wzrost liczebności grupy ludności w wieku produkcyjnym oraz jej aktywność zawodowa wymagać będzie przygotowania nowych miejsc pracy w celu redukcji bezrobocia. Przekształcenia w rolnictwie, a co za tym idzie zmiany w strukturze zatrudnienia, wymagać będą tworzenia nowych miejsc pracy poza rolnictwem. Konieczne będą przy tym przemiany w strukturze agrarnej.

Podstawową opiekę zdrowotną na terenie gminy zapewniają ośrodki zdrowia, oferując pomoc lekarzy pierwszego kontaktu oraz pielęgniarek środowiskowych.

Gmina ma rozbudowaną sferę oświaty od przedszkolnego do gimnazjalnego stopnia edukacji.

Życie kulturalne gminy skupia się wokół Gminnego Ośrodka Kultury w Radłowie, który realizuje zadania własne gminy z zakresu upowszechniania kultury, poprzez, m.in. organizację świetlic, zespołów oraz innych form działalności kulturalnej. Gminny Ośrodek Kultury jest koordynatorem prac z dziećmi i młodzieżą.

W gminie Radłów działają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, kluby sportowe. Obsługa mieszkańców Radłowa w zakresie usług kultu religijnego realizowana jest przez funkcjonujące parafie i obiekty sakralne.

Funkcjonowanie gminy Radłów w przedmiotowym zakresie należy ocenić bardzo wysoko. Podkreślić należy, że rozwój terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych, z uwagi na konieczność podniesienia jakości życia mieszkańców, przy braku założeń wzrostu ich liczby, nie wpłynie negatywnie na jakość świadczonych usług społecznych. Przeciwnie, wzrost standardów mieszkaniowych będzie miał korzystny na życie mieszkańców.

Analiza **procesów demograficznych** stanowi podstawę do określania kierunków dalszego rozwoju przestrzennego. Aktualny stan struktury ludności, znajomość zachodzących zmian oraz prognoz na przyszłość daje podstawę do określenia konsekwencji społeczno – ekonomicznych takich jak określenie zapotrzebowania na miejsca w szkołach, nowe miejsca pracy czy też oszacowanie przyszłej liczby małżeństw w celu prognozowania potrzeb mieszkaniowych.

Pożądana strategia rozwoju gminy w obszarze problemów demograficznych winna polegać na hamowaniu tendencji negatywnych drogą właściwej polityki społecznej i gospodarczej, polegającej na zapewnieniu stabilizacji życiowej i stałej poprawy warunków życia ludności gminy. Przekładając przewidywane procesy demograficzne na program potrzeb należy tworzyć nowe miejsca pracy, poprzez wykorzystanie potencjału gospodarczego rejonu, pozyskanie inwestorów oraz firm poszukujących nowych obszarów działalności, a także potrzebę poprawy warunków życia ludności na obszarach wiejskich poprzez sukcesywne zwiększenie standardów życia, w tym poprawę sytuacji mieszkaniowej i dostępności usług.

Działania gminy wykazują, że kondycja finansowa gminy pozwala na realizację wielu działań związanych z utrzymaniem pożądanego poziomu rozwoju, w tym **możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy**. Gmina posiada pewne możliwości dostosowania polityki finansowej do aktualnych potrzeb występujących na jej obszarze. Należy przyjąć, że tereny wyznaczone w Studium jako tereny inwestycji mieszkaniowych, usługowych czy przemysłowych nie skutkują w całości koniecznością realizowania zadań własnych gminy i zwiększania jej obciążeń finansowych. Można przypuszczać, że realizacja Studium odbywać się będzie etapowo, nie powodując nadmiernych kolizji w budżecie i dodatkowych, ponadprzeciętnych wydatków.

Przeprowadzając **bilans terenów** wskazanych do zabudowy w obowiązującym studium ustalono, że: tereny wskazane w studium pod zabudowę, w znaczącej części znajdują się w granicach obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno – przestrzennej, znacząca większość terenów zabudowanych obsługiwana jest w zakresie infrastruktury i komunikacji, żadna z dostępnych baz danych nie zawiera danych dotyczących powierzchni użytkowej istniejącej zabudowy w granicach gminy (w tym ewidencja gruntów i budynków), a także normy czy przepisy odrębne nie zawierają wskaźników pozwalających na obiektywne przeliczenie powierzchni terenów przeznaczonych do zabudowy na powierzchnię użytkową zabudowy (dla oszacowania chłonności obszarów). Dla potrzeb prowadzenia analiz przyjęto założenia pozwalające na rozwój zabudowy o wysokim standardzie. Biorąc pod uwagę kilkudziesięcioletni okres prognozowania, znaczny wzrost terenów inwestycyjnych, mających wpłynąć na zwiększenie ilości miejsc pracy, założono konieczność zapewnienia rezerwy mieszkaniowej.

Wyniki przeprowadzonych w ocenie analiz wskazały, że konieczna jest poprawa warunków mieszkaniowych i zabezpieczenie terenów mieszkaniowych dla potencjalnych nowych mieszkańców. Wskazane jest wyznaczenie dodatkowych terenów mieszkaniowych w granicach poszczególnych jednostek osadniczych, w szczególności jako poszerzenia terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej lub dopuszczenie nowych terenów do zabudowy.

Przyjęte rozwiązania w zmianie niniejszego studium są oparte o przeprowadzone analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy. Zgodnie z wynikami przeprowadzonych analiz, o których jest mowa w art. 10 ust.1 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Problemy

społeczne związane głównie z prognozowaną sytuacją demograficzną, nie zawsze mogą być skutecznie rozwiązywane na szczeblu gminnym. Jest to problem ogólnokrajowy, z którym borykają się głównie mniejsze jednostki terytorialne i bez wsparcia na poziomie krajowym problemy te nie zostaną wyeliminowane do końca. Przedstawione aspekty społeczne zostały sporządzone głównie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, zostały one przyjęte subiektywnie, uwzględniając największe znaczenie dla potrzeb planowania przestrzennego. Gmina powinna dążyć do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, ze względu na to, iż aktualnie sektor ten stanowi podstawę rozwoju lokalnego. Istotna jest również aktywizacja sektora rolniczego, zwłaszcza ekologicznego, co byłoby odpowiedzią na rosnącą świadomość i wymagania konsumentów.

Bardzo istotna jest kwestia prowadzenie polityki sprzyjającej osiedlaniu się nowych mieszkańców na obszarze gminy. Potrzeba ta podyktowana jest nie tylko przedstawionymi prognozami demograficznymi, ale również istotnymi czynnikami ekonomicznymi. Gmina rozwijając swój potencjał gospodarczy oraz pozyskując nowych inwestorów ponosi koszty. Nie są one rekompensowane, jeżeli następuje odpływ dochodów od pracowników. Poza tym, aby przyciągnąć nowych mieszkańców gmina musi uatrakcyjnić swoją ofertę mieszkaniową. Na terenie gminy funkcjonuje wyłącznie rynek wtórny, co znacznie ogranicza osiedlanie się nowych mieszkańców oraz pozostanie osób młodych, w wieku produkcyjnym na jej terenie. Należy sprzyjać rozwojowi terenów zabudowy mieszkaniowej proponując ofertę terenów pod budownictwo z pełnym uzbrojeniem oraz w dogodnej lokalizacji. Istotne jest wykorzystanie obecnego i przyszłego potencjału funkcjonalnego – istniejących terenów sportowych i rekreacyjnych, wykształconej komunikacji, wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

W związku z faktem, iż społeczeństwo, nie tylko na terenie gminy, ale w skali całego kraju, starzeje się w znacznym tempie należy zważać na dbałość o zdrowie społeczności lokalnej, zwiększyć zakres usług z tym związanych, a także przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu osób chorych oraz znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Powyższe analizy są ściśle powiązane z kierunkami zagospodarowania przestrzennego. Zasadniczo brak jest przeciwwskazań i jednoznacznych uwarunkowań środowiskowych ograniczających rozwój we wskazanych miejscach. Pożądany wydaje się być w świetle ogólnych tendencji rozwój centrach miejscowości. Ze względu na czynnik ekonomiczny istotny jest tu rozwój zabudowy o niskim współczynniku nakładów infrastrukturalnych .

Wnioski z analiz wskazują, że czynnikami aktywizującymi rozwój Gminy są:

- różnorodność prowadzonej działalności na terenie gminy,
- projektowanie nowych terenów inwestycyjnych,
- przewaga osób w wieku produkcyjnym,
- dobrze rozwinięta infrastruktura społeczna,
- dobrze rozbudowana infrastruktura sportowo-rekreacyjna.

Ograniczenie stanowi przede wszystkim skierowana ku spadkom prognoza demograficzna odzwierciedlająca ogólny trend jaki obserwowany jest w Polsce. Spadki te wynikają bezpośrednio z czynników ogólnych i są uniwersalne dla całego społeczeństwa. Należy jednak podjąć próby zrównoważenia tendencji spadkowej, między innymi poprzez działania skierowane w celu zwiększenia atrakcyjności ekonomiczno - gospodarczej gminy. Pożądana strategia rozwoju gminy Radłów, w obszarze problemów demograficznych winna polegać na hamowaniu tendencji negatywnych drogą właściwej polityki społecznej i gospodarczej, polegającej na zapewnieniu stabilizacji życiowej i stałej poprawy warunków życia ludności gminy.

4. UZASADNIENIE

4.1. Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy

Rozwój gminy determinuje szereg uwarunkowań (określonych w części II studium). Należą do nich między innymi uwarunkowania przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe i infrastrukturalne, które znacząco oddziałują na procesy zachodzących zmian zarówno przestrzennych, jak i społeczno-gospodarczych.

Do czynników wywierających decydujący wpływ na kierunki przekształceń w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów gminy Radłów zaliczyć należy:

- środowisko przyrodnicze z unikalnym krajobrazem polodowcowym,
- dużą lesistość z przewagą lasów ochronnych ogólnego przeznaczenia,
- wysokiej jakości grunty rolne utrzymywane w dobrej kulturze,
- układ osadniczy, charakteryzujący się zwartością zabudowy,
- dziedzictwo kulturowe i zabytki, określające tożsamość mieszkańców,
- stan systemów infrastruktury technicznej wymagający rozbudowy i modernizacji,
- słabe powiązania komunikacyjne obszaru z gminami sąsiednimi i peryferyjne położenie w stosunku do głównych ciągów komunikacyjnych województwa,
- sytuacja demograficzna gminy, cechująca się stałym spadkiem liczby ludności.

Przy wyznaczaniu kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego kierowano się podstawowymi zasadami zrównoważonego rozwoju, przyjmując następujące cele:

- społeczne - kształtowanie struktury przestrzennej w sposób umożliwiający poprawę warunków i jakości życia mieszkańców, zachowanie prawidłowych relacji funkcjonalno-przestrzennych, optymalne rozmieszczenie usług (koncentracja),
- ekonomiczne/gospodarcze - poszukiwanie nowych funkcji, aktywizujących rozwój gospodarczy gminy, w tym: wykorzystanie istniejących walorów przyrodniczych i krajobrazowych do rozwoju funkcji o charakterze turystycznym i rekreacyjnym, wykorzystanie źródeł energii odnawialnej, specjalizacja rolnictwa i przetwórstwo rolno-spożywcze jako główne źródła utrzymania mieszkańców,
- kulturowe - zachowanie tożsamości i odrębności kulturowej poprzez ochronę dziedzictwa i zabytków i wkomponowanie ich we współczesną rzeczywistość,
- ekologiczne - tworzenie struktur oddziałujących hamująco na dewastację środowiska przyrodniczego i jego aktywną ochronę, racjonalne wykorzystywanie zasobów przyrodniczych, eksponowanie wartości krajobrazowych, utrzymywanie równowagi ekologicznej.

4.2. Uzasadnienie przyjętych rozwiązań i synteza ustaleń projektu studium

Celem niniejszego dokumentu jest określenie kierunków rozwoju gminy przy uwzględnieniu jej naturalnych walorów, predyspozycji i możliwości, które szczegółowo rozpoznano na potrzeby niniejszego opracowania. Na podstawie zebranych i przeanalizowanych informacji określone zostały kierunki jej rozwoju, które mają wyznaczyć politykę przestrzenną gminy na kolejne lata.

Najważniejszym założeniem studium jest oparcie rozwoju gminy na istniejącej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, bez nadmiernej ingerencji w środowisko przyrodnicze przy wykorzystaniu do celów gospodarczych jej naturalnych zasobów.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem opracowywanym dla obszaru całej gminy. Niniejsza, druga edycja studium gminy Radłów jest opracowaniem uwzględniającym aktualne przepisy prawne oraz zmiany jakie zaszły w charakterystyce gminy. Szczególny nacisk położono na uwarunkowania ekofizjograficzne i zaproponowano formy ich ochrony jak i możliwości komercyjnego wykorzystania.

Wskazano nowe kierunki rozwoju gminy, ustalając funkcje umożliwiające wykorzystanie jej naturalnego potencjału (walory przyrodnicze i krajobrazowe, korzystne warunki do rozwoju energetyki wiatrowej). Zaproponowanie tych funkcji poprzedzone zostało sporządzeniem opracowania ekofizjograficznego oraz wstępnej analizy możliwości usytuowania zespołu elektrowni

wiatrowych na obszarze gminy Radłów.

Zaznaczyć należy, że obecnie obowiązujące przepisy znacznie większy nacisk kładą na badanie wpływu ustaleń studium na środowisko przyrodnicze. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.) wprowadziła szczególny tryb postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityk, strategii, planów i programów. Wiąże się to w szczególności z koniecznością sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko do projektu studium.

Ustalenia studium biorą również pod uwagę niekorzystne zmiany demograficzne zachodzące w gminie. Zmniejszono, w związku z tym wielkość terenów wskazanych do zabudowy w poprzedniej edycji studium, powiększając obszar terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Uczytelniono strukturę funkcjonalno-przestrzenną zachowując koncentrację zabudowy w istniejących ośrodkach.

Ponadto uwzględniono zadania wynikające z programów rządowych i samorządowych oraz zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych zapisanych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego.

W celu realizacji prawidłowej polityki przestrzennej zapisanej w studium wskazano obszary preferowane do objęcia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, Sporządzenie planów miejscowych powinno zapewnić gminie wpływ na formę i zakres przekształceń jej struktury przestrzennej.

Niniejsze opracowanie stanowi zmianę obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radłów zatwierdzonego Uchwałą Nr 162/XXIII/2013 Rady Gminy Radłów z dnia 24 lipca 2013 r.

Rada Gminy Radłów przystąpiła do sporządzenia zmiany studium Uchwałą 37/VI/2019 Rady Gminy Radłów z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Radłów.

Zmiana polega na wprowadzeniu do dokumentu obszarów, w których możliwe jest wydobycie kopalin. Planowane do realizacji przedsięwzięcie to eksploatacja odkrywkowa piasku ze złoża „Anna Olesno”, położonym na terenie pokrytym lasem. Złoże „Anna Olesno”, którego planuje się eksploatację, w granicach udokumentowanych złóż kopalin, zlokalizowane jest na terenie:

- pole A – obszar oznaczony na rysunku studium symbolem 1/19,
- pole B - obszar oznaczony na rysunku studium symbolem 2/19,

jednostka ewidencyjna Radłów, obręb ewidencyjny Biskupice, w gminie Radłów, na terenie Nadleśnictwa Olesno. Powierzchnia terenu objętego zmianą studium to ok. 35 ha. Grunty, dla których następuje zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego, stanowią własność Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe” Nadleśnictwo Olesno i dotychczas użytkowane są jako obszar leśny. Po zakończeniu eksploatacji złoża „Anna Olesno” przewidywany kierunek rekultywacji, to przywrócenie obszaru złoża do produkcji leśnej i ponowne nasadzenia.

Uzasadnienie przyjętych rozwiązań i synteza ustaleń projektu studium wpływ uwarunkowań, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy, na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy to opracowanie strategiczne dla rozwoju przestrzennego gminy Radłów. Mimo, że nie ma ono rangi prawa miejscowego, stanowi oś systemu planowania przestrzennego na poziomie gminy.

W opracowanym dokumencie znalazły się:

- informacje wynikające z rozpoznania aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem,
- sformułowania kierunków rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, a także podstawowe zasady polityki przestrzennej i zasady ochrony interesu publicznego,
- podstawy do koordynacji sporządzania planów miejscowych,

- integracja polityki przestrzennej państwa z interesami gminy, a także wpływ na formułowanie zadań rządowych, wojewódzkich i powiatowych, związanych z priorytetami rozwoju gminy,
- zbiory informacji stwarzających warunki dla promocji przestrzennych walorów gminy w celu lokowania tu działalności związanej z preferowanymi formami aktywności gospodarczej i społecznej,
- promocja walorów i możliwości inwestycyjnych gminy.

Podczas kolejnych etapów realizowania opracowania analizie poddane zostały istniejące opracowania planistyczne i inne branżowe, wydane decyzje o pozwoleniu na budowę, wydane decyzje o warunkach zabudowy, wydane decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz wnioski złożone przez zainteresowanych. W ten sposób określone zostały potrzeby i aspiracje społeczeństwa, władz i przedsiębiorców, a także zjawiska wpływające na samą przestrzeń gminy. Ustalone zostały:

- stan środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- stan i faktyczne wyposażenie w infrastrukturę techniczną, transportową i społeczną,
- potencjał demograficzny,
- potencjał ekonomiczny i gospodarczy gminy,

Zebrane informacje posłużyły do przeanalizowania ich pod kątem możliwości przestrzennego kształtowania gminy. Wyniki przeprowadzonych badań stanowią bazę do określenia kierunków rozwoju gminy oraz rozpoznania jej predyspozycji i możliwości z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Zaproponowane nowe tereny inwestycyjne w pełni zabezpieczają potrzeby gminy w zakresie terenów budownictwa mieszkaniowego, działalności usługowej i gospodarczej, przy jednoczesnym zachowaniu w stanie nienaruszonym walorów środowiska. W studium znalazły się także wytyczne dotyczące zagospodarowania terenów rolnych i leśnych w taki sposób, aby nie uległy one nadmiernej degradacji.

Realizacja ustaleń studium, wynikająca z przeprowadzonych analiz opiera się przede wszystkim na:

- stymulowaniu rozwoju gminy,
- inspirowaniu i realizowaniu programów zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców,
- udziale samorządu gminy w procesie opracowywania, uchwalania, aktualizacji i oceny realizacji,
- tworzeniu infrastruktury dla istniejących i planowanych inwestycji,
- zapewnieniu współdziałania samorządu gminy z samorządem powiatowym i wojewódzkim odnośnie prowadzonych analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, zagadnień jego rozwoju, styków pomiędzy gminą a gminami sąsiednimi,
- analizie i kontrolowaniu stopnia wykorzystania gruntów.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że dotychczasowe kierunki rozwoju i istniejące funkcje gminy mogą być kontynuowane, pod warunkiem zwrócenia większej uwagi na zrównoważony rozwój wszystkich z nich oraz na aktywizację mniej znaczących dotychczas funkcji, do takiego stopnia aby stały się czynnikami napędzającymi rozwój gminy.

4.3. Polityka funkcjonalno - przestrzenna

Sporządzenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest niezbędnym ogniwem procesu planowania przestrzennego, który ustawowo jest procesem ciągłym. Studium, jako etap poprzedzający plany miejscowe, wskazuje pełen zakres możliwości przedsięwzięć planistycznych w bliskiej i dalszej perspektywie czasowej.

W trakcie opracowywania przedmiotowego dokumentu kierowano się zasadami zrównoważonego rozwoju i jego podstawowymi kryteriami, takimi jak:

- cele społeczne realizowane przez takie kształtowanie struktur przestrzennych, aby umożliwić społeczeństwu stopniowe osiągnięcie poprawy jakości życia, poprzez proporcjonalne rozmieszczenie ludności w stosunku do miejsc pracy i układów osadniczych, zachowanie prawidłowych relacji funkcjonalno - przestrzennych między ośrodkami zamieszkania, pracy, odpoczynku, usług i administracji, wskazanie korzystnego techniczno - przestrzennego standardu środowiska człowieka, kształtowanie środowiska przestrzennego kreującego nowe jakościowo potrzeby i wartości społeczne, cele kulturowe osiągnięte przez takie kształtowanie struktur przestrzennych, które chronią istniejące dziedzictwo kulturowe przed zniszczeniem lub dewastacją, poprzez powiązanie obiektów historycznych z krajobrazem naturalnym i wkomponowanie ich we współczesne struktury funkcjonalno - przestrzenne oraz poprzez tworzenie nowych, istotnych wartości kulturowych,
- cele ekologiczne osiągnięte przez kształtowanie struktur przestrzennych oddziałujących hamująco na dewastację środowiska i tworzących warunki umożliwiające jego aktywną ochronę poprzez zgodność charakteru struktur zagospodarowania przestrzennego z cechami i walorami środowiska przyrodniczego, zgodność intensywności zagospodarowania z naturalną chłonnością środowiska oraz jego odpornością na zniszczenia, eksponowanie wartości krajobrazowych i ich harmonijne łączenie z zagospodarowaniem, tworzenie warunków zapewniających ochronę unikatowych wartości środowiska oraz umożliwiających odzyskanie utraconej równowagi ekologicznej,
- cele ekonomiczne osiągnięte przez kształtowanie struktur przestrzennych tworzących warunki wzrostu efektywności gospodarowania poprzez racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych i istniejącego majątku, kształtowanie elastycznych struktur przestrzennych, podatnych na dalszy rozwój, kształtowanie warunków przestrzennych tworzących korzystne procesy, kształtowanie układów przestrzennych, których struktura zwiększa sprawność i niezawodność funkcjonowania.

W wyniku przeprowadzonych analiz dokonano waloryzacji obszaru gminy i określono politykę funkcjonalno-przestrzenną gminy – w pełni czytelną po zapoznaniu się z rysunkiem studium (plansza „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”), gdzie przedstawiono lokalizację poszczególnych obszarów. W przedstawionej na rysunku legendzie pokazano oznaczenia poszczególnych obszarów oraz przypisane im funkcje. Przypisane danemu obszarowi funkcje zostaną wyodrębnione w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z wymaganą w tych opracowaniach precyzją i stopniem uszczegółowienia.

4.4. Interpretacja zapisów ustaleń studium

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, lecz jedynie dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy. Jednocześnie ustalenia zawarte w studium są wiążące dla organów gminy sporządzających plany miejscowe. Ustalenia zawarte w tekście i załącznikach graficznych studium wyrażają jedynie kierunki zagospodarowania przestrzennego obszaru, nie są zaś ścisłym przesądzeniem o formie i granicach zainwestowania i użytkowania terenów.

Określenia dotyczące formy użytkowania terenów dotyczą podstawowych i uzupełniających lub towarzyszących rodzajów zabudowy. Na terenach tych mogą być realizowane także inne formy zabudowy, pod warunkiem nie pozostawania w sprzeczności z formami określonymi w studium.

Przy opracowywaniu planów miejscowych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę należy przewidzieć zieleń publiczną, stwarzającą warunki do wypoczynku, estetyki i przejść pieszych. Poza drogami wskazanymi na załączniku graficznym studium, w zależności od potrzeb społeczności lokalnej, możliwa jest realizacja nowych dróg, których przebieg zostanie ustalony w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Nowe obiekty winny spełniać wskaźniki i kierunki określone w niniejszym opracowaniu. Ponadto:

- w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w szczególności dopuszcza się korekty przebiegu linii rozgraniczających dróg publicznych, w zależności od zaistniałych uwarunkowań i potrzeb oraz możliwości technicznych wytyczania i budowy tych dróg;
- układ komunikacyjny wskazany na rysunku studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego) ma przebieg orientacyjny i nie obejmuje w pełni lokalnego układu komunikacyjnego;
- wskazane w studium przebiegi sieci infrastruktury technicznej są przebiegami orientacyjnymi i mogą ulec korektom na etapie planów miejscowych lub projektów technicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej oraz ich strefy ochronne stanowią element informacyjny, dopuszcza się zmiany w uzasadnionych przypadkach, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- w studium przedstawiono zgeneralizowany obraz użytkowania każdego z terenów, tzn., że określone na rysunku studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego) przeznaczenie terenu oznacza funkcję dominującą (a nie wyłączną) i może być uzupełnione innymi funkcjami, które jednak nie mogą być przeciwstawne funkcji dominującej i pogarszać warunków jej egzystencji;
- w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się, aby funkcja dopuszczona w danym terenie wyznaczonym w studium, nie będąca funkcją główną, stanowiła przeznaczenie podstawowe terenu wyznaczonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego;
- określenia: „tereny zabudowy mieszkaniowej” dotyczą dominujących rodzajów zabudowy, na terenach tych mogą być lokalizowane także i inne rodzaje budownictwa mieszkaniowego oraz lokalizacje nie przeciwstawne formie podstawowej, a w tym głównie usługi, zieleń oraz elementy infrastruktury społecznej;
- uznaje się za istotne koordynowanie polityki przestrzennej w odniesieniu do graniczących gmin, celem zapobiegania przeznaczania terenów na cele, które mogłyby wyrzucić negatywny wpływ na zlokalizowane funkcje;
- podane parametry w uzasadnionych przypadkach, w oparciu o szczegółowe analizy terenowe sporządzone na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, mogą ulec zmianie;
- wybrane ustalenia w zakresie zagospodarowania, w obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody, określone zostały ogólnie i mogą one ulec zmianie w przypadku zmiany przepisów je ustanawiających.

Ustala się następujące wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- określenie proporcji funkcji terenów, dla których studium wskazuje dwie lub więcej funkcji;
- określenie granic terenów wyłączonych spod zabudowy;
- zachowanie istniejącej sieci ulic i dróg wpisujących się w naturalnie ukształtowaną konfigurację terenu;
- dbałość o realizację wydzielonych terenów zieleni urządzonej w terenach zabudowy mieszkaniowej;
- zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykowanych elementów betonowych od strony dróg publicznych w terenach zabudowy mieszkaniowej;
- określenie zasad i zakazów w zakresie umieszczania szyldów i reklam;
- obowiązek uwzględnienia przy określaniu linii zabudowy zlokalizowanej przy terenach leśnych, odległości zgodnych z przepisami odrębnymi, poprzez pozostawienie pasa wolnego od zabudowy od granicy lasu;
- dla zachowania swobodnych przejść w korytarzach ekologicznych o randze krajowej, wprowadzenie zakazu grodzenia terenów innych niż budowlane;
- określenie zasad budowy sieci infrastruktury technicznej w liniach rozgraniczających

dróg ze szczególnym uwzględnieniem możliwości równoczesnej budowy sieci infrastrukturalnych;

- określenie linii rozgraniczających i zasad zagospodarowania terenów dla obiektów infrastruktury technicznej;
- zasady budowy i przebudowy dróg z uwzględnieniem możliwości równoczesnej budowy i przebudowy infrastruktury technicznej;
- dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach zmianę klasy technicznej dróg wskazanych w niniejszej zmianie studium;
- dopuszcza się korektę granic stref ochrony konserwatorskiej ujętych w niniejszej zmianie studium, na podstawie przeprowadzonych analiz i zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- dopuszcza się utrzymanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego funkcji innych niż określone w studium, jeżeli wynikają one ze stanu faktycznego, jednak należy dążyć do ograniczania i ostatecznego ich wykluczenia z sąsiedztwa terenów, dla których stanowią uciążliwość.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy to opracowanie strategiczne dla rozwoju przestrzennego gminy. Mimo, że nie ma ono rangi prawa miejscowego, stanowi oś systemu planowania przestrzennego na poziomie gminy.

W opracowanym dokumencie znalazły się:

- informacje wynikające z rozpoznania aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem,
- sformułowania kierunków rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, a także podstawowe zasady polityki przestrzennej i zasady ochrony interesu publicznego,
- podstawy do koordynacji sporządzania planów miejscowych,
- integracja polityki przestrzennej państwa z interesami gminy, a także wpływ na formułowanie zadań rządowych, wojewódzkich i powiatowych, związanych z priorytetami rozwoju gminy,
- zbiory informacji stwarzających warunki dla promocji przestrzennych walorów gminy w celu lokowania tu działalności związanej z preferowanymi formami aktywności gospodarczej i społecznej,
- promocja walorów i możliwości inwestycyjnych gminy.

Podczas kolejnych etapów realizowania opracowania analizie poddane zostały istniejące opracowania planistyczne i inne branżowe, wydane decyzje o pozwoleniu na budowę oraz wnioski złożone przez zainteresowanych. W ten sposób określone zostały potrzeby i aspiracje społeczeństwa, władz i przedsiębiorców, a także zjawiska wpływające na samą przestrzeń gminy. Zebrane informacje posłużyły do przeanalizowania ich pod kątem możliwości przestrzennego kształtowania gminy. Wyniki przeprowadzonych badań stanowią bazę do określenia kierunków rozwoju gminy oraz rozpoznania jej predyspozycji i możliwości z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Zaproponowane nowe tereny inwestycyjne w pełni zabezpieczają potrzeby gminy w zakresie terenów budownictwa mieszkaniowego, działalności usługowej i gospodarczej, przy jednoczesnym zachowaniu walorów środowiska. W studium znalazły się także wytyczne dotyczące zagospodarowania terenów rolnych i leśnych w taki sposób, aby nie uległy one nadmiernej degradacji.

Realizacja ustaleń studium, wynikająca z przeprowadzonych analiz opiera się przede wszystkim na:

- stymulowaniu rozwoju gminy,
- inspirowaniu i realizowaniu programów zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców,
- udziale samorządu gminy w procesie opracowywania, uchwalania, aktualizacji i oceny realizacji,
- tworzeniu infrastruktury dla istniejących i planowanych inwestycji,

- zapewnieniu współdziałania samorządu gminy z samorządem powiatowym i wojewódzkim odnośnie prowadzonych analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, zagadnień jego rozwoju, styków pomiędzy gminą a gminami sąsiednimi,
- analizie i kontrolowaniu stopnia wykorzystania gruntów.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że dotychczasowe kierunki rozwoju i istniejące funkcje gminy mogą być kontynuowane, pod warunkiem zwrócenia większej uwagi na zrównoważony rozwój wszystkich z nich oraz na aktywizację mniej znaczących dotychczas funkcji, do takiego stopnia aby stały się czynnikami napędzającymi rozwój gminy.

W niniejszej zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, określając kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy:

- uaktualniono ustalenia studium w jego części tekstowej i rysunkowej,
- zachowano wyznaczone dotychczas na rysunku studium obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych, z dokonaniem uaktualnienia,
- wprowadzono zmiany dotyczące nowych terenów, na których możliwe jest prowadzenie wydobycia kopalin, przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z występujących aktualnie uwarunkowań.

5. BIBLIOGRAFIA

- Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radłów;
- Opracowanie ekofizjograficzne do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radłów;
- Wstępna analiza możliwości usytuowania zespołu elektrowni wiatrowych „Radłów”, ECOPLAN Ryszard Kowalczyk, Opole 2011 r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radłów Praca zbiorowa, Radłów, 1999 r.i 2013 r.;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego, 2019 r.;
- Stanowisko Wojewódzkiej Rady Ochrony Przyrody w Opolu w sprawie ochrony krajobrazu w procesie lokalizacji farm elektrowni wiatrowych na terenie województwa opolskiego, 2008 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne województwa opolskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, Opole, 2008;
- Przestrzenne uwarunkowania rozwoju energetyki wiatrowej w województwie opolskim, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, Opole, 2010;
- Stan środowiska w województwie opolskim w roku 2010, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu, Opole, 2011;
- Mapy topograficzne w skali 1:10 000;
- Praca zbiorowa pod redakcją A. S. Kleczkowskiego - Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony - Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej AGH Kraków, 1990
- Mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, Główny Urząd Geodezji i Kartografii;
- Mapa sozologiczna w skali 1:50 000, Główny Urząd Geodezji i Kartografii;
- Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych, GD OŚ, Warszawa 2011;
- Wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki, GDOŚ, Warszawa 2011;
- Wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze, GDOŚ, Warszawa 2011;
- Kondracki J. Geografia fizyczna Polski, PWN, Warszawa 1981 wyd. V.
- Dokumentacja geologiczna złoża piasku budowlanego „Anna Olesno” w kat. C1 (GEOBIOS, 2018 r.);
- Mapa geologiczna Polski w skali 1:200 000, arkusz B nr 806 Olesno w skali 1:50 000 (WG, 1976 r.);
- Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, arkusz nr 806 Olesno
- w skali 1:50 000 (WG, 1990 r.);
- Mapa hydrogeologiczna Polski, arkusz nr 806 Olesno w skali 1:50 000 (PIG, MŚ 1997 r.);
- Mapa hydrogeologiczna Polski. Pierwszy poziom wodonośny. Występowanie i hydrodynamika, arkusz nr 806 Olesno, (K. Rubin, H. Rubin, PIG, MŚ, PSH, 2011 r. dostęp sierpień 2018 r., <http://bazadata.pgi.gov.pl>;
- Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce wymagających szczególnej ochrony (AGH, Kraków, 2012 r.);
- Mapa hydrograficzna Polski, Arkusz nr 34-050B (<http://www.kzgw.gov.pl/index.php/pl/materialy-informacyjne/rastrowa-mapa-podzial-hydrograficznegopolski>).
- Materiały uzyskane z Nadleśnictwa Olesno;
- Mapy obszarów zagrożonych podtopieniami <http://www.psh.gov.pl/> (PSH);
- Mapa zagrożenia powodziowego <http://mapy.isok.gov.pl/> (ISOK).